

OPWEKKINGEN

Beschouwing over het boek Richter

H. Rossier

Dr. H. Rossier

Opwekkingen

Beschouwing over het boek Richteren

Oude Sporen

Herziene editie 2012

Inhoud

Richteren 1	9
Richteren 2 - 3:4	23
Richteren 3:5 - 4	35
Richteren 5	53
Richteren 6	69
Richteren 7-8.	83
Richteren 9	103
Richteren 10 – 12	111
Richteren 13	129
Richteren 14	149
Richteren 15	159
Richteren 16	167
Richteren 17 en 18.	175
Richteren 19	187
Richteren 20	195
Richteren 21	203

Richteren 1

Een toestand van verval

Alles wat door God goed gemaakt is, bedierf de mens. Dat is, helaas, een waarheid, die door de hele geschiedenis van de mensheid bevestigd wordt. Van Adam tot Noach, van Noach tot Israël, van Israël tot op de volken, van de volken tot op de gemeente 't is altijd dezelfde treurige geschiedenis: in welke verantwoordelijke positie de mens ook geplaatst is, *hoe* hij gezegend wordt, *welke* voorrechten hij ook bezit telkens en telkens opnieuw staat hij slechts voor korte tijd op een zekere hoogte, om dan weer te bederven, wat God goed gemaakt heeft. Telkens is hij gekomen tot een toestand van *verval*.

Dit is zeker diep beschamend voor ons, en leert ons zien, wie de mens is. De spiegel van het goddelijke Woord weerkaatst op heldere wijze ons eigen beeld, en zo we dit beeld goed beschouwen, zal het ons klein doen denken over onszelf. Maar hoe beschamend deze waarheid voor ons ook is, ze is ons nochtans een oorzaak van dankzegging. Want juist door 's mensen ontrouw leren wij Gods trouw kennen. Het

zij verre van ons dáárom ontrouw te zijn, opdat Gods trouw te meer uitkomt! Maar het is zeker, dat waar de mens in zijn verantwoordelijkheid faalt, heerlijk uitkomt wie God is. En daarvoor zij zijn Naam geprezen! Hij vermaant. Hij roept. Ja, niet alleen vermaant en roept Hij; Hij toont ons tegelijk, dat in Hem een bron van zegen is, zelfs wanneer alles verloren is; dat zijn arm sterk genoeg is om allen te bevrijden, die door ontrouw in slavernij zijn gekomen. Hij toont ons, dat in boze tijden een geloofsstrijd moet gestreden worden; dat onder de puinhopen een weg is, die de adelaar niet kan vinden, maar die door het geloof gekend wordt. In één woord, Hij bewijst ons, hoe in een tijd van verval, evenals in de goede dagen, God kan verheerlijkt worden!

Er is een groot en belangrijk onderscheid tussen het boek Jozua en het boek van de Richteren. Jozua, die een treffend heerlijk voorbeeld is van de krachtig werkzame Geest van Christus, voert het volk Israël overwinnend het beloofde Land binnen, en laat het daar in vrede zijn woonplaats nemen. Maar het boek van de Richteren vertelt ons heel andere dingen. Terwijl het als uitgangspunt neemt de vele zegeningen, die Jahweh aan zijn volk heeft geschonken en de verantwoordelijkheid waarin het daardoor gesteld is, toont het ons duidelijk en in bijzonderheden aan, wat Israël heeft gedaan met datgene, wat God het geschonken heeft. Hebben de Israëlieten het vertrouwen, door God in hen gesteld, zich waardig gemaakt? Is het volk op de hoogte van het standpunt, waarop de Heer het geplaatst heeft, blijven staan? Heeft het de heerlijke voorrechten, uit genade ontvangen, gewaardeerd? Het boek van de Richteren geeft op deze vragen we zullen het telkens weer zien, als we de

behandeling er van voortzetten een ontkennend antwoord. Het volk van Israël, hetwelk in de dagen van Jozua God vreesde, is in een treurige toestand van verval gekomen.

Deze geschiedenis van het volk Israël vindt haar tegenbeeld in de geschiedenis van de gemeente. In de beginne waren de gelovigen één, zij vreesden God en lieten het kwaad niet in hun midden toe. Maar stil aan is een toestand van verval gekomen, die herinnert aan de treurige dagen van het volk Israël onder de Richteren. Het boek Jozua zouden wij kunnen vergelijken met de brief aan de Efeziërs, en het boek van de Richteren met de tweede brief aan Timoteüs. In de brief aan de Efeziërs wordt de gemeente voorgesteld als in de hemel gezet in Christus Jezus, om zich daar te verheugen over alle geestelijke zegeningen, en tegelijkertijd te strijden, niet meer, als eens Israël, tegen vlees en bloed, maar *“tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke machten van de boosheid in de hemelse gewesten”* (Ef. 6:12). En in de tweede brief aan Timoteüs vinden wij de gemeente, die haar oorspronkelijke heerlijke standpunt niet is blijven innemen, maar die ontrouw is geworden, zodat zij de bozen heeft binnengelaten. Het gevolg van het verlaten van de eerste liefde is een steeds verder afglijden op een hellend vlak naar de afgrond van volkomen en onherstelbaar verval.

Vóóordat de kenmerken van het verval aangetoond werden, was het nodig, dat eerst de toestand van het volk Israël ten tijde van de dood van Jozua beschreven werd. Daarom begint het boek van de Richteren dan ook met: *“Het geschiedde na de dood van Jozua”*. Deze woorden vormen dan ook als het

ware het uitgangspunt van het hele boek. Het gaat er hier nog niet om, het verval vast te stellen of te beschrijven. Jozua, het voorbeeld van de krachtig werkzame Geest van Christus, was er niet meer. En dit bracht ernstige gevolgen met zich mee. Het was het begin van achteruitgang en ellende. Zo is het ook geweest met de gemeente. De onvermengde werkzaamheid van de Heiligen Geest was maar van korte duur. En ongetwijfeld vormde de tegenwoordigheid van de apostelen, net als *“het leven van Jozua en van de oudsten die Jozua overleefden”* (Richt. 2:7) een dam tegen het binnendringen van het kwaad.

Intussen bewees in beide gevallen het aanwezig zijn en het werken van verschillende verderfelijke grondbeginselen, dat het verval zeker en gewis zou intreden, zodra de invloed, die het boze nog binnen de perken wist te houden, zou verdwenen zijn.

Naar het uiterlijk was alles volkomen in orde. De stammen namen tegenover een vijandelijke wereld het goede standpunt in, en vraagden de Heer, wie van hen het eerst tegen de Kanaänieten zou optrekken. En zeer duidelijk en klaar klonk het antwoord: *“Juda zal optrekken; zie, Ik geef het land in zijn macht”* (vs. 2). Maar in plaats dat Juda, zoals vanzelf sprak, op de trouw Gods in betrekking tot zijn belofte rekende, riep hij Simeon te hulp, en bewees daardoor, dat het hem ontbrak aan eenvoud van geloof, en dat zijn afhankelijkheid van de Heer eigenlijk meer schijn dan werkelijkheid was. *“Toen zeide Juda”,* zo lezen we, *“tot zijn broeder Simeon: Trek met mij op in het mij toebedeelde gebied en laat ons strijden tegen de Kanaänieten, dan zal ik*

ook met u optrekken in het aan u toebedeelde gebied" (vs. 3). Juda lijkt aan zijn eigen kracht te twijfelen. Maar in plaats van nu, in deze goede gezindheid van het hart, op te zien tot Hem, die kracht geven kan, zocht hij zijn hulp bij Simeon, en bewees daardoor, dat hem het ware vertrouwen in de Heer ontbrak. Het is waar, hij verbond zich gelukkig niet met de vijanden van God; hij nam slechts in zijn kleingeloof de toevlucht tot zijn broeder Simeon, en *alleen* tot deze zijn broeder; maar wij zien hieruit toch al, hoe het verkeerde beginsel, om, onder het voorwendsel van Gods werk te bevorderen, eigenmachtig menselijke overeenkomsten te sluiten, tot ontkiemen komt; een beginsel, dat heden ten dage bijna de gehele christelijke werkzaamheid en liefdadigheid kenmerkt. Had God Simeon nodig, om Juda zijn erfdeel te geven? Had Hij niet gezegd: "Ziet, ik heb dat land in Juda's hand gegeven?" Juda deed dus verkeerd met hulp aan anderen te vragen. Maar ondanks dat was God bereid hem te helpen. *Hij* verlaat Zijn volk niet. Toen Juda optrok, erkent Hij hen als de zijnen, "en de Heer gaf de Kanaänieten en de Ferezieten in hun hand."

En wat deden nu de verbondenen? Zij sloegen van de vijand tienduizend, en behaalden een grote overwinning op hem. Maar daarbij lieten zij het niet. Zij zochten de koning Adonibezek, die vluchtte, nadat hij de slag had verloren, en toen zij hem gegrepen hadden, "*hieuwen hem zijn duimen en zijn grote tenen af*" (vs. 7). Had God dat ooit geboden? Had Jozua dat gedaan met de koningen van Jericho, van Aï, van Jeruzalem en Makkada, of met alle koningen van het gebergte of van de vlakte? Nee. En daarom is deze daad af te keuren. Zij, die zich op grond van een *menselijke*

overeenkomst samen verbonden hadden om de vijand te bestrijden, begonnen hun gemeenschappelijk werk met een daad van *menselijke* vergelding. Zoals wij in het vers zeven lezen, was het de gewoonte van Adonibezek geweest om zijn vijanden, door het afhouden van de duimen van handen en voeten te vernederen en ze dan aan zijn hof gevangen te houden, want de tegenwoordigheid van zoveel overwonnen koningen verhoogde de roem van de overwinnaar. En het geweten van de vernederde vijand spreekt soms duidelijker en luider, dan dat van de kinderen Gods, als het hun uiterlijk goed gaat. Door Juda geslagen, erkende Adonibezek, dat hij zich tegen de door hem overwonnen koningen slecht had gedragen en boog zich onder het oordeel van God.

“Toen trok Juda op tegen de Kanaänieten, die in Hebron woonden (de naam van Hebron was vroeger Kirjat-Arba) en versloeg Sesai, Achiman en Talmai. Vandaar trok hij op tegen de inwoners van Debir. De naam van Debir was vroeger Kirjat-sefer” (vs. 10 en 11). Het is eigenaardig, dat alles, wat hier van Juda wordt gemeld, in Jozua 15:14 en 15 aan Kaleb wordt toegeschreven. Kaleb drukte door zijn persoonlijke trouw, door zijn kracht, zijn volharding en zijn geloof, op de hele stam zijn stempel. In het begin handelde het hele leger, en ontvingen allen de eer. Maar nu waren er al daden van persoonlijke beslistheid, die het gehele volk werden toegerekend, omdat het volk niet meer was in zijn eerste kracht. Het overwicht van het persoonlijke karakter van de enkeling wordt ons op opvallende wijze voorgesteld in Richteren, die door God tot bevrijding van zijn volk gezonden werden. Het begint al bij Kaleb, toen alles nog goed was, en alleen de beginselen van het latere verval nog maar in zekere

voorbereiding waren. Maar later vinden we het over het geheel zo. *Algemeen* verval, maar *persoonlijke* trouw. Zo is het ook met de gemeente gegaan. Allen waren in de eersten tijd één hart en één ziel; en met éénzelfde volharding en geloofsvertrouwen gingen zij het doel tegemoet. Maar al spoedig begonnen de beginselen van het verval te werken, en bij de opwekkingen, die God in onze dagen geeft, zijn het altijd de enkelen, de getrouwen, die op de voorgrond treden, en die in God kloeke daden doen. En hoe beschamend dit voor het geheel ook mag zijn, het is bemoedigend voor de enkeling. Wat een eer was het voor Kaleb, dat Juda door zijn toedoen de overwinningseer wegdroeg! Zo is het ook *nu*, een grote vreugde voor de mannen Gods, als door *hun* werk *het geheel* geëerd wordt, terwijl het diep droevig is, wanneer door hun ontrouw een stempel van zwakheid op het geheel wordt gedrukt. Ach, God geve in onze dagen toch vele mannen als Kaleb in het midden van de ontrouwe gemeente! Het geheel is in een toestand van verval. Daar is niets meer aan te veranderen. Maar de mannen Gods, zij, aan wie de eer van God ter harte gaat, kunnen op de puinhopen vast staan, en persoonlijk de strijd aanbinden tegen de vijand. Door Gods genade kunnen zij dan grote dingen doen, en zij verheerlijken zo ongetwijfeld de gemeente, tot welke zij behoren. Maar niet alleen dit. Zij kunnen ook voor anderen tot zegen zijn. De trouw van de enkeling draagt vrucht, en spoort de geestelijke energie van de anderen aan, zelfs in de treurige toestand, waarin de gemeente zich bevindt. Dat zien wij ook uit de geschiedenis van Kaleb. De trouw van deze man wekt Otniël op, om evenzo te handelen. Onder de leiding van Kaleb maakte hij zijn eersten veldtocht en

verkreeg een hoge positie, want hij werd de eerste richter van Israël. Het was hem echter niet genoeg om tot de familie van Kaleb te behoren; hij streed om het genot een nieuwe betrekking, en verkreeg Aksa tot vrouw. Deze nieuwe relatie, waarin hij tot Kaleb kwam te staan, verschafte hem tevens een persoonlijk bezit in het erfdeel van de man, wiens zoon hij geworden was. Van nu aan bezat Otniël zelf een eigendom. Maar Aksa was nog niet tevreden met deze kostbare bezitting. Het land had voor haar geen waarde, als haar vader er niet de bronnen tot bewatering bij gaf. Daarom vroeg zij dit aan haar vader, en zij verkreeg van hem zowel de lage als de hoge waterbronnen. Zo is het ook met de gelovige, die, onder andere omstandigheden, door het dal van Baka¹ gaat en dan enerzijds dat *dal* zelf tot een *fontein* maakt, en anderzijds weer door de *hoge fonteinen* door de regen heel rijkelijk wordt overdekt (Ps. 84). Aksa is een begerige vrouw; maar zij is begerig naar de zegeningen van Kanaän. En dat was goed. Het is lelijk, wanneer een Christen naar de dingen van deze wereld jaagt; maar begerig naar de hemel en *zijn* dingen te zijn, is God welgevallig. Dit begerig verlangen beloont Hij met rijkelijk stromende bronnen, met geestelijke zegeningen, die op ons af en van ons uitstromen; terwijl Hij de begeerte van de ogen en van het vlees bestraft; zoals Hij dit deed met Achan, die lust kreeg tot het verbannene. Wat een belangrijke lessen liggen er in deze weinige, schijnbaar eenvoudige mededelingen voor ons opgesloten! God geve ons genade, om er ons nut mee te doen!

1 wenen, tranen

Behalve Kaleb en Otniël zijn er nog anderen met Juda opgetrokken. Wij lezen in het zestiende vers, dat de kinderen van de Keniet uit de Palmstad optrokken, om hun lot aan dat van de kinderen van Israël te verbinden. In hoofdstuk 4, als wij over Heber, de Keniet, zullen spreken, hopen wij op de belangrijke geschiedenis van dit geslacht, dat afstamde van de schoonvader van Mozes, terug te komen.

De eerste zestien verzen van dit hoofdstuk van het boek van de Richteren vormen een inleiding, waarin al, zoals wij opmerkten, de beginselen van het komende verval worden aangetroffen. In de volgende verzen van hetzelfde hoofdstuk vinden we iets meer. Het eigenlijke verval in zijn volkomen volheid en de beschrijving er van, treffen we eerst in hoofdstuk 2 aan. Maar hier zien we, waarin het verval, in de waren zin van het woord, bestaat. Verval is nog iets anders dan volkomen ruïne of afval. Zodra zich afwijking vertoont van de rechte weg, is er al verval. Dit vinden wij, wat de gemeente aangaat, zeer treffend voorgesteld in de zeven brieven uit de Openbaring. Al in de gemeente te Efeze, die haar eerste liefde had verlaten, zien wij het verval, waarvan we dan het droevig einde hebben in Laodicéa, waar de toestand van verval afval is geworden, zodat de Heer genoodzaakt is, om deze gemeente uit zijn mond te spuwen.

En waarin bestaat nu het verval? Eén enkel woord is voldoende, om het te kenmerken, en dit woord luidt: *wereldsgezindheid*. Het drukt uit de gemeenschap en overeenstemming van ons hart, van onze beginselen of van onze wandel met de wereld. Zoeken wij naar de oorsprong van achteruitgang, dan vinden wij die steeds in wereldsgezindheid. Hoe eenvoudig klinkt

daarom de vermaning: “Bewaar uzelf!” O, hoe gemakkelijk zou het zijn, om deze valstrik te ontlopen, als alleen maar het hart van de kinderen van God warmer voor Hem klopte.

In plaats van de Kanaänieten te verdrijven, vreest en verdraagt Israël hen en laat ze bij zich wonen. Zo deed ook de gemeente. In plaats van het ongeloof verre van zich te houden, heeft zij er zich mee verbonden.

Later zullen wij de vreselijke gevolgen van deze verbintenis zien. Voor dit ogenblik stelt het Woord Gods slechts *dit* vast, dat Israël zich niet van de volkeren in Kanaän heeft gescheiden.

Nog een ander beginsel treedt uit het tweede gedeelte van dit hoofdstuk te voorschijn. En wel dit: het verval ontwikkelt zich *trapsgewijze*. Israël zinkt van stap tot stap dieper, tot het ernstige ogenblik, waarop de Engel van de Heer voor altijd Gilgal verlaat en zijn plaats in Bochim inneemt, gelijk we dit in hoofdstuk II vinden. En wat voor Israël waar was, is het ook voor de gemeente geweest, zoals ons uit Openbaring 2 en 3 blijkt, en het is ook waar voor ieder gelovige afzonderlijk. Wanneer een Christen, die een tijd lang in de kracht van de Heilige Geest gewandeld heeft, de wereld ook slechts een klein plaatsje inruimt in zijn hart, zo zal hij spoedig ervaren, dat deze vijand, die hij niet meer bestrijdt, langzamerhand machtiger wordt, en hem eindelijk geheel in zijn macht krijgt. Het einde is dan smartelijke verootmoediging of een volkomen nederlaag.

Maar laat ons nog even bij de bijzonderheden van het tweede gedeelte van ons hoofdstuk stilstaan. Wij hebben al

opgemerkt, dat wij hier de kentekenen zien van het verval, hetwelk zich in het eerste gedeelte van ons hoofdstuk al openbaarde door zijn beginselen. In vers 17 lezen wij: *“Juda trok op met zijn broeder Simeon en zij versloegen de Kanaänieten, die te Sefat woonden; zij sloegen het met de ban, daarom noemde men die stad Chorma”*. Dat was zeer goed van Juda. Het herinnert ons aan de dagen van Jozua. Chorma betekent dan ook: *“volkomen vernietiging”* ². Juda verwerpt elk bondgenootschap en elke gemeenschap met de Kanaänieten. En de sterke steden van de Filistijnen, Gaza, Askelon en Ekron, ze werden veroverd. Geen wonder, dat we lezen: *“En de Heere was met Juda”*. Maar, helaas! waarom nam Juda alleen het gebergte in bezit? Waarom verdreef hij niet ook de bewoners van de vlakten? Ach! wij lezen het in vers 19: *“maar hij was niet in staat de bewoners van de vlakte te verdrijven, want deze hadden ijzeren strijdwagens”*. Hij vreesde de ijzeren wagens! Uit gebrek aan vertrouwen op zijn eigen strijdkracht en op de hulp van Jahweh, had Juda zijn broeder meegenomen. En nu twijfelde hij ook aan de *macht* Gods. De vrees voor de macht van deze wereld is steeds een zeker gevolg van het gebrek aan vertrouwen op God. Hadden zij niet vroeger op één overwinningdag de wagens van Jabin met vuur verbrand? (Joz. 11:4,6,9). Had niet God aan het huis van Jozef beloofd, dat zij de Kanaänieten zouden verdrijven, al hadden zij ijzeren wagens, al waren zij sterk? (Joz. 17:18). Wat waren ijzeren wagens voor Jahweh? Zodra ons vertrouwen op Hem geschokt is, dan zeggen wij als de mannen, die Mozes uitzond, om het land te verspieden: *“Ook zagen wij daar de reuzen, Enakieten, die tot de reuzen*

2 toewijding (bron OLB)

behoren, en wij waren als sprinkhanen in onze eigen ogen en ook in hun ogen” (Num. 13:33).

Hoe geheel anders echter gedroeg zich Kaleb! *“Aan Kaleb nu had men Hebron gegeven, zoals Mozes hun gezegd had, en hij had vandaar de drie zonen van Enak verdreven” (vs. 20).* Hij was niet bang voor de reuzen. God was immers met hem! Die had het hem nooit aan iets doen ontbreken. Die zou hem ook nu zijn hulp niet ontzeggen. Hoe heerlijk om in een tijd van algemene achteruitgang het geloof van de enkele te zien. Wat *het geheel* niet vermag, dat doet *één* getrouwe!

In vers 21 drijven de kinderen Benjamins de Jebusieten, de bewoners van Jeruzalem, niet uit. Juda had in goede en gelukkige dagen Jeruzalem ingenomen, en met de scherpste van het zwaard geslagen; ja, hij had de stad in het vuur gezet, (vs. 8) maar de troepen van de overwonnen vijand hadden het toch klaar gespeeld, om zich spoedig weer bijeen te verzamelen. Zo gaat het altijd. Vergeten wij het niet! De vijand houdt zich nooit voor geslagen. De verslaping van Israël was voor de Jebusieten een gunstige gelegenheid, en zo vinden wij dan de Jebusieten met de kinderen van Benjamin samenwonen te Jeruzalem *“tot op deze dag.”*

De geschiedenis van het huis van Jozef in de verzen 22-26 herinnert ons aan die van Rachab in Jozua 2, alleen met dit grote onderscheid, dat hier *“het werk van geloof”* geheel wordt gemist. De handeling van de man uit Luz, die de kinderen van Israël de toegang tot de stad toonde, is die van een verrader, niet die van een gelovige. Hij wordt door de belofte, dat zijn leven zal verschoond blijven, tot zijn verraad verleid. Ook keert hij, nadat hij vrijgelaten is, weer tot de

wereld terug, in plaats van zich, zoals Rachab, bij het volk Gods aan te sluiten, en bouwt in het land van de Hethieten de zo even door Jahweh verwoeste stad Luz weer op.

Talrijk zijn de steden, die door Manasse niet verbannen zijn. Zeer merkwaardig is de uitdrukking in vers 27: *“de Kanaänieten slaagden erin in die streek te blijven wonen”*. De wil van de wereld heeft meer macht over de verzwakte gelovige, dan het Woord en de belofte Gods. Toen Israël *“sterk werd,”* moesten de Kanaänieten wel belasting betalen, maar hij verdreef hen niet helemaal; hij heerste slechts over hen. Zo deed ook het Christendom met het heidendom.

Maar het gaat nog verder. Efraïm en Manasse laten de Kanaänieten *in hun midden* wonen (vs. 29 en 30). De wereld is van nu af aan een deel van het volk Gods geworden. Aser en Naftali (vs. 31-33) gaan zelfs nog een stap verder: zij wonen in het midden van de Kanaänieten. Israël gaat dus in de heidenen op.

Een karaktertrek maakt het beeld volkomen: *“De Amorieten drongen de Daniëten het gebergte in, want zij lieten hun niet toe in de vlakte af te dalen”* (vs. 34). De wereld heeft eindelijk datgene bereikt, waarnaar zij streeft: zij berooft de kinderen Gods van hun erfdeel!

Laten we dit *trapsgewijze* verval overdenken. Eerst werd het vertrouwen op God zwak, daarna de beginselen van de wereld gehuldigd, toen de vijand niet geheel uitgeroeid, vanwege vrees en twijfel aan Gods macht, vervolgens de vijanden in hun nabijheid geduld, al was het dan om over hen te heersen, daarna een rustige woonplaats hun aangewezen en ze als

gelijken beschouwd, om ze *eindelijk* als de *voornaamste* te beschouwen, als de eigenlijke eigenaars van het land, ja, om van hun goedkeuring afhankelijk te zijn tot het in of uitgaan. Arm Israël! Straks zullen wij zien, hoe zij God, die hun met een sterke hand uit Egypte heeft uitgevoerd, verlaten en zij zich neerbuigen voor de afgoden, en hoe zij dan als gevolg van hun afgodendienst, aan onderdrukking en plundering van de zijde van hun vijanden worden prijsgegeven.

Geliefde broeders! wij bevinden ons allen in een tijd van verval. De gemeente, eens zo heerlijk, is een ruïne gelijk geworden. Er is niets meer aan haar te verbeteren. Een terugkeer van het geheel in de vroegere toestand is onmogelijk. Maar wij kunnen *persoonlijk* getrouw zijn. Laten wij onszelf bewaren van de afgoden, wachten wij ons voor de dingen van deze wereld, en wantrouwig zijn voor het schijnbaar onschuldige lokaas, dat deze wereld ons biedt. Laat ons in deze laatste dagen op bijzondere wijze God vrezen en dienen. Ja, dat wij tot aan het einde van onze loopbaan uitmunten in heilige afzondering van de wereld, en door een steeds toenemende gemeenschap met onze Heer!

Richteren 2 - 3:4

De oorsprong en de gevolgen van het verval

Israël had zijn plaats van afzondering van de wereld verlaten. Het volk was ontrouw geworden. Het was Gods volk en had zich niet mogen vermengen met de heidenen. En daardoor was het *verval* ingetreden, het bleek duidelijk, dat in Israël *geen kracht* was, om zich los te rukken uit de macht van de vijand. Hoe ontstond dit gebrek aan kracht? Wij lezen het in het eerste vers van het tweede hoofdstuk: *“Toen ging de Engel des Heren van Gilgal naar Bokim”*.

Gilgal was de wonderbaar gezegende plaats, waar het volk het geheim van zijn kracht vond. En daarin kunnen wij een verklaring vinden voor de vele, onafgebroken overwinningen van Jozua. Het was de plaats van besnijdenis, en was, als voorafschaduwing, de plaats van de uittrekking van het vlees. Wij lezen in de brief aan de Kolossenzen: *“In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis, niet met handen verricht, in het uittrekken van het lichaam van het vlees, in de besnijdenis van Christus”* (Kol. 2:11). Aan het kruis van Christus, in Zijn dood,

heeft de gelovige de algehele veroordeling en het volkomen einde van het vlees gevonden. In Gilgal had Jahweh, door de besnijdenis, de smaad van Egypte van zijn volk afgewenteld (Joz. 5:9). Van de heerschappij van het vlees, waardoor het met Egypte verbonden was, had Hij het zinnebeeldig genomen - geheel bevrijd, en Israël kon nu in waarheid alleen God toebehoren. Dit grote feit van de besnijdenis, namelijk de verlossing van de heerschappij van het vlees, is het heerlijke voorrecht voor de Christen. Maar hij moet voortdurend naar Gilgal *terugkeren*; de in Christus bewerkte uittrekking van het lichaam van het vlees moet *verwezenlijkt* worden. In onze dagelijkse wandel moeten wij de dood van Christus toepassen op onze leden, en geen enkele vrucht, die aan de boom van het vlees groeit, mogen wij ontzien. Zoals wij dit zo duidelijk lezen in Kollossenzen 3:5: "Doodt dan uw leden die op de aarde zijn". Het geheim van onze geestelijke kracht ligt in de onafgebroken veroordeling van alles, wat wij zijn en wat wij van nature te voorschijn brengen. Dit geeft ons een verklaring van de vele overwinningen in het boek Jozua. De Israëlieten keerden steeds naar Gilgal terug, met één enkele uitzondering, (Joz. 7:2). maar toen leden zij dan ook een grote nederlaag.

Sinds de dagen van Jozua was Gilgal helemaal vergeten. De engel van Jahweh, deze vertegenwoordiger van de goddelijke macht in het midden van zijn volk, was alléén in Gilgal achtergebleven en wachtte daar op de terugkeer van Israël. Maar hoe lang hij ook wachtte, Israël verscheen niet. Zo bleef hem dan niets over, dan deze gezegende plaats te verlaten en naar Bokim, *de plaats van tranen*, op te gaan. Waar waren nu de dagen van kracht en van vreugde, toen

Jericho met zijn sterke muren viel bij het geluid van de bazuinen Gods? Voor altijd weg! De zegeningen, die op Gilgal gegrond waren, konden Israëls deel niet meer worden. Zij waren voorbij, voorgoed voorbij, die gelukkige tijden, toen Israël uit eigen beweging opging naar Gilgal, en daar als bij voorafschaduwing het vlees oordeelde, om niet te zondigen, en om te overwinnen. Israël weende in Bokim, en het was genoodzaakt, om de tuchtiging, met haar onafwijsbare gevolgen, te dragen. Een herstel van hetgeen geweest was, was niet meer mogelijk. *God, herstelt nooit datgene, wat de mens eenmaal verdorven heeft.*

Geheel hetzelfde vinden wij in de geschiedenis van de kerk. Als verantwoordelijk lichaam, als zichtbare kerk op deze aarde beschouwd, zal haar verval voortduren tot aan het einde van haar geschiedenis. Ook zij is, door te beginnen met ontrouw te worden, er mee geëindigd om haar plaats in het midden van deze wereld in te nemen, en zij is heden ten dage niets anders, dan een vermenging van allerlei ongerechtigheid. En dit zal tot het eind toe zo blijven. God vergelijkt haar in deze toestand met een groot huis, waarin vaten tot eer en vaten tot oneer zijn. Niettemin de Heer kent, die de zijnen zijn en eenmaal zal het ogenblik komen, dat de geschiedenis van de verantwoordelijkheid van de mens ophoudt, en de Heer zich zijn gemeente zal voorstellen, heerlijk, zonder vlek of rimpel. En dan, in die heerlijke tijd, zal van haar, evenals van Jakob en Israël, gezegd worden, niet: "Wat heeft de mens bewerkt?" maar: "*Wat God doet*" (Num. 23:23).

Toen de engel van de Heer tegen het volk gezegd had: "*Ik heb u uit Egypte doen trekken en gebracht in het land dat*

Ik uw vaderen onder ede beloofd had, en Ik heb gezegd: Ik zal mijn verbond met u in eeuwigheid niet verbreken, maar gij zult geen verbond sluiten met de bewoners van dit land; hun altaren zult gij afbreken. Doch gij hebt naar mijn stem niet geluisterd. Wat hebt gij gedaan? En Ik heb ook gezegd: Ik zal hen niet voor u uit wegdrijven, maar zij zullen u tot tegenstanders en hun goden u tot een valstrik zijn”, toen hief het volk zijn stem op en *weende*. Het hart van het volk was dus bewogen, maar het was niet bewogen door een gevoel van *verootmoediging*. Het was daar te Bokim en vergoot tranen, want het zag geen uitweg meer vóór zich. En inderdaad er *was* geen uitweg. Wel vinden wij verder in het boek van de Richteren wonderbare bevrijdingen, en zelfs het begin van ware *verootmoediging*; (Richt. 10:15 en 16) maar het herstel van Israël was voor toekomstige tijden weggelegd. Een voorsmaak van dit herstel heeft men gehad in de tijd van de richterprofeet Samuël, die het voorbeeld is van Christus, de ware Profeet en de ware Richter. Het is als het aanbreken van de dageraad van een nieuwe tijd, de afschaduwing van het morgenrood, dat zich al vertoont in ‘t verschiet, wanneer Israël, na een algehele *verootmoediging*, zijn gezegende plaats als Gods volk weer zal innemen. Samuël roept het volk te Mizpa bijeen (1 Sam. 7:6). Mizpa is de plaats van *verootmoediging* en niet alleen een plaats van tranen. Daar *“putten zij water en goten het uit voor het aangezicht des Heren. Ook vastten zij op die dag en zeiden daar: Wij hebben tegen de Here gezondigd”*. Daar verlieten zij hun afgoden en daarmee brak een tijd aan van zegen, die onder de regering van David en Salomo in al zijn volheid gezien werd.

Bokim geeft het karakter van het hele boek van de Richteren aan, zoals Gilgal dat doet in het boek Jozua. En zo is het ook met de gemeente. “Een plaats van tranen”; dat is het karakter van haar tegenwoordige toestand. Van een terugkeer tot dat, wat geweest is, kan geen sprake meer zijn. Het gebouw ligt in puin en als men het zou willen herstellen, zou men niets anders kunnen doen, dan een ruïne versieren. Het verval zou worden opgesmukt, hetgeen nog erger zou zijn dan het verval zelf.

De engel van de Heer is van Gilgal naar Bokim opwaarts gegaan. Het ging er dus niet meer om, de verlorene kracht te herwinnen. De Heer haat de aanmatiging, dat men grote kracht zou bezitten in een tijd als de onze. De werkzaamheid van de mens en van het vlees, die men in onze dagen zulk een uitbreiding ziet aannemen, heeft niets te doen met de kracht van de Heilige Geest. Zij, die heden zo luide roepen: “De kracht Gods is met ons”, herinneren mij aan de volksmenigte, die eens Simon, de tovenaer, omgaf, en die uitriep: “Deze is de kracht Gods, genaamd de grote!” (Hand. 13:10) en aan de gemeente te Laodicéa, die zich rijk noemde, en die niet wist, dat zij was ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt. Toch moeten wij niet vergeten, dat hoewel de gemeente in haar geheel als getuige heeft gefaald, de Heer nochtans te midden van het verval zijn getrouwe getuigen heeft. Zij erkennen het verval en wenen er om in de tegenwoordigheid Gods.

Beste lezer, laten wij deze plaats ook innemen! Wij kennen de oorsprong en de gevolgen van het verval van de gemeente, niet waar? Zij zijn in beginsel dezelfde als bij het volk Israël. God was getrouw geweest. Hij had Zijn verbond gehouden.

Alles wat Zijn mond gesproken had, was in vervulling getreden. Maar Israël had het verbond verbroken. De engel van de Heer vroeg: “Waarom hebt gij dat gedaan?” Zo’n vraag doorzoekt het geweten! En waarom? Omdat de afgoden voor hen meer waard waren, dan de onuitsprekelijk heerlijke aanblik van het aangezicht van Jahweh. En wat moet de gemeente antwoorden, als deze vraag haar wordt gesteld? Omdat wij de wereld en haar begeerlijkheden hebben verkozen boven de macht van de Geest. Laten wij niet lichtvaardig denken over deze dingen. Laten wij wenen, met echt berouw wenen; want wij zijn allemaal medeschuldig aan de toestand van verval; wij hebben er allemaal aan bijgedragen. Laten wij, net als Filadelfia, tevreden zijn, dat wij kleine kracht hebben, en laten wij acht geven op de troostrijke woorden van de Heer: Ik heb de sleutel van David, vreest niet; van Mij is de macht, en Ik stel ze helemaal tot uw dienst.

Wonderbaar! Israël weent, maar het offert ook. Hoe roerend is toch de genade, die zelfs te midden van het verval zorg draagt voor de aanbidding van God! De plaats van tranen is tegelijkertijd een plaats van offers en God neemt het te Bochim gebrachte offer aan.

Wij keren thans in de volgende verzen van het tweede en in de eerste vier verzen van het derde hoofdstuk terug naar het slot van het boek Jozua. De geschiedenis van het verval wordt direct verbonden met de geschiedenis van het volk vóór zijn val. Toen waren er nog oudsten, na de dood van Jozua, die het volk bijstonden, het vermaanden en het opwekten, om Jahweh te dienen; precies zoals het was in de gemeente, toen de apostelen er nog waren. Maar evenals in

de dagen van die oudsten van Israël al de kenmerken van het verval zichtbaar werden, zo waren ook bij het leven van de apostelen al verderfelijke beginselen werkzaam temidden van de gemeente. Wereldsgezindheid, zedenbederf, en vele andere dingen werden er gevonden, waaraan Paulus in de kracht van de Geest weerstand bood, hoewel hij de zekerheid had, dat na zijn dood verderfelijke wolven zouden indringen, die de kudde niet zouden sparen (Hand. 20: 29).

In het laatste gedeelte van het eerste hoofdstuk is ons het verval van Israël in relatie tot de wereld geschilderd. In *deze* verzen vinden wij het verval van het volk tegenover God voorgesteld. Dit gedeelte vat als het ware de hele inhoud van het boek van de Richteren in het kort samen.

Wereldsgezindheid en afgodendienst volgen elkaar op. In dezelfde mate, dat onze harten naar de wereld en haar dingen uitgaan, in diezelfde mate wenden wij ons ook van God af. En van het zich afwenden van God tot het dienen van de afgoden is maar één stap. Hoe dikwijls nemen wij dit waar in het leven van Christenen! Eerst krijgen zij lust in de dingen hier beneden; dan wordt het oog afgewend van de Heer; en eindelijk worden de afgoden gediend. Niet zonder doel richt daarom de Heilige Geest de ernstige vermaning tot ons: *“Kinderen, wacht u voor de afgoden”* (1 Joh. 5:21).

Twee dingen kenmerken de lagen toestand van het geslacht, dat op Jozua volgde. Het was een geslacht *“dat de Here niet kende, noch het werk, dat Hij voor Israël gedaan had”* (vs. 10). Zodra de persoonlijke kennis van Christus en zijn werk verloren gaat, wordt de deur geopend voor het kwaad. zo geschiedde het ook met Israël. Zij verlieten Jahweh en

dienden de Baäl en Astartes. En natuurlijk ontstak toen de toorn van de Heer tegen zijn volk. “Hij gaf hen in de macht van plunderaars, die hen uitplunderden, en Hij gaf hen over in de macht van hun vijanden rondom hen, zodat zij niet meer tegen dezen konden standhouden” (vs. 14). Van *buiten* werden zij door de vijand aangevallen maar ook van *binnenuit* zou de vijand hun tot last zijn (vs. 3).

De vijand in het huis Gods dat is het karakteristieke merkteken van de laatste dagen. De volkeren, wier toestand in het eerste hoofdstuk van de brief aan de Romeinen beschreven wordt, zijn met hun verderfelijke beginselen (2 Tim. 3:15) binnen gekomen in het gebouw, dat eens in volkomen schoonheid uit de hand van de Bouwmeester kwam, maar dat toen, door Hem aan menselijke handen toevertrouwd, brandbare stoffen in zich opnam en sedert die tijd een treurige vermenging van vaten tot eer en tot oneer vertoont. Daarin bestaat juist het oordeel Gods over zijn huis, dat Hij deze dingen hun vrijen loop laat.

Maar de God, die oordeelt, is tegelijkertijd een God van medelijden. Dat blijkt uit het achttiende vers. Israël zuchtte onder de zware hand van zijn onderdrukker. En wat deed Jahweh? Hij richtte in genade zijn oog op het volk, voor wie Hij zulke grote dingen gedaan had en Hij verwekte hun bevrijders.

Dat is dus in weinige woorden het verloop van de geschiedenis, zoals het boek van de Richteren die voor onze ogen schildert. God geeft “opwekkingen” en dan komen voor een ogenblik rust en zegeningen. De ketenen worden voor een tijd verbroken en de vijand moet wachten. Daarna laat

God het volk weer aan zichzelf over en zeer spoedig keert het tot de vroegere afgodendienst terug. “in niets gaven zij hun verstokte handel en wandel op” (vs. 19).

Wat bleef er nu nog te doen overig? Iets, dat God waardig was. In zijn genade bediende Hij Zich nu van de ontrouw van Zijn volk en van haar gevolgen, om zijn volk te zegenen. Als Hij de heidenen laat blijven, dan is het niet alleen tot een straf, maar dan wil God tevens “*door hen Israël op de proef te stellen, en te zien of zij al dan niet de weg des Heren zouden houden, door daarop te wandelen, zoals hun vadersen gedaan hebben*” (vs. 22).

Ditzelfde vinden wij in de tweede brief aan Timoteüs. God gebruikt de vermenging van de vaten tot eer met die ter oneer, om de harten van de getrouwen te beproeven en te zegenen. “*indien iemand zich nu hiervan gereinigt heeft, zal hij een voorwerp zijn met eervolle bestemming, geheiligd, bruikbaar voor de eigenaar, voor iedere goede taak gereed*” (2 Tim. 2:21). Zo toont God ons zelfs ten tijde van het verval een weg aan, waardoor Hij evengoed verheerlijkt kan worden als in de beste dagen van Zijn gemeente.

God liet alsoo deze volkeren bestaan, om Israël door hen te verzoeken. Maar Hij had ook nog een ander doel. En wel dit: “*of zij zouden luisteren naar de geboden, die de Here hun vadersen door de dienst van Mozes geboden had*”. Niet alleen moest het hart van Israël tot God, maar ook tot zijn Woord, dat Hij in de aanvang gegeven had, terugkeren. En dit is ook heden ten dage nog zo. “*Maar jij*” zegt de Apostel tegen Timoteüs in de brief van het verval, “*blijf in wat je geleerd hebt en waarvan je volkomen overtuigd bent, daar*

je weet van wie je het hebt geleerd, en omdat je van jongs af de heilige geschriften kent, die je wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Christus Jezus is” (2 Tim. 3:14 en 15).

Heeft de treurige toestand, waarin de Christenheid zich bevindt, ons al uitgedreven om een plaats van afzondering voor God in te nemen en ons vastgeklemd aan zijn Woord? Onderzoeken wij onszelf nauwkeurig! Want als deze kenmerken ons ontbreken, kunnen wij geen getuigen Gods zijn in een tijd van verval. De getrouwen van Filadelfia hadden deze kentekenen; want Hij, die tot hen spreekt, is zelf de *Heilige* en de *Waarachtige*, en zij hadden, in zijn gemeenschap wandelend, zijn *Woord* bewaard en Zijn *Naam* niet verloochend.

Nog een derde doel had de genade voor ogen, waar zij de vijand in het midden van Israël liet blijven, en wel dit: *“slechts opdat de geslachten der Israëlieten, voorzover zij daarvan tevoren geen ervaring hadden, met de strijd vertrouwd zouden raken, doordat Hij hen daarin oefende”* (Richt. 4: 2). Wanneer wij door de toestand van de gemeente en door het in haar zich bevindende kwaad ons laten neerbuigen, dan kan het ons soms voorkomen, alsof elke strijd doelloos is en alsof ons ten slotte niets overblijft, dan ons te verbergen, gelijk die zeven duizend in Israël, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden. Maar dat is een grote dwaling. In een tijd van verval zijn er mannen als Elia nodig; want de *strijd* is dan noodzakelijker dan ooit. Weliswaar is de strijd van Christenen niet dezelfde als die van de Israëlieten tegen vlees en bloed, maar er is toch een strijd, en wel een

strijd tegen de geestelijke machten van de boosheid in de hemelse gewesten. Deze duivelse macht is steeds werkzaam om zo mogelijk, ons te verhinderen bezit te nemen van de hemelse dingen; zij is onophoudelijk bezig, om het volk Gods tot slavernij terug te voeren. Onze strijd is daarom een veroverings- en bevrijdingsstrijd. Het boek Jozua, zowel als de brief aan de Efeziërs, stellen ons de strijd voor, die wij te voeren hebben, om in het bezit van onze voorrechten te komen; het boek van de Richteren, zowel als de tweede brief aan Timoteüs, geven ons meer de strijd aan om de bevrijding van het volk Gods. *“Lijd mee verdrukking als een goed soldaat van Christus Jezus”*, roept Paulus zijn trouwe discipel toe (2 Tim. 2:3). *“Lijd verdrukking, doe het werk van een evangelist”*, zegt hij later, en voegt er dan aan toe: *“Ik heb de goede strijd gestreden”* (2 Tim. 4: 5 en 7).

Welk een goedheid van God, dat Hij, in deze tijd van algemene verflauwing en verslapping, de vijand laat bestaan, opdat wij zouden leren, *“wat de strijd is”*. De strijd van de christen zal hier beneden nooit ophouden. Doch de Heer roept ons toe: Vertrouwt op Mij. Ik heb u een geopende deur gegeven, en Ik houd de beloningen voor de overwinnaar gereed.

God geve ons, dat de bevrijding zijns volks ons na aan het hart ligt, zij het om door het Evangelie zielen te *winnen*, zij het om zielen te *bevrijden*, doordat wij de banden, waarmede zij gebonden zijn, doorhouwen met het tweesnijdend zwaard van de Heer!

Richteren 3:5 - 4

De opwekkingen ten tijde van het verval

Otniël, Ehud, Samgar, Debora en Barak

Zoals wij gezien hebben bij de behandeling van de vorige hoofdstukken van het boek van de Richteren, is het van veel belang goed te verstaan, dat de mogelijkheid van het herstel van de christelijke kerk in haar oorspronkelijke toestand geheel uitgesloten is. Door de opwekkingen, die God in de tijd van verval heeft gegeven en in zijn genade nog geeft, worden vele gelovigen op een dwaalspoor geleid, en dit vooral, wanneer zij zelf deel uitmaken van zulke opwekking. Hun beperkte gezichtskring, en een zekere enghartigheid, doen hen alleen datgene opmerken, wat hen onmiddellijk omgeeft, en zodoende zien zij het systeem, waarbij zij zich hebben aangesloten, voor *de* kerk aan. En dit staat hun dan in de weg, om de waren toestand van de hele kerk van Christus te leren kennen. Al is er hier of daar een machtige

opwekking, gewerkt door Gods Geest, zo wordt daarmee de toestand van de algemene christelijke kerk niet veranderd. Voor de gelovige, die gewoon is van Gods Woord afhankelijk te zijn, staat het dan ook onwankelbaar vast, dat onze dagen boos zijn, dat de verborgenheid van de goddeloosheid al werkzaam is, dat er al verscheidene antichristen zijn, en dat de uiteindelijke afval wordt voorbereid. Maar evenzeer is het voor hem ontwijfelbaar zeker, dat God getrouw is, dat Hij altijd een getuigenis voor zijn Naam geeft, en dat Hij zelfs het kwade gebruikt, zoals wij in Richteren 2 hebben gezien, om aan de zijnen nieuwe zegeningen te schenken. Immers, is Hij niet nog steeds dezelfde God, die eenmaal de Satan als werktuig gebruikte, om Job in het licht van zijn tegenwoordigheid te brengen?

Zo is het ook in het boek van de Richteren. De onderdrukking van de zijde van de vijand, die Israël zich door zijn eigen schuld op de hals had gehaald, gebruikte God om in het midden van zijn volk heerlijke opwekkingen te doen ontstaan. En elke opwekking wordt dan ook met de woorden ingeleid: "Zij riepen of schreeuwden tot de Heere." Er wordt in onze dagen vaak door de gelovigen gevraagd, welke middelen men toch moet aanwenden, om opwekkingen te voorschijn te roepen. Welnu, *er is maar één enkel middel*, en dat is: het gevoel van de ellendige toestand, waarin zich de wereld, de zondaar en de kerk bevindt, en wel zó dat onze hele ziel er door wordt aangegrepen, en wij, als de kinderen van Israël, roepen tot God om ontferming. Dan hoort de Heer en Hij zendt bevrijders. Van het derde tot het twaalfde hoofdstuk van de Richteren vinden wij de geschiedenis van deze verlossers en van de opwekkingen, door hen bewerkt. En het is belangrijk

die verschillende geschiedenissen met aandacht na te gaan, opdat wij met de heel verschillende karaktertrekken van de richters bekend zouden worden.

Maar voor hiertoe over te gaan, zou ik nog graag een algemene opmerking willen maken. In tijden van zedelijke verslapping, van algeheel verval, handelt God door werktuigen, die allemaal iets onvolkomens hebben, en allen het stempel van zwakheid dragen. Otniël stamde af van de jongste van zijn geslacht, want hij was de zoon van Kenaz, de jongere broeder van Kaleb. Ehud was links. Samgar gebruikte een ossenstok in de strijd tegen de Filistijnen. Debora was een vrouw. Barak had een zwak karakter, Gideon kreeg geen hulp van zijn familie, want zijn duizend was het kleinste, het armste in Manasse. En Jefta was een hoerenkind. Er zijn wel enkele uitzonderingen, richters, die welvarend en invloedrijk waren, en door het geluk begunstigd werden, (Hfdst. 10:14; 12:8-15) maar God gebruikte deze minder tot *verlossing* van zijn volk, dan wel tot *bewaring* van de verkregen uitkomsten. Het is waar, we leven dus in het boek van de Richteren niet meer in de tijd van Jozua, waar de door de mens ontwikkelde kracht de zwakheid van het vlees verhinderde zich te openbaren; maar toch verheerlijkt de zwakheid van directe verlossers de macht van Hem, die ze zo wonderbaar tot zijn doel wist te gebruiken.

Ditzelfde is ook zo geweest en is nu nog zo in de tijd van het verval van de gemeente. De gelovigen hebben te strijden tegen de machten, die door hun eigen schuld zich in hun midden bevinden. De vijanden worden niet uitgeroeid door God, Hij laat ze. Maar Hij geeft telkens door zijn

trouwe getuigen opwekkingen, opdat de gelovigen, van de onderdrukking bevrijd, tot de Heer teruggebracht zouden worden. Zo was het in de dagen van de Hervorming. Zo is het ook in onze dagen.

Maar overdenken wij nu met een enkel woord de geschiedenis van deze mannen Gods, die de Heer in Israël verwekte in die dagen van verval.

Otniël

Over Otniël's persoonlijk leven hebben wij al bij onze beschouwing van het eerste hoofdstuk gesproken; God voedde hem op, zoals wij daar gezien hebben, om de eerste verlosser van Israël te zijn. Hij had gestreden om een vrouw te verkrijgen, en hij had er bij gekregen het bezit van een eigen erfdeel met vruchtbare bronnen. En nu gebruikte God hem, om voor anderen te strijden. Zo gaat het altijd. Om een openlijk werktuig te zijn in de hand van de Heer, moet de Christen allereerst voor zichzelf vooruitgaan in de kennis van de Heer en in de kracht van zijn voorrechten. Als onze dienst zwak blijft, en geen uitbreiding verkrijgt, ligt gewoonlijk de oorzaak dáárin, dat onze harten niet genoeg met de hemelse dingen bezig zijn. De zedelijke rijkdommen, die Otniël voor zich persoonlijk verwierf, openbaren zich weldra op zijn helen weg. In de verzen 10 en 11 van hoofdstuk drie vinden wij zes dingen van hem opgenoemd:

1. De Geest van de Heer, de macht Gods om Israël te verlossen, was over hem;

2. Hij richtte Israël, - en die regering kon hem worden toevertrouwd;
3. Hij toog uit in de strijd;
4. De Heer gaf Kusan-Risataïm, de Koning van Syrië, in zijn hand, hij overwon derhalve in de strijd;
5. Zijn hand werd sterk over Kusan-Risataïm, de vijand werd dus geheel onder het juk gebracht;
6. Het land was veertig jaar stil, Israël genoot in vrede en rust de vruchten van Otniël overwinning.

Gods doel was dus bereikt. Deze man, die slechts in indirecte relatie stond tot de edelen Kaleb, werd, nadat hij te voren voor deze dienst door God was voorbereid, tot een volkomen werktuig, dat, op de proef gesteld, bleek in de hand van de goddelijke werkmeester een goed metaal te zijn. Laten wij in onze tijd bidden om mannen als Otniël. Of, liever nog, mochten *wijzelf* Otniël zijn, doordat wij ons persoonlijk en huiselijk leven oprecht aan de Heer wijden, en een steeds toenemend verlangen betonen, om de hemelse dingen deelachtig te worden en ze in ons leven te verwezenlijken. Dan zullen ook wij in de hand van de meesters goede, nuttige werktuigen zijn, tot alle goed werk *ten volle toegerust*.

Ehud

Na de dood van Otniël keerde Israël weer op de oude en boze weg terug en vergat Jahweh. En dezelfde hand, die Otniël gesterkt had tegen de Koning van Syrië, sterkte nu de hand

van Eglon de Koning van de Moabieten, tegen Israël. Eglon en zijn bondgenoten nemen de Palmstad in bezit. Met deze naam "Palmstad" wordt de stad Jericho altijd aangeduid, als zij niet als de vervloekte stad, maar in haar karakter van zegen voor Israël wordt beschouwd (Richt. 1:16; Deut. 34:3). Zij hadden gedaan, wat kwaad was in de ogen van de Heer, en nu werden hun de zegeningen ontnomen. Zij moesten Eglon achttien jaren dienen. Maar toen de kinderen van Israël riepen tot de Heer, verwekte Hij hun een verlosser. En wat doen zij? Zij dragen deze man, die God hun tot een bevrijder gegeven had, op, om Eglon een geschenk te brengen, om hem tot zich te neigen en daardoor hun onderworpenheid aan hem opnieuw te bevestigen. Dit was treurig en wordt ook nu vaak gevonden. Maar helaas laten velen zich in onze dagen ook als werktuigen gebruiken om de kinderen van God te houden onder de heerschappij van deze wereld! Gelukkig, Ehud deed zo niet. Hij was getrouw en maakte zich een tweesnijdend zwaard. Dat is zijn eerste daad. Het zwaard is zijn enige toevlucht. Juist zo is het met de Christenen ten tijde van het verval. Het tweesnijdend zwaard, hun eerste en enige wapen, is Gods Woord (Hebr. 4:12; Openb. 1:16; 19:15; Ef. 6:17). Het wapen van Ehud was kort, maar een el lang. Het zwaard van Goliath, hetwelk David heeft gebruikt om de reus het hoofd af te slaan, was veel langer. De grootte van de wapens is verschillend naar het werk, dat er mee verricht moet worden. Zo was het zwaard van Ehud, juist doordat het klein was, goed geschikt om in de ingewanden van de vijand Gods in te dringen en hem te doden. De slagen van het zwaard waren dus in de beide genoemde gevallen verschillend, en troffen ook verschillende lichaamsdelen,

maar de wapens waren in beide gevallen goddelijk en volbrachten het werk van de verlossing. Dit is ook een les voor ons!

Vóór Ehud zijn zwaard gebruikte, gordde hij het onder zijn kleren aan zijn rechterheup. Hij droeg het dus bij zich, tot op het ogenblik, dat hij zijn dienst behoefde; hij voelde het te voren wel aan zijn zijde, maar hij toonde het niet. Hoe belangrijk! Velen laten dikwijls het Woord dadelijk aan allen zien, door er allerlei teksten uit te gebruiken, zonder zich evenwel van één enkel geschikt woord op het juiste ogenblik te bedienen. Dan doet het Woord geen dienst. Ehud droeg het zwaard, zoals het met zijn zwakheid in overeenstemming was. Hij was links en gordde het daarom aan zijn rechterheup. Had hij het gedragen, zoals de hele wereld het droeg, dan zou het hem niets gebaat hebben. Zijn wapen moest door hem gebruikt worden in overeenstemming met zijn lichamelijke toestand. Men kan zich van het Woord Gods niet met zegen bedienen, door wat anderen deden *na te doen*, evenzo min als David het zwaard van Saul gebruiken kon. David had een kiezelsteen nodig, en een slinger was het werktuig, waarmee hij, als herder, vertrouwd was.

Na overhandiging van het geschenk, keerde Ehud alleen terug van de gesneden beelden, die bij Gilgal waren, en zeide: *“Ik heb een geheime boodschap voor u, o koning”* En als deze in de opperzaal is gezeten, en allen die om hem heen stonden, van hem waren uitgegaan, zeide Ehud: *“Ik heb een woord Gods voor u.”* Daarna, onder de schijn van een verzoekschrift te willen overhandigen, tastte hij in zijn kled, nam het zwaard van zijn rechterheup, en stak het in

Ehuds buik, zodat ook het hecht achter het lemmer inging. Hij droeg dus niet de eer weg van een openlijke overwinning, zoals zo vele anderen; het ging hier om een geheime strijd tussen de verlosser en de vijand, om een strijd echter, welks gezegende uitwerking zich spoedig genoeg zou tonen. Alles werd in diep stilzwijgen voltrokken, zonder krijg, zonder geschreeuw; Eglons knechten, die eindelijk de afgesloten deur waagden te openen, vonden slechts een lijk. De macht, die Israël onderdrukte, werd door een geruisloze en niet roemrijke overwinning gebroken, en wel door het korte zwaard van een man, die links was. Het was voor Eglon een "geheim", maar het was ook een *woord Gods*. Eglon stond op van de stoel, uit eerbied. Maar het woord Gods was geen blijde boodschap voor hem, het was Gods gericht, het was doodslag. Naar de mens geoordeeld was Ehud een sluipmoordenaar. Maar naar Gods gedachten verrichtte hij een geloofsdaad. Als Jacobus de goede werken vermeldt, noemt hij twee daden op, van Abraham en Rachab, die, naar de gedachten van de mens, moord en verraad, maar in Gods ogen geloofswerken waren. Zo zien wij, dat niet alleen de werktuigen, die wij in de tijd van de Richteren vinden, zwak en onaanzienlijk waren, maar dat ook de wijze van de bevrijding inging tegen alle menselijke gedachten van kracht.

Het zwaard van Ehud was, zoals later dat van Gideon, het zwaard van de Heer. Zo is ook ons wapen goddelijk, en dat alleen maakt de kracht er van uit. De Koning is dood, maar het zwaard blijft in zijn buik steken, zodat de knechten het werktuig van de overwinning kunnen bezien, en tot hun verwondering moeten vaststellen dat, naar Gods wil, een

kort zwaard de sterken, overmoedige man de dood had aangedaan.

Maar het ging Ehud niet alleen om de overwinning; hij moest de nog levende vijanden ontvluchten. Hij sluit daarom de deur van de opperzaal en verwijdert zich door de zuilengang van de gesneden beelden. En dan denkt hij er gelijk aan, om de vruchten van de overwinning te plukken. Hij blies op het gebergte van Efraïm met de bazuin en verzamelde het volk Gods rondom zich. Aan hun spits nam hij de veren van de Jordaan, en liet niemand overtrekken. Hij sloeg daarna de Moabieten met een geweldigen slag, en Israël onderwierp te die dage Moab onder zijn hand. De onrechtmatige bezitter van het land is dus vernietigd; de Moabieten kunnen zich niet meer aan de beide oevers van de Jordaan verenigen, en elke verbinding tussen Ehud en de vijand is dus afgesneden.

Welnu, dat moet ook het verloop zijn van de strijd in onze dagen. Als de werking van een openlijk, beslist breken met de wereld uitblijft, zo is de strijd zonder vrucht en voldoet niet aan Gods oogmerk. Hoe groter de scheiding, des te duurzamer de vrede. Het land was in die dagen stil *tachtig* jaren!

Samgar

Na Ehud droeg Samgar, de zoon van Anat, een beslissende overwinning weg. Ook hij verloste Israël. Het zwaard van Ehud was sterk, maar kort. Samgar voerde de bevrijdingskrijg met een wapen, dat geenszins geschikt scheen voor het doel. Het is een verachtelijk werktuig, ogenschijnlijk alleen bestemd

om redeloze wezens aan te drijven. Zonder mij nu te willen aanmatigten overal voor of zinnebeelden te ontdekken, een neiging, die bij de uitlegging van Gods Woord vele gevaren met zich brengt, zou ik toch tussen de ossenstok van Samgar en het zwaard van Ehud een vergelijking willen maken.

Wij bezitten een wapen, het Woord. Het is het enige wapen, waarvan zich de man van geloof op verschillende wijzen in de strijd bedient. Maar de beschaafde en ongelovige wereld beschouwt het Woord van God soms als een ossenstok. Het is volgens hen een goed boek voor oude vrouwen en kinderen, voor lieden zonder opvoeding, want het is immers vol van sprookjes en tegenspraak. Welnu, in deze verachte vorm gebruikt God zijn Woord, om de overwinning te behalen. Wat de wereld voor dwaasheid aanziet, is voor het geloof een nuttig wapen, want het zwakke Gods is sterker dan de mensen. Ja, voorzeker, het is voor de eenvoudigen, voor hen, die geen inzicht hebben; en het voorziet in al hun behoeften. Maar tegelijk vermag deze “verachtelijke stok” *zeshonderd* Filistijnen te doden.

Laat ons dan het wapen van het Woord zó gebruiken, als God het ons heeft toevertrouwd, maar laat ons ook niet vergeten, dat het slechts nuttig werkzaam kan wezen in de hand van het geloof, en alleen, wanneer iemand voor zichzelf in dat Woord gemeenschap met God heeft verkregen, en door de kennis van Christus zegen, vreugde en kracht heeft gevonden!

Debora en Barak

Tot hiertoe bestond het oordeel Gods over het ontrouwe Israël dáárin, dat het aan de macht van de vijanden van buiten werd prijsgegeven; door een nieuwe ontrouw bracht het volk nu veel zwaardere gevolgen over zich. God verkocht de Israëlieten nu ook in de hand van hen, die in hun midden woonden. Na tachtig jaren van rust, deden de kinderen van Israël weer wat kwaad was in de ogen van de Heer, en daarom kregen zij eerst last van de Filistijnen aan *de kust*, en daarna ook van de Kanaänieten in *hun midden*. Een machtige tegenstander, Jabin, de koning van de Kanaänieten, die te Hazor regeerde, bedwong Israël, en onderwierp het met zijn negenhonderd ijzeren wagens. In Jozua 11 lezen wij iets over één van de voorvaderen van deze Jabin, die ook over ijzeren wagens beschikte, en eveneens in Hazor woonde. In die tijd begreep Israël, door de machtige werking van Gods Geest, dat er tussen hen en de Koning van de Kanaänieten geen relatie *mocht* bestaan. En daarom sloegen zij hem met het zwaard, nadat zij zijn ijzeren wagens en zijn hoofdstad Hazor met vuur hadden verbrand. Welke gemeenschap had het volk Gods ook kunnen hebben met de politieke en militaire macht van een volk, van wie de naam en gebied van de kaart van Kanaän moest worden uitgewist? Maar nu was, helaas! alles veranderd. Het ontrouwe Israël was onder de heerschappij van de vijand geraakt. Hazor was weer opgebouwd binnen de grenzen van Kanaän en het erfdeel van het volk was Jabin tot een koninkrijk geworden!

De geschiedenis van de christelijke kerk vertoont ons iets dergelijks. Eerst was zij geheel afgezonderd van de wereld,

en niemand dacht er aan, om de wereld ook maar het minste of geringste deel te doen nemen aan de dingen, die haar betroffen. Maar in Korinte al werd de weg voor de wereld geopend. Een broeder uit die gemeente, die in strijd met een anderen broeder geraakt was, nam, om zich recht te verschaffen, zijn toevlucht tot de rechtspraak door ongelovigen. *“Weet u niet,”* zegt de Apostel, *“dat de heiligen de wereld zullen oordelen?”* en hij voegt er dan bestraffend aan toe: *“Ik zeg het tot uw beschaming”* (1 Kor. 6:2, 5). En wat voor weg is de gemeente daarna ingeslagen? De wereld heeft daadwerkelijk heerschappij over haar gekregen. En dit doordat de Christenen tot haar de toevlucht hebben genomen, zelfs tijdens de heerlijke opwekking van de hervorming.

Het oordeel, dat Jozua eens over Hazor had voltrokken, leefde alleen nog in de herinnering van het volk. De kinderen van Israël hadden de goden van de Kanaänieten gediend, nadat zij hun dochters tot vrouwen hadden genomen, en hun eigen dochters de Kanaänieten tot vrouwen hadden gegeven (Richt. 3:5 en 6). En deze goddeloze verbinding met de vijand had vruchten gedragen. Jabin onderdrukte het volk en dwong het, of ze het nu wilden of niet, zijn heerschappij te aanvaarden. Wat een ernstige les! De vijand had tijd gehad om de stad, die verbrand was, weer op te bouwen. En de tachtig jaren van rust hadden de Israëlieten niet beter, maar slechter gemaakt. Hoe is het in dit opzicht met de gelovigen thans? Vroeger werden ze door de overheid gevangen gezet. Nu staat de rechterlijke macht hun ter beschikking! Er is een tijd van rust, en daarvoor kunnen wij God danken. Maar juist

in zo'n tijd van rust is het noodzakelijk dubbel waakzaam te zijn, en met getrouwheid de Heer te dienen.

Maar er is nog iets anders, dat de armzalige toestand van Israël in die treurige dagen kenmerkte. Waar de regering van het volk door de macht van de vijand verhinderd was *naar buiten* zich te openbaren, daar was ook haar toestand *inwendig* zwak. Zij was aan de handen van een vrouw toevertrouwd. Dit is altijd een bewijs van zwakheid. In de eerste tijd van de gemeente had God ouderlingen gegeven, die voor de kudde moesten waken. Tot dit doel waren ze door de apostelen, onder de leiding van de Heilige Geest, aangewezen geworden. De regeling van de dingen van de gemeente was aan hun zorg en aan die van de diakenen toevertrouwd. Zou het in onze dagen, zonder te willen spreken van de betreurenswaardige nabootsing, die de mensen in de plaats gesteld hebben van de goddelijke, maar door de ontrouw van de kerk verloren inrichting overdreven zijn, als wij beweren, dat overal in de Christenheid de neiging is of ontstaat, om aan *vrouwen* geheel of gedeeltelijk de regeling van de dingen over te dragen? Ja, men beroemt er zich zelfs vaak op, en er zijn christenen, die hun wijze van doen rechtvaardigen door te zeggen, dat het naar Gods wil is en blijk geeft van een bloeiende toestand van de kerk. Zij proberen dit te bewijzen door zich te beroepen op Debora. Welnu, laat ons zien, wie Debora was.

Debora was een buitengewone vrouw. God had haar verwekt om een leidster te zijn van het hele volk en van de man, die de vijanden van de Heer zou verslaan. Zij was een vrouw van geloof en daardoor had zij een diep gevoel voor de vervallen

toestand van Gods volk. Ja, zij zag in het feit, dat God aan *een vrouw* een plaats van openbare werkzaamheid had toevertrouwd, *een smaad* voor de aanvoerders van Israël. Zij begreep de oorzaak er van, waarom de Heer aan een vrouw het bestuur van het land gegeven had. *Er was geen man van karakter in Israël*. Door de afgoderij was het volk ontzenuwd; door de onderdrukking moedeloos en bevreesd geworden. En omdat Debora dit begreep, verhief zij zich niet, maar sprak tot Barak: *“Ik ga met u mee, maar gij zult geen eer behalen op de tocht die gij onderneemt, want in de macht van een vrouw zal de Here Sisera overgeven”* (Richt. 4:9).

Hoewel Debora dus de haar van God verleende autoriteit uitoefende, bewaarde zij toch onder al de omstandigheden, die voor haar zulk een grote verzoeking waren, de aan de vrouw in Gods Woord aangewezen afhankelijke positie. Zo was het ook met Jaël. Deze beide vrouwen openbaarden een sterk geloof, maar beiden overschreden niet de grenzen aan een vrouw gesteld. Anders waren zij ook geen geloofsvrouwen geweest.

En hoe bracht nu Debora haar roeping in beoefening? Reisde zij het land door om overal de Israëlieten ten strijde te roepen? Stelde zij zich aan de spits van het leger, zoals de andere richters gedaan hadden? Nee, niets daarvan. Zij *woonde* onder de palmboom van Debora en de Israëlieten kwamen bij haar voor een rechterlijke uitspraak. Hoewel zij profetes en richteres was, verliet zij de door God haar aangewezen plaats niet; zij bleef rustig thuis en de kinderen van Israël, die naar haar toe gingen voor een rechterlijke uitspraak, vonden deze moeder in Israël in het midden van haar gezin,

de ware plaats van een vrouw innemend, en werden door haar getroost en gesterkt. Daar, waar zij woonde, liet zij ook Barak roepen, in plaats van tot hem te gaan.

Barak was een man Gods. Hij wordt door Gods Woord tot de richters van Israël gerekend. “De tijd zal mij ontbreken,” zegt Paulus, “als ik vertel van Gideon en Barak, en Simson en Jefta.” (Hebr. 11:32). Maar Barak was een man zonder moed. In plaats van zelfstandig op te treden, liet hij zich liever leiden. In plaats dat, volgens Genesis 2:18, de vrouw hem tot een hulp was, wilde hij een hulp van de vrouw zijn. “*Indien gij met mij gaat*” zegt hij, “*zal ik gaan, maar indien gij niet met mij gaat, ga ik niet*”. Dit was heel verkeerd van Barak. En daarom wordt ook de eer van hem weggenomen door God, en aan een *vrouw* gegeven.

En wat doet Debora tegenover zulk een man? Zegt zij: blijf dan maar thuis, en ik zal wel alleen gaan? Nee, zij wil geen eerste plaats in de krijg innemen. Barak moet trekken, en dan zal zij meegaan. Zij schoof Barak als het ware vooruit. Ja, haar naam wordt verder in de geschiedenis niet meer genoemd!

Dat is heel mooi, en leerzaam voor *onze* tijd. De vrouw moet altijd de plaats innemen, die God haar heeft aangewezen, ook als de man geen moed blijkt te hebben om voor de eer van God op te komen. Dan *gebruikt* God wel de vrouw, en het is een bewijs van de zwakke toestand, waarin de gemeente zich bevindt, - maar alleen *dán* wanneer zij niet de grenzen, van het vrouwzijn, overschrijdt.

Eindelijk trekt Barak dan toch op met een leger. Hij schijnt weer vertrouwen gekregen te hebben. En daarom ook wordt hij als geloofsheld genoemd. Niettegenstaande zijn aanvankelijk gebrek aan moed, toont hij nu geloof te hebben door met een kleine, zwakke macht op te trekken tegen dat grote leger met zo vele ijzeren wagens. En dan blijft er niet één van het hele leger van de vijand over.

Jaël

Maar de eer van zelf de krijgsoverste verslagen te hebben, kreeg Barak niet. Zij kwam toe aan de huisvrouw van Heber.

Wie was Heber? Wij lezen van hem, dat hij een Keniet was, en het is belangrijk om eens even de geschiedenis van deze familie, die uit Midian stamde, en waarmee Mozes zo nauw verbonden was, na te gaan. Nadat Jetro in de woestijn het volk Israël had bezocht, en weer in zijn land was teruggekeerd, (Ex. 18:27) vorderde Mozes Jetro's zoon Hobab op, om het volk Israël "tot ogen te zijn" bij het legeren in de woestijn. Hobab weigerde, maar zijn zonen maakten het als Kaleb en togen op met het volk van God (Richt. 4:11; 1 Sam. 15:6). Zoals een Rachab, trokken deze kinderen van de vreemde uit Jericho, de Palmstad, op, om hun lot aan dat van de kinderen van Israël te verbinden. Zij deden als Ruth, want zij sloten zich bij de stam van Juda aan, om die niet weer te verlaten. Als Othniël verbonden zij zich met de familie van Kaleb, en zij hadden van deze familie in het bijzonder tot leidsman Jabes, de zoon van smart, die tot de God Israëls gebeden vol inzicht richtte, en die van Jahweh datgene ontving, wat

hij gevraagd had (Verg. 1 Kron. 2:50-55; 4:9-10). Van deze Kenieten stamden de Rechabieten af (1 Kron. 2:55; 2 Kon. 10:15; Jer. 35), wier geschiedenis in de Heilige Schrift sluit met een heerlijke lofrede op hun trouw. Want te midden van het verval van Israël waren zij ware nazireeërs geweest.

Het is jammer dat dit getrouwe overblijfsel zelf ook een rol speelt in het boek van het verval. Wij lezen van Heber, de Keniet, dat *“er vrede was tussen Jabin, de koning van Hasor, en het huis van de Keniet Cheber”* (vs. 17). Dat was dus geen geloofsdaad. Hij had zich gescheiden van het zich verootmoedigende volk, en handelde, alsof hij de verantwoordelijkheid van de treurige toestand van zijn schouders wilde afwentelen. Nog meer; hij had *vrede* met de vijand van zijn volk gesloten, en hij had dat gedaan, om niet door Jabin lastig gevallen te worden.

Maar... in de tent van Heber woonde een vrouw. En deze had meer moed dan haar man. Zij versmaadde een veiligheid, tot zulk een prijs gekocht, en zij erkende het bondgenootschap met de vijand van haar volk niet. Haar hart sloeg onverdeeld voor Israël, en zij zag in de Kanaäniet, die in haar tent vluchtte, de onderdrukker van Gods volk, de vijand van de Heer, één van de hoofden van het geslacht, dat door God vervloekt was. En zoals Rachab vroeger door het geloof de verspieders herbergde en hielp vluchten, zodat zij daardoor meehielp aan de overwinning van Gods volk, zo versloeg Jaël de geweldige krijgsoverste van de Koning van Hazor en maakte daardoor voorgoed een einde aan Israëls onderdrukking. Toen het leger van Sisera geheel verslagen was, en de veldoverste gedwongen was om te voet te vluchten, bereikte hij de tent

van Jaël, waar hij meende gastvrijheid te zullen vinden. Maar hij vergiste zich. Wel verborg zij Sisera in haar tent en gaf hem meer dan hij vroeg, melk in plaats van water, doch zij deed dit niet om de vijand van haar volk te redden, maar om hem te treffen met de straf, die hij verdiende. Zonder erbarmen versloeg zij Sisera.

En het is merkwaardig, met welk werktuig zij Israël bevrijdde van de man, die haar volk had geplaagd. Haar wapen was nog minder dan de ossenstok van Samgar. Zij gebruikte wat *zij* had. Want zij was gewoon met hamer en lange tentnagels om te gaan, als zij de tent uitspande. En met deze wapens, waarmee zij vertrouwd was, bracht zij de slag toe in de slaap van het hoofd van de vijand. Zij deed het *in haar huis*. Zij nam niet openlijk deel aan de strijd, maar in deze stille omgeving behaalde zij een overwinning van betekenis.

Dit is leerrijk voor elke gelovige vrouw! Zij mogen de vijand krachtig weerstand bieden, zij mogen hem verslaan, en aldus de Heer dienen en voor de eer van de Heer werkzaam wezen, maar met wapens en in de kring, die *haar* door de Heer is aangewezen. Debora en Jaël leren ons allebei, wat geloofsvrouwen kunnen doen, maar ook hoe zulke vrouwen de plaats, haar door de Heer aangewezen, weten in te nemen in nederigheid.

Maar ook voor gelovige mannen ligt er een belangrijke les in opgesloten. Hoe vele zwakke zielen worden er vaak onder hen gevonden! Dikwijls willen zij liever geleid worden, dan zelfstandig in van de Heer kracht tegen het kwaad optreden. Jaël zocht geen hulp, zoals Barak gedaan had. Zij voelde zich alleen van de Heer afhankelijk. Zij bediende zich van

haar eigen wapens beter dan een man het daarmee had kunnen doen, want het beven van haar hand had alles kunnen verijdelen. Zij was alleen. Haar man, haar natuurlijke beschermer, was afwezig. Maar toch was zij niet alleen. Zij was met de Heer, en zij streed in *zijn* kracht onder het dak van haar tent, terwijl zij in haar hart verbonden was met de slagorde van Israël. Debora zong dan ook van haar in haar lied: *“Gezegend boven de vrouwen zij Jael, de vrouw van Cheber, de Keniet, gezegend boven de vrouwen in de tent”* (Richt. 5:24). En Barak? Hij kwam binnen en zag de overwinning van deze vrouw. Welk een gevoel van ootmoed moet deze veldheer hebben aangegrepen, toen hij zag, dat God de eer aan een vrouw gegeven had, en wel op een weg, die *hij*, niet had kunnen betreden! Ja, *eer aan deze vrouwen!* God gebruikte haar, om in de zonen van zijn volk het gevoel van hun verantwoordelijkheid wakker te schudden. En eenmaal opgewekt, rustten zij niet, *“totdat zij Jabin, de koning van Kanaan, verdelgd hadden”* (vs. 24). Laten wij allemaal veel van haar leren! Laten wij waken voor de eer van onze God; getrouw en ijverig zijn in onze roeping; altijd overvloedig in het werk van de Heer, wetend dat onze arbeid niet ijdel is in Hem!

Richteren 5

Het lied van Debora

De Heer had dus door de hand van twee vrouwen en door de hand van een man met een zwak karakter, een wonderbare verlossing bewerkt. Door de zwakheid van de instrumenten, die door Hem gebruikt worden, wordt Zijn genade en macht op bijzondere wijze verheerlijkt. En deze overwinning werd het signaal tot opwekking van het gehele volk. De Geest van God geeft hieraan uitdrukking door de mond van de profetes. Zij, Debora en Barak, schilderden in een heerlijke lofzang de bevrijding van Israël, en verblijdden zich over de herwonnen zegeningen. “Op die dag zongen Debora en Barak, de zoon van Abinoam, dit lied”.

Wat is dit mooi! Het eerste, wat op de verlossing volgt, is de lofzang, al luidt deze in een tijd van verval natuurlijk zwakker, dan in de dagen van heerlijkheid en kracht. Toen het volk Israël eertijds uit Egypte toog, zongen Mozes en de kinderen van Israël de Heere een lied (Ex. 15:1). Het hele volk stemde dus in met de verlosser in het verlossingslied.

Niet één stem ontbrak. Denken wij het ons eens in. Wat dat zal geweest zijn! Een machtig koor van zeshonderd duizend stemmen, als in één toon tezamen vloeiend, en allen aan de oever van de Rode Zee juichend ter eer van Hem, die hun de overwinning had geschonken: *“Ik wil de Here zingen, want Hij is hoog verheven”*. En alle vrouwen, met Mirjam aan het hoofd, nemen ook in de lofzang, doordat zij in reien de woorden herhaalden: *“Zingt de Here, want Hij is hoog verheven”*. Welk een indrukwekkend schouwspel! Welnu, dat *grootse* vinden wij hier in de tijd van de Richteren niet. Het lied wordt slechts door twee gezongen. Maar het is toch een heerlijke gedachte voor ons, *dat* er in een tijd van verval *kan* gezongen worden. De getrouwen worden ook *dán* door God gehoord. En al zijn er slechts twee of drie in Jezus’ naam vergaderd tot het zingen van hun liederen van de verlossing, Hij hoort ze en Hij is in het midden van hen. Laat ons hiervoor van harte dankbaar zijn! Het weer ontwaken van de lof en de dankzegging is het eerste teken van een ware opwekking.

Debora en Barak scheidden zich niet af van het volk; had dit volk zich niet in zijn geheel met hen verenigd, zij erkenden toch die eenheid; en hun lied is de uitdrukking van hetgeen heel Israël had moeten uitspreken. En zo is het ook nu met hen, die door Gods genade verlossingsliederen aanheffen. Zij zijn in werkelijkheid niet met allen verenigd, maar toch gevoelen zij zich in de geest één met het hele volk Gods op aarde, en hun liederen geven uitdrukking aan datgene, wat de gehele Gemeente zou moeten uitspreken.

Maar gaan wij nu over tot de beschouwing van de lofzang, die wij hier vóór ons vinden. Welk een heerlijk gedicht! Welk een

verheven poëtisch ontvouwen van de waarheid. Wonderbaar worden de dingen geschilderd. En uit alles spreekt deze gedachte: Gods vijanden moeten worden uitgeroeid. En als Gods vijanden uitgeroeid worden, verheugt zich de Geest Gods, ja, verheugt Hij zich zelfs in de verlegenheid en in het ongeluk van de vijanden. Zo zal het ook eenmaal in werkelijkheid met ons zijn. Als Gods vijanden zullen worden geoordeeld, zullen wij Gods Naam prijzen en grootmaken. En zelfs thans verheugen wij ons er over, hetgeen we in de Openbaring lezen, dat zij, die naar onze Jezus, die wij zo liefhebben, niet *willen* horen, maar die Hem bespotten en verachten, eenmaal zullen worden gestraft voor hun goddeloosheid. Natuurlijk is nu voor ons niet de tijd, waarin wij Gods oordeel over de vijanden afsmeaken. Integendeel, zolang de genadetijd er is, bidden wij om ontferming voor de grootste haters van God. Als Petrus vuur uit de hemel wil laten komen, om hen, die Jezus vijandig bejegenen, te oordelen, zegt de Heiland tot zijn discipel: *“U weet niet van welke geest u bent”* (Luk. 9:55).

Het lied van Debora! Zo hebben wij deze lofzang genoemd. Want hoewel Barak meezingt, zo is het nochtans Debora, die spreekt en tegelijkertijd *dicht* (Richt. 5:7), want het is geen van tevoren gemaakt vers, het is een reizang, door God op dat ogenblik ingegeven, en nu en dan zingen Barak en Debora bij beurte, alsof ze elkaar antwoorden en opwekken.

“Omdat men zijn lokken los liet hangen in Israël, omdat het volk vrijwillig zich aanbood, prijst de Here!” Aldus begint in het tweede vers de lofzang. De aanleiding tot het loven van Jahweh is het heerlijk feit, dat de genade Gods heeft gewerkt

in de harten van de oversten en van het volk. God erkent dit, en moedigt op deze wijze de zijnen, die zwak en wankelend zijn, aan.

“Hoort, gij koningen! Leent het oor, gij machthebbers! Ik wil, ja, ik wil voor de Here zingen, psalmzingen voor de Here, de God van Israël” (vs. 3). De lofzang klinkt uit de mond van de getrouwen. Daarom mogen de koningen en vorsten van de omliggende volkeren toehoren. Maar een aandeel in het lied, dat ter eer van Israëls verlossing gezongen wordt, hebben zij niet; integendeel, die verlossing kondigt hun ondergang aan.

“Here, toen gij uittoogt uit Seir, toen Gij voortschreed uit de velden van Edom, beefde de aarde, ook dropen de hemelen, ook dropen de wolken van water; de bergen wankelden voor de Here, zelfs de Sinai voor de Here, de God van Israël” (vs. 4 en 5). Deze woorden herinneren ons aan het begin van het lied van Mozes in Deuteronomium 32. Zij vestigen onze aandacht op een tweede gewichtig beginsel, hetwelk in tijden van geestelijke opwekking gewoonlijk wordt aangetroffen. De zielen worden uitgedreven om te denken aan datgene, wat God in het begin gedaan heeft. Zonder zich bezig te houden met wat God op het ogenblik doet, vragen zij: “Wat heeft God gedaan?” En dat is tegelijkertijd het middel tot bewaring ten tijde van het verval. Zeggen wij dus niet met zo vele ontrouwe Christenen: “De tijden zijn nu eenmaal veranderd, en daarom moeten wij ons schikken naar de dagen, waarin wij leven.” Nee, in een tijd, van welken de apostel Johannes zeggen moest “Het is het laatste uur”, bezaten de heiligen als hun toevlucht, dat “wat van het begin was” (1 Joh. 1:1).

Wat waren het heerlijke dagen, toen de Heere Israël uitleidde door Zijn sterken arm! Maar wat zijn er droeve tijden op gevolgd!

“In de dagen van Samgar, de zoon van Anat, in de dagen van Jael waren de wegen verlaten, en wie op weg moesten zijn, gingen kronkelende zijpaden; leiders ontbraken in Israël, ja, zij ontbraken, totdat ik opstond, Debora opstond als een moeder in Israël. Verkoos men nieuwe goden, dan was er strijd bij de poorten. Waarlijk, schild noch speer werd gezien onder veertigduizend in Israël” (vs. 68). Een nieuw beginsel vinden we dus hier vóór ons. De getrouwen, die de Heer loven voor de veelvoudige verlossing en die zich bezighouden met de eerste grote dingen, die God gedaan heeft, erkennen ook wat, helaas! gevolgd is: het verval in Israël. Zij zoeken dit niet te bedekken of te verontschuldigen, nee, zij oordelen er over, zoals God. En dit verval heeft vier kenmerken.

“waren de wegen verlaten, en wie op weg moesten zijn, gingen kronkelende zijpaden” Er was niemand te vinden op de rechte wegen, en zij, die wandelen moesten, gingen op kromme wegen. Hoe kwam dit? Omdat de vijand op de weg was. Daarom dorst men de rechten weg niet te bewandelen, en verkoos kromme, verborgene paden, juist zoals het hart het aan een ieder ingaf. Kenmerkt dit ook niet de christelijke kerk onzer dagen? Wordt niet, over het algemeen genomen, eenvoudig gehandeld naar het eigen goeddunken, zonder dat in waarheid naar Gods wil wordt gevraagd? En is de oorzaak hiervan niet de vijand, die men heeft binnengelaten?

“leiders ontbraken in Israël, ja, zij ontbraken” De leiders, waar het volk op had vertrouwd, waren weg. De zichtbare eenheid

van Israël was tot op het ogenblik, dat Debora verwekt werd om het gedeeltelijke herstel te bewerken, geheel verdwenen. En hoe is het heden? Is de zichtbare eenheid van de familie Gods nog waar te nemen? Ach, al is er een zeker aantal gelovigen, dat aan deze eenheid tracht uitdrukking te geven, zo is zij toch in haar geheel nog slechts voor het geloof te zien, en bestaat ze alleen nog in Gods raadsbesluit.

“Verkoos men nieuwe goden, dan was er strijd bij de poorten”. Ja, het volk had God verlaten en de waren godsdienst met de afgodendienst vermengd. Israël had de Heer beledigd, en dat was de oorzaak van al de druk van de vijanden, dáárom was het getuchtigd met strijd.

“Waarlijk, schild noch speer werd gezien onder veertigduizend in Israël”. Er was geen wapen meer tegen het kwaad. Onder veertigduizend was er geen schild ter bescherming te vinden. En ik zou willen vragen: Waar zijn ze thans? Wat heeft men gedaan met het zwaard van de geest? Als een kanker vreten in de Christenheid de valse en verdraaide leringen voort, en waar is het krachtige woord om tegenstand te bieden en de vijand te verslaan? Wat is er geworden van het schild van het geloof? Het is op de grond geworpen, het boze heerst, en het volk van God kan er zich niet tegen beschermen. Ziedaar de toestand. En te midden van deze verwarring is het de taak van de gelovige met gebogen hoofd te erkennen, dat al dit kwade aanwezig is. Het is niet genoeg, dat wij van onze verlossing zeker zijn, en de hemelse zegeningen kennen; God wil ook, dat wij de toestand, waardoor wij, zijn volk, Hem onteerd hebben, ten volle erkennen, opdat wij ons daarvan gescheiden houden. Het vreselijke kenmerk van de laatste

tijden is niet openbare onzedelijkheid, hoewel de zeden in onze dagen diep verdorven zijn, maar in de allereerste plaats valse leringen. In de tweede brief aan Timoteüs wordt ons in het bijzonder met het oog op zulke leringen op het hart gelegd, om af te staan van de ongerechtigheid en ons af te scheiden van de vaten tot oneer.

De profetes voegt er dan bij: *“Mijn hart gaat uit naar de aanvoerders van Israël, naar hen die vrijwillig zich aanboden onder het volk”* (vs. 9). En dat is het natuurlijk gevolg van het hebben van een gezindheid, die hierboven aangegeven is. Zij, die zichzelf had afgescheiden van het kwade, zag met vreugde op datgene, wat Gods Geest bewerkte, en sloot zich daarbij aan. Het hart van Debora is verenigd met dat van de getrouwen in Israël. Openlijk plaatst zij zich aan de zijde van hen, die een goeden wil hebben getoond, en terwijl zij erkent wat God te midden van het verval heeft gedaan, roept zij uit: *“Prijst de Heere!”* Zij is er verblijd over, dat zij dit getuigenis, al is het zwak, onder de wetgevers of leiders opmerkt. Mochten ook onze harten, als wij in onze tijd iets dergelijks waarnemen, het op prijs stellen, en in staat gevonden worden om met Debora in te stemmen: *“Prijst de Heere!”*

Debora wendt zich daarna tot degenen, die in vrede de herkrege zegeningen genieten, en zij zegt tot hen: *“Gij, die rijdt op blanke ezelinnen, gij, die gezeten zijt op tapijten,”*³

3 Oorspronkelijke vert.: “Gij, die aan het gericht zit”; het kan echter toch zijn, dat de Nederlandse vertaling juist is, in zoverre als deze woorden ook figuurlijk op rechters en ambtslieden kunnen worden toegepast. Denk aan: “Hij zit op het pluche”.

gij, wandelaars op de weg, gewaagt ervan!" (vs. 10). Deze woorden zijn dus een uitnodiging, gericht tot allen, die zonder strijd de vruchten van de overwinning genoten. Het kunnen rijden op een ezel was een teken van rijkdom en welvaren, het voorrecht van de leden van aanzienlijke families, of van zonen van de richters (Richt. 10:4; 12:14). Die aan het gericht zitten zijn de rechters en ambtlieden, of, volgens de letterlijke opvatting van de nieuwe vertaling, zij, die een weldadige rust genieten. En die wandelen over de weg zijn dezelfde, die eerst op kromme wegen gingen, en dus beangst en bevreesd waren, maar nu weer het voorrecht smaken van een herwonnen zekerheid. Deze allen worden door Debora opgewekt om te "spreken" of te "overpeinzen." Zij moesten dus overdenken, wat God door anderen gedaan had, want zij hadden alleen de vruchten van de overwinning geplukt; slechts enkele anderen hadden gestreden. En waar het gedruis van die schutters weerklonken had tussen de plaatsen, waar men water schept, hadden zij dus veel oorzaak om aldaar tezamen te spreken van de gerechtigheden van de Heer, van de gerechtigheden bewezen aan zijn dorpen in Israël. Want door hen was, met Gods hulp, zulk een uitredding tot stand gebracht, dat volk van de Heer van de bergen en schuilplaatsen, waarheen het uit vrees gevlucht was, (vs. 6) kon afgaan of terugkeren tot de poorten.

Maar er zijn nog grotere zegeningen. Het lied neemt hoger vlucht. De woorden stromen in steeds toenemende mate en kracht uit de mond van Debora.

"Waak op, waak op, Debora!" zo zegt zij tot zichzelf, *"waak op, waak op, zing een lied! Sta op, Barak! en voer uw*

krijgsgevangenen weg gij zoon van Abinoam!” (vs. 12). In psalm 68, die aangrijpende lofzang van David, waarin zo vele verzen voorkomen, die aan het lied van Debora doen denken, (Vergelijk de verzen 9, 10, 14 en 19) beschrijft de door de Heer bewerkte, volkomen, duizendjarige herstel van het volk van Israël. De Heer zal, zoals daar staat, in het midden van tien vertoeven. *“de Here zal er voor eeuwig wonen... De Heer is onder hen!”* En vanwaar deze zegen? De psalmist antwoordt: *“Gij zijt opgevaren naar den hoge; Gij hebt gevangenen meegevoerd”*. En de woorden van dit lied, dat de volheid van de toekomstige zegeningen vermeldt, vernemen wij hier uit de mond van een *vrouw*, in een tijd van *verval*. Wat een bemoediging voor ons! Waarlijk, verheven waarheden zijn het deel van het geloof, zowel in de dagen van de Richteren, als in de dagen van het verval van de Gemeente.

Na de doortocht door de Rode Zee bezong Mozes in een lied, waarin de overvloeiende vreugde van het verlore volk tot uitdrukking komt, de *bevrijding door de dood*. Een wonderbaar gezang, een lofzang van de ziel bij het begin van de weg, als zij overdenkt wat God tot behoudenis heeft verricht.

Maar hier spreekt een vrouw in een donkere tijd van verval een loflied uit, dat over de dood heengaat, een *bevrijdingslied door de opstanding*.

Want om wie gaat het hier, als er gezegd wordt: “Maak u op, Barak!”? Wat ons betreft, wij twijfelen er niet aan, of we hebben hier in Barak een voorbeeld van Christus te zien, die ter rechterhand Gods is opgestegen en die de gevangenis heeft gevangen genomen.

Hoe zeer ook de tijden na dat heerlijk ogenblik, toen Mozes' lied weerklonk, veranderd zijn, zo straalt nochtans door de duisternis heen het profetische inzicht van een vrouw, en laat ons het voorbeeld zien van een opgestane Christus. Debora wordt aangegrepen door hetgeen Gods Geest in haar werkt. Daarom roept zij tot zichzelf: *“Waak op, waak op, Debora,”* daarom spreekt zij ook tot Barak: *“Maak u op!”* En al is het waar, dat zij zich in de allereerste plaats hier verplaatst in de tijd, toen Barak zich moest opmaken ten strijde, zo geven toch haar woorden tevens een zwak beeld van de vrijheid, in welke Christus, de grote Overwinnaar, ons invoert, opdat wij ons daarover tot in eeuwigheid met Hem verheugen zouden. O, geliefden, hoeveel oorzaak hebben wij, om evenals Debora tot onszelf te zeggen: *“Waak op, spreek ervan!”*

En als Debora zichzelf heeft opgewekt om te spreken van wat er geschied was, dan begint zij allereerst melding te maken van de weinigen, die opgekomen waren ten strijde. Zij zegt daarna: *“Toen stelde Hij die ontkomen waren, als heersers over edelen, het volk des Heren deed Hij voor mij heersen als helden”*. Zoals wij dit vers in onze vertaling hebben is het, alsof de tot nu toe onderdrukte Israëlieten over hun machtige opperheren heersten, ja, alsof zelfs Debora heerste over de geweldigen. Dit is echter een vertaling, die berust heeft op de rabbijnse opvatting van die plaats, een opvatting, die niet juist is, daar de gewone letterlijke overzetting ons iets geheel anders geeft.

Toen, zo krijgen wij dan met andere woorden - ik, Debora, die de oproep aan Barak had gericht, en Barak er aan gevolg had gegeven, *“toen trok een overblijfsel van edelen tot mij af,*

een overblijfsel van het volk,” terwijl een groter deel verkoos in trage rust en dienstbaarheid te volharden en zich niet bij het Israëliſche leger aansloot; maar “de Heer trok tot mijne vreugde tot mij af onder de helden,” die in gehoorzaamheid en vertrouwen op Hem de strijd waagden.

Daarna vinden we dan in de verzen 14-18 de namen van hen, die vóór Hem geweest waren, zowel als de namen van degenen, die zich om de een of andere oorzaak hadden laten terughouden. Uit Efraïm, Benjamin, Zebulon en Issaschar waren er geweest, die met onverdeelde harten de weg van de Heer hadden betreden.

Dat is een heerlijke gedachte. Er is altijd een overblijfsel, een groep helden en edelen. Zo is het ook in onze dagen. In een tijd van de opwekkingen te midden van het verval, kunnen we niet verwachten, dat het hele volk in de strijd zal trekken. Daar zijn er velen, die zich terugtrekken. Maar Gode zij dank! er is een overblijfsel, dat door God beschouwd wordt als “zijn volk” vertegenwoordigende. En God zelf is met hen. “De Heer trok af tot mij onder de helden.” O, geliefde lezers, is dat niet genoeg? Hij, die opgevaren is in de hoogte, is dezelfde, die ook tot ons afdaalt, opdat Hij ons in elke strijd zou bijstaan!

Ruben echter was besluiteloos gebleven en had zijn grenzen niet verlaten. Waarom niet? *“Waarom bleeft gij zitten tussen de veestallen, al luisterend naar het fluitspel bij de kudden?”* De bazuinklanken waren niet tot Rubens hart doorgedrongen. Hij hield van de rust tussen de kudden en bleef bij de beken, die zijn gebied begrensden en daar aan de beken, waren de overleggingen van zijn harten groot, maar al met al kwam hij niet verder.

Daar zijn ook in onze dagen vele gelovigen aan Ruben gelijk. Zij erkennen het verval. Zij weten Gods wil. Maar zij blijven bij hetgeen zij hebben, daar hun dat goed toeschijnt, terwijl zij er nochtans van overtuigd zijn, dat de Heer besliste harten wil en niet onuitgevoerde “hartenwensen”.

Maar er waren er, die nog verder af bleven, bij wie het niet eens tot een besluit kwam. *“Gilead bleef rustig aan de overzijde van de Jordaan”*. De dagen, waarin Gilead welgewapend zijn broeders volgde op hun zegetocht door Kanaän, waren voorbij. Hij was tevreden met hetgeen hij had, en trok zich de grote beweging in Israël niet aan.

“en Dan, waarom toefde het bij de schepen? Aser zat aan het strand der wijde zee, bleef rustig wonen aan zijn zeeboezems”. Waar waren Dan en Aser, toen er zulke gewichtige dingen voorvielen in hun land, en het te doen was om de bevrijding van het land van een machtige onderdrukker? Ach, zij zaten bij hun zaken, zij waren alleen bedacht op handel en winst. Zij hadden niet het geringste opgeofferd om de oorlog van de Heer te voeren.

Maar Debora houdt zich liefst niet lang op bij het opnoemen van deze verkeerde dingen. En hoewel zij al van Zebulon gesproken heeft, vermeldt zij zijn naam nòg eens, thans in verbinding met Nafthali. Vol vreugde is zij over de overgegevenheid van deze stammen voor de Heer. Het is zeker, dat deze beide stammen zich het verhevenst en krachtigst bewezen hebben in de strijd, dat zij als het ware de kern van het Israëlietische leger vormden. En het schijnt, dat deze beide stammen geheel zijn opgetrokken, (Richt. 4:10) terwijl van de *andere* stammen slechts *gedeelten*

(aanvoerders of manschappen) zijn meegegaan. *“Zebulon,”* zo zingt Debora, *“is een volk, dat zijn leven op het spel zette, ook Naftali, in het hooggelegen land”*.

In de verzen 19-22 wordt ons een nieuwe karaktertrek onthuld van hen, die getrouw voor de Heer wandelen ten tijde van het verval. Zij denken niet aan de verheerlijking van zichzelf, maar zij schrijven *Gode* alleen de eer van de overwinning toe. *“Van de hemel streden de sterren, vanuit haar banen streden zij tegen Sisera”* zo zingt Debora. De Koningen van Kanaän kwamen en streden; zij meenden een rijken buit te zullen delen. Maar tevergeefs brachten zij een grote krijgsmacht bijeen, want God van de hemel zelf streed met de Israëlieten. Toen werden de lijken van de verslagenen meegesleept door de beek Kison, en van het angstig vluchten van de machtigen stampten de paardenhoeven! God had een heerlijke overwinning gegeven!

“Vervloekt Meroz! spreekt de Engel des Heren, vervloekt, vervloekt zijn inwoners, omdat zij niet gekomen zijn de Here tot hulp, de Here tot hulp, als helden” (vs. 23). Zo roept Debora hierna weer opeens uit, want Gods oordeel moet treffen de mannen, die hadden kunnen helpen, maar die uit onverschilligheid niet hadden gewild. Zo zal het ook zijn met hen, die in zulke zware tijden geen partij kiezen voor Christus, terwijl zij toch zijn Naam hebben aangenomen. *“Als iemand de Heer niet liefheeft, die zij vervloekt; Maranatha!”* (1 Kor. 16:22).

En dan komt Debora tot het vermelden van Jaëls geloofsdaad. Zij, die weinig kracht bezat, maar die in zwakheid krachten verkreeg, wordt gezegend. *“Water vroeg hij, melk gaf zij;*

in een kostbare schaal reikte zij room” Om hem gerust te stellen, dat hij geen gevaar had te vrezen, gaf zij hem meer dan hij vroeg. *“En zij dekte hem toe met een deken”* (Richt. 4: 17). Doch nauwelijks was de vermoeide man ingeslapen, of zij sloeg met haar linkerhand aan de nagel, en met haar rechterhand aan de hamer van de arbeidslieden; en zij klopte Sisera, zij streek zijn hoofd af, als zij zijn slaap had doornageld en doordrongen.

Jaël was een vrouw, en het was vreselijk voor haar een dergelijke daad te verrichten. Maar zij ging er toe over, omdat zij wist, dat Sisera de vijand van de Heer was. De inwoners van Meroz hadden Sisera laten ontsnappen, toen hij onder hun bereik vluchtte (Richt. 4:15), maar Jaël was hem tegemoet getreden en had tot hem gezegd: *“Kom binnen, mijn heer, kom bij mij binnen. Wees niet bevreesd”*. En daarom werd Meroz gevloekt, maar Jaël gezegend!

En zo is het ook nu nog. Zij, die de waarheid hoog houden en veel over hebben voor het *“volk van de Heer,”* die de vijanden van dat volk tegenstaan, omdat deze door verkeerde beginselen of valse leringen Gods kinderen willen verderven, worden door velen miskend. Het *“laten lopen,”* zoals Meroz met Sisera deed, wordt meer *“naar de liefde”* geacht. Maar het is niet naar Gods gedachten.

Ten slotte vinden wij in de verzen 28-30 nog een toneel, dat zich afspeelt in het paleis van de moeder van Sisera. De vijand van de Heer is omgekomen. Dat zal zijn moeder niet verwacht hebben. Vol angst riep zij door de tralies: *“Waarom talmt zijn strijdwagen te komen?”* En als dan de wijste van haar staatsvrouwen haar zoeken gerust te stellen, dan troost

zij zichzelf met de woorden: *“Zouden zij geen buit vinden en verdelen”*. Maar Sisera kwam niet terug! De hoogmoed van moeder en zoon was tot in het stof toe vernederd.

“Zo zullen omkomen al uw vijanden, o Here!”. zo eindigt Debora dan ook haar lied. De vijanden van de Heer moeten also *allen* worden gestraft. Maar en dan geeft Debora uitdrukking aan de hoop, die in haar leeft, *“die Hem liefhebben zijn als de opgaande zon in haar kracht”*.

Zij blikte in het geloof vooruit, en haar profetie reikt tot de tijd, als de Heer het gericht heeft uitgeoefend, als al zijn vijanden zullen vernietigd zijn, en als de heiligen Israëls zullen schijnen als de zon in haar kracht, Hèm gelijkend, Wiens aangezicht was, in de ogen van de profeet van het Nieuwe Testament, *“zoals de zon schijnt in haar kracht”* (Openb. 1:16).

O, geliefde lezers te midden van de duistere tijden, die wij beleven, bezitten ook wij deze hoop, en nog in veel diepere zin dan Debora. De morgenster is al in onze harten opgegaan! We kunnen al door nevel kijken met het oog van het geloof, om het heerlijke toneel te zien, dat daarachter verscholen is, en hetwelk zich alleen beschrijven laat door de kostbare, allesomvattende woorden van de Schrift: *“Voor altijd bij de Heer!”*

Richteren 6

Gideon

Het Woord Gods treft het geweten

De geschiedenis van Gideon is zó belangrijk, dat wij er enigszins uitvoerig bij willen stilstaan en haar in onderdelen willen behandelen.

Niettegenstaande al de zegeningen, die Israël ten tijde van Barak en Debora had genoten, keerde het toch weer tot het boze terug en verliet het opnieuw de Heer. Als straf voor deze ontrouw gaf de Heer daarom het volk weer in de hand van de vijanden. In het vijfde hoofdstuk vinden wij de vijanden in het land zelf, de Kanaänieten, maar nu komen de vijanden van buiten. God gaf deze keer de kinderen van Israël, toen zij deden wat kwaad was in de ogen van de Heer, zeven jaren lang in de hand van de *Midianieten*.

Het volk van Israël moest thans in elk opzicht de weg van stoffelijke ellende betreden, als het natuurlijk gevolg van zijn afdwaling van God en van zijn vereniging met de andere volkeren. Ten tijde van Jabin had Israël geen wapens meer, (Richt. 5:8) en onder het juk van Midian verhongerde het. Dit zijn twee gevolgen van de ontrouw, welke steeds ondervonden worden door allen, die de rechte weg verlaten. Is het niet met de gemeente evenzo gegaan? De wereld heeft de gemeente overweldigd, haar kracht weggenomen, en haar van de middelen tot strijd of ter verdediging beroofd; bovendien is de hongersnood ingetreden, d.w.z. de levensmiddelen zijn verminderd en verminderen nog. En is dit niet natuurlijk? Heeft de wereld ooit iemand kunnen voeden? Wij merken het dadelijk aan de dorheid, die in onze ziel haar intrek neemt, wanneer wij in onze dwaasheid het vette en goede van het huis Gods verwisselen met de kale velden van deze wereld. Het gaat ons als bij het zien van een luchtspiegeling in de woestijn. Wij snellen er heen, menend lafenis te zullen vinden, maar onze ziel zou er van honger verkwijnen, er is geen bron, die ons, pelgrims, verfrist! Israël ondervond dat toen het ontrouw was. Het kwam in een vreselijke toestand. Het werd niet alleen onderdrukt, zodat het zich niet meer verweren kon, maar het hele land werd ook verarmd. De Midianieten verdierven telkens het land, zodat er geen levensmiddelen meer waren. O, bedenken wij dit wel! Als de vijand te midden van Gods volk wordt toegelaten, dan onderdrukt hij niet alleen, nee, hij *verderft* ook.

Maar - Gode zij dank! - de Heer is er óók nog. En Hij verandert niet. Hij blijft getrouw. Waar alles dor en woest schijnt te zijn,

daar is bij Hem overvloed. Zijn voorraadschuren zijn steeds vol. Toen geen leeftocht in Israël meer overig was, toen de Midianieten als sprinkhanen in menigte kwamen om het land te verderven, alzo dat Israël zeer verarmd werd, toen riepen de kinderen van Israël tot de Heer. Ja, dat was hun enige toevlucht. Waren zij maar bij Hem gebleven! Dan hadden zij deze ellendige weg niet behoeven te bewandelen. Maar de Heer vergeldt hun niet naar hun ongerechtigheden. Hij verhoort ze en bewerkt een nieuwe opwekking, waarin Hij het geweten van het volk nog dieper dan vroeger tracht te treffen. Het is belangrijk op te merken, welk middel de Heer gebruikt, om dit resultaat te verkrijgen. *“Toen nu de Israëlieten tot de Here riepen vanwege de Midjanieten, zond de Here een profeet tot de Israëlieten”* zo lezen wij. De naam van deze profeet wordt niet genoemd, maar die doet hier ook niet ter zake. Deze man, die een profeet was, was eenvoudig de drager van het Woord Gods, opdat het volk weer in zijn tegenwoordigheid zou teruggevoerd worden. God heeft een heerlijk middel om ons te zegenen, dat is zijn Woord, en dat Woord bevat alles, wat wij nodig hebben. Psalm 119 toont ons de wonderbare uitwerking, die het Woord op het leven van de gelovige heeft. In lengte overtreft deze psalm alle anderen. Neemt het Woord Gods ook zulk een plaats in ons leven in? Voelen wij inderdaad de grote waarde er van? Vervult het dag en nacht onze gedachten, ook als wij geen tijd hebben om er ons bij neer te zetten en het te overpeinzen?

Gods Woord komt tot het volk van Israël, maar het komt in genade. Hij herinnert hen aan alles, wat God gedaan heeft, hoe Hij hen uit Egypte heeft verlost, en uit het diensthuis heeft uitgevoerd, hoe Hij ze bevrijd heeft uit de hand van

al hun onderdrukkers, ja, hoe Hij hun de overwinning over alle vijanden heeft geschonken, en ze eindelijk heeft doen ingaan in het land Kanaän. Zie, dat moest het geweten van het volk treffen, want nadat de profeet aan al dit goede heeft herinnerd, voegt hij er dit één woord aan toe: *“Maar gij hebt naar mijn stem niet geluisterd”*. Hoe eenvoudig! Geen lange rede. Alleen een opsomming van Gods nederbuigende goedertierenheden en dan een herinnering aan de ongehoorzaamheid. Hij zegt nog niet, hoe ze bevrijd kunnen worden. Hij opent nog geen weg, die tot Hem terugvoert. Hij geeft slechts deze eenvoudige herinnering aan, en dan verdwijnt de boodschapper van het toneel; terwijl hij het volk aan zichzelf overlaat onder het gewicht van zijn verantwoordelijkheid en in de tegenwoordigheid van Gods genade. Had God ze niet in zijn armen en op zijn hart gedragen? Was Hij niet hun wolk en vuurkolom geweest, en had Hij niet voor hen gestreden? Had Hij het hun in één enkel ding aan iets doen ontbreken? En wat hadden zij gedaan? Dit plotselinge stilzwijgen is heel geschikt om het geweten te treffen, beter dan lange en vele verwijten. En het geweten is getroffen, hoewel nog geen terugkeer tot God is bewerkt. Wij vinden hier niet, wat wij in 1 Samuël 7:2-4 aantreffen. Daar klaagde het volk de Heer achterna, en het deed de afgoden weg. Maar hier lezen we daarvan nog niets. En het Woord van genade geeft aan het ontrouwe volk nog niet datgene, wat het nodig heeft. Israël blijft nog zonder kracht, wat de vijand aangaat.

Gideons voorbereiding tot de dienst

Maar God zou verder werken. Nu het geweten van het volk was getroffen, zou Hij het van de vijand verlossen, echter niet door het *gehele volk* met kracht aan te gorden. Dit doet Hij niet in een tijd van verval. Nee, Hij zou één *enkele* man in Zijn dienst roepen, en hem bekwaam maken als een werktuig, tot alle goed werk bereid, een werktuig, waarmee Hij zijn bevrijdingswerk zou kunnen volbrengen. En het is goed hierbij nòg eens te herinneren aan de algemene waarheid, waarop wij vroeger al wezen: als het volk Gods, als geheel, zijn kracht heeft verloren, dan kan God aan de enkele ziel zeer goed een even grote kracht geven, als in de gelukkigste dagen aan het hele volk verleend wordt. Wij moesten er dan naar verlangen om in onze tijd van verval zulk een kracht te bezitten! Behoren wij tot hen, die zich in de omstandigheden schikken, en zeggen, dat de gelijkvormigheid aan deze wereld nu eenmaal voor de gemeente iets onvermijdelijks is geworden? Of luisteren wij met de oren van een Gideon, tot wie God zei: Ik heb voor *u* een onbegrensde kracht tot uwe beschikking?

Gideon nam geenszins een eerste plaats onder het volk in. Persoonlijk was hij nog zwakker dan zijn volk in het algemeen. Het instrument, dat God gebruiken zou, was dus weer geheel tegen alle menselijke gedachten in. Hij was zonder een schuilplaats voor de vijand, want hij dorste tarwe in de pers, om die voor de Midjanieten in veiligheid te brengen (vs. 11). Het weinige voedsel, dat hij had kunnen redden uit de verdervende hand van de vijand, wilde hij in veiligheid brengen. Bovendien had hij geen hulp te verwachten van

zijn bloedverwanten, want zijn geslacht was het armste in Manasse; en hij was zonder kracht in zichzelf, want hij was de jongste in zijns vaders huis (vs. 15). En zulk een man kiest God nu uit tot zijn dienaar! Hij neemt niemand uit Juda, maar één uit de stammen van Israël, en dan een man, die in geen enkel opzicht op de voorgrond treedt.

Maar Gideon was zich volkomen bewust van zijn gebrek aan kracht. En zo'n instrument had God nodig. Zulke werktuigen gebruikt Hij altijd voor zijn werk in deze wereld. Het gaat er dan niet om, wat de mens vermag. En daarom wil God dan, om Zich te verheerlijken, instrumenten bezigen, die zich van hun eigen krachteloosheid bewust zijn.

Dit is een gewichtig beginsel in de wegen Gods, en een tweede, niet minder gewichtig, is, dat men niet alleen zijn eigen zwakheid en krachteloosheid moet gevoelen, maar dat men ook moet geloven, dat alles van God moet komen en door Hem moet gewerkt worden.

Vóórdat de engel van de Heer te Ofra kwam en zich zette onder de eik, geloofde Gideon al in Gods macht. Welke waarheden hij ook nog heeft moeten leren, hij geloofde in het Woord Gods, dat hem door de vaderen was overgeleverd (vs. 13). Ja, nog meer. Hij gevoelde zich met het volk Gods één. *“Indien de Here met ons is”* zegt hij tot de engel, en hij eindigt met de woorden: *“Maar nu heeft de Here ons verstiten”*. Hij was niet de weg van Heber gegaan, een verbond sluitende met de vijand. Hij droeg met de Israëlieten de gevolgen hunner schuld. Steeds vinden wij deze beide dingen bij de gelovigen: achtung voor Gods Woord en liefde tot Gods volk. Dat zijn twee kentekenen van het leven uit God. En niet alleen voelde

hij zich met het volk één in haar toestand; maar hij zuchtte ook over de ellende, waarin het volk gekomen was, ja, hij was bedroefd over deze toestand; als een Nathanaël was hij treurende over het verval van het volk van de Heer.

Maar hoewel dit gevoel van schuld en van ootmoed aanwezig was, hoewel hij ook geloofde in God, die alleen machtig was om verandering te geven, zo moest Gideon toch nog veel leren. Want zijn geloof was zeer zwak. Ootmoedig was hij, zeer zeker, maar te veel op zichzelf ziende besloot hij uit hetgeen hij was, dat God hem verlaten had. “Als gevolg van onze ontrouw,” zo zei hij met andere woorden, “is er geen hoop meer.” Deze gedachte van Gideon was evenwel niet Gods gedachte. “*De Here is met u, gij dappere held*” antwoordde hem de engel. Ach, hoe weinig kende Gideon nog het hart van God; en hoe vele zielen oordelen zoals hij! Bovendien had Gideon niettegenstaande zijn ootmoed, nog niet geheel, zichzelf leren verliezen. Hij wenste God iets te brengen. Hij wilde Hem een geschenk geven (vs. 18) en al is het waar, dat hem daarbij niet de gedachte leidde, iets groots voor God te doen, zo dacht hij toch, dat alles wel goed zou gaan, als God zijn gave maar aannam.

Merken we echter nog op, dat in het werk van de verlossing van het volk *God alleen* op de voorgrond treedt. *De Engel van de Heer* verschijnt aan Gideon. Zoals bij Saulus op de weg naar Damaskus, begint God er steeds mee, om zich in de Persoon van Christus aan zijn dienaren voor te stellen. Allereerst verschijnt alzo de Engel. Dan wordt hem gezegd: “*De Heer is met u,*” en verbindt God zich dus als het ware met hem. Daarna geeft Hij Gideon een zeker karakter. Hij

noemt hem, een landarbeider, een *“dappere held”*. De zich voor de vijand verbergende zwakke man had iets dergelijks zeker nooit kunnen dromen. Ten vierde richt het oog van de Heer zich in genade op hem, om zich niet alleen *aan hem*, maar ook *in hem* als de God van alle macht te openbaren. Als Gideon klaagt over de toestand van het volk, zichzelf zo zwak gevoelt, en erkent, dat alleen God helpen kan, maar dat Hij het niet doet, dan spreekt de Heer over *Gideons kracht*. Het was de ware gezindheid van het hart, niets van zichzelf te verwachten. Had Gideon derhalve in eigen ogen geen kracht, God had ze *voor hem*. Dit is het geheim, hetwelk de Heer hem openbaart door te zeggen: *“in deze uwe kracht.”* Ten vijfde zendt de Heer hem uit en zegt: *“Ga heen in deze uw kracht.”* Juist zoals Paulus werd uitgezonden door God Zelf, *“niet van mensen, noch door een mens.”* En ten slotte geeft God hem ook een bewijs van zijn belangstelling voor hem. Als Gideon, zoals wij gezien hebben, de Heer een geschenk wil geven, en weggaat, om dit te halen, zo belooft de Heer te blijven tot hij terugkomt. En als Gideon dan komt met een toebereid geitenbokje, met ongezuurde koeken en met saus, dan moet de Heer deze offergave eigenlijk wel weigeren, omdat hij *dát*, wat van een mens komt, *als zodanig* niet kan aannemen; maar dan neemt Hij ze toch aan *onder een zekere voorwaarde*. *“Neem het vlees”*, zo zei de Engel Gods, *“en de ongezuurde broden en leg ze op deze rots en giet het vleesnat uit”*. Deze voorwaarde was noodzakelijk, want Gideon had een zeer flauw begrip van de waarde van het offer, dat God voor de kinderen van Israël bereid had. Hij bracht *“gekookt vlees”* en *“koeken met saus”* en bewees daardoor zijn onwetendheid. Maar God zag, niettegenstaande deze onwetendheid, op

het geloof van Gideon. En daarom nam Hij de gave aan, mits deze “op de rots” werd gebracht. Waarom? Omdat Hij daar het oordeel over Gideons gave wilde doen komen. Het vuur verteerde vlees en koeken! Wij twijfelen er niet aan, of dit alles ziet op Christus. Dat was de enige offergave, die God kon aannemen. En het oordeel moest zelfs over *Deze* komen, echter niet voor Hemzelf, maar tot heil van anderen.

En de dienstknecht, die gezien heeft, hoe de Heer in hem belang stelde, moet nu nog leren verstaan, wat voor een betekenis dit alles voor hem heeft. Eerst is hij verschrikt. *“Wee mij, Here Here!”* roept hij uit, *“want ik heb de Engel des Heren gezien van aangezicht tot aangezicht”*. Maar de Heer antwoordt hem: *“Vrede zij u! Vrees niet, gij zult niet sterven”*. Zo wordt het gericht, dat aan de gebrachte offergave is voltrokken, tot *vrede* voor Gideon. Om een dienstknecht Gods te zijn, moet men voor zichzelf de kennis van het volkomen werk van Christus en de daaruit voortspruitende vrede hebben verkregen, een vrede, die zijn grond vindt in datgene, wat zich tussen God en Christus heeft voorgedaan, en niet rust op hetgeen de mens over dat offer denkt. Dit beginsel moet ten grondslag liggen voor elke christelijke dienst. Ach, hoe velen hebben dit vergeten! Want hoe kunnen wij aan anderen vrede verkondigen, als wij zelf de waren vrede niet bezitten?

De eerste uitwerking van hetgeen Gideon zo even geleerd heeft, bestaat niet daarin, dat hij nu dadelijk zich aan de dienst gaat wijden, nee, maar dat hij een aanbieder wordt. Helaas! dit wordt ook door zo vele gelovigen in onze dagen over ‘t hoofd gezien.

Wij lezen verder: *“Toen bouwde Gideon daar een altaar voor de Here en noemde dat: De Here is vrede”*. De gelovige moet derhalve als aanbidder in de tegenwoordigheid Gods geweest zijn, alvorens zijn dienst te kunnen uitoefenen. Dat vinden wij in de Schrift door een reeks voorbeelden aangetoond, o.a. bij Abraham en bij de blindgeborene. Gideon prijst derhalve de *God van de vrede* en kan van nu af aan op het altaar van aanbidding God een welriekende offerande brengen!

En thans eerst beroept God zich op zijn dienaar, opdat hij een openlijk getuigenis voor Hem zou afleggen. *Op het altaar van aanbidding volgt het getuigenisaltaar*. En met dat laatste wordt een aanvang gemaakt in het vaderlijk huis. Het bestaat daarin, dat het altaar van Baäl, hetwelk van Gideons vader was, moest omgehouden worden, terwijl in de plaats daarvan een altaar voor de Heer moest gebouwd worden. Dit bevat een belangrijke les voor ons. Waarom vindt men onder de christenen zo zelden dienstknechten, die waarlijk in de kracht van het getuigenis voor Christus wandelen? Omdat zij niet deze beide altaren bezitten. Zij hebben wel het eerste, maar het tweede ontbreekt hun, omdat zij het altaar, aan de afgoden gewijd, niet hebben omgeworpen. Gideon moest het *hout van de gewijde paal*⁴ nemen, en daarmee een brandoffer brengen (vs. 26). Zo moeten wij al het hout, al de afgoden, nemen en verbranden, zó dat er niets van over blijft. En hiermede moeten wij beginnen in de enge kring onzer familie. Als wij dit niet doen, waar zal dan ons getuigenis zijn? In het neerwerpen van de afgoden ligt het geheim van de kracht; de Geest van de Heer kwam

4 Of houten haag = Asjera

eerst over Gideon, toen hij *dit* werk volvoerd had. Het is waar, *wij* hebben thans geen “Baäls” en geen “gewijde palen” meer, maar wij hebben *vele andere afgoden*, die wij, evenals Gideon, in de kracht van de Heer moeten wegdoen. Gideon heeft zonder aarzelen gehoorzaamd, zonder dat hij een middenweg heeft gezocht of onder zeker voorbehoud heeft gehandeld. Voor hem waren de afgoden in vergelijking tot de God, die hij kende, *niets*, en daarom roeide hij ze uit. Nochtans merken we dit wèl op! bezat Gideon, die door God een “dappere held” genoemd werd, van zichzelf geen natuurlijke moed. Angst voor de vijand (vs. 11), schrik voor God (vs. 23), en vrees voor het huis zijns vaders (vs. 27) kenmerken zijn karakter. Hij deed zijn werk ‘s nachts, *“omdat hij dit echter uit vrees voor zijn familie en de mannen van de stad niet overdag wilde doen, deed hij het ‘s nachts”*. Zo laat *ons* dan ook, al zijn wij zwak, al hebben wij kleine kracht, onze afgoden wegdoen, in de stilte, als niemand ons ziet. Laten we niet rondbazuinen wat wij gedaan hebben, maar laat het met vrees en beven gepaard gaan, terwijl wij in de stilte van de nacht tot God *alleen* opzien. De wereld zal het dan spoedig vanzelf bemerken, dat de Baäls voor ons geen waarde meer hebben, en dat wij een ander altaar bezitten. En zij zal ons, waar zij ons tot op dat ogenblik geduld heeft, beginnen te haten. Juist het “getuigenisaltaar” wekt de verbittering op van allen. Gideon oogstte daardoor haat; maar wat hinderde het hem? Hij had een getuigenis voor God gegeven, en door de naam die hij ontving: Jerubbaäl (Baäl richte met hem!) beleed hij openlijk de nutteloosheid van de dingen, tegen welke hij vroeger niet getuigd had.

Het getuigenis van Gideon had tevens het gevolg, dat zijn vader van de nietigheid van Baäl word overtuigd. Het geloof van de vader was wel niet hetzelfde als van de zoon. Gideon wierp Baäl omver, omdat hij God had leren kennen. Joas nam God aan, omdat hij Baäl niet meer erkennen kon, want deze kon zichzelf niet eens verdedigen! Het geloof van Joas was dus niet groot, maar het was toch iets.

Geliefde broeders! zijn wij tegenover de wereld trouwe getuigen? Tonen wij de nietigheid en dwaasheid aan van de dingen, waarin zij belangstelt? En beginnen wij met ons getuigenis in onze eigen kring? Is daar niet iets weg te doen, wat tot deze wereld behoort? Geen openlijk optreden van de christen kan waarlijk tot zegen strekken, als hij niet eerst trouw is in de kleinen kring, waarin hij leeft.

Gideon ondervond in de eerste plaats de vijandschap van hen, die de naam van het volk Gods droegen, hoewel het voor een ogenblik door de oprechtheid van zijn getuigenis in bedwang werd gehouden. Maar geheel anders was het met Midian en Amalek (vs. 33). Terwijl de lieden van de stad in hun dwaasheid aan hun eigen verlossing hinderpalen in de weg legden, deed de wereld al haar best om deze opwekking, die het volk van God uit de slavernij moest bevrijden, in de kiem uit te roeien.

Tot op dit ogenblik was Gideon slechts gehoorzaam aan hetgeen hem gezegd was. Nu echter kwam de Geest Gods over hem (vs. 34). Hij blies op de bazuin en de stammen van het volk werden achter hem bijeengeroepen. Nu zou heel Israël samenkomen, en de kracht van het volk, die lag in de eenheid, zou de vijand doen vrezten.

Maar op dat ogenblik treedt opnieuw Gideons vreesachtig karakter op de voorgrond. Daardoor begint hij te wankelen in zijn vertrouwen op God, en verlangt een teken, waaruit hij zou kunnen zien, of de Heer het volk door zijn hand zou uitredder. Alle bevelen van God aan Gideon zijn eenvoudig en duidelijk. Maar zodra Gideon van God een teken eist, wordt alles onduidelijk en verward. Het is moeilijk, zijn gedachten te verstaan. Ik neem aan, dat het door de dauw bevochtigde vlies het van God gezegende Israël moet voorstellen, terwijl dan droogte rustte op de volkeren, en zo omgekeerd; want nadat Gideon God op de proef heeft gesteld, onderwerpt hij Hem aan nog een proef. Hier was dus zijn geloof en vertrouwen zeer zwak. Maar God wist wat maaksel hij was. Hij wist ook, dat het voor een man als Gideon geen kleinigheid was, alleen tegen zulk een machtigen vijand op te trekken. En daarom deed Hij wat zijn dienaar eiste. Met alle mogelijke middelen wilde Hij het zwakke hart van zijn dienstknecht sterken, opdat deze straks tot zijn verheerlijking zou werkzaam zijn.

Richteren 7–8

De overwinning in Gods kracht

Wij hebben gezien hoe de dienstknecht door God is voorbereid voor het werk, dat de Heer voor hem bestemd had. Hoewel hij zwak was, zodat hij grote wondertekenen nodig had, om te zien of God met hem was, zo openbaarde hij nochtans in zijn optreden tegenover de vijand Gods kracht. Het uitroeien van de afgodendienst in het huis van zijn vaders, en de daaruit voortvloeiende aanbidding van de levende God, moest echter aan de overwinning over de vijanden van de Heer voorafgaan. Alleen in dat geval zouden de Israëlieten zegevieren, want de grote overwinning over de menigte van de Midianieten zou niet door hun eigen kracht, maar door Gods machtigen arm worden behaald. Gideon begreep dit, en in het geloof wentelde hij daarom zijn weg op de Heer.

“Er is teveel krijgsvolk bij u” zei de Heer tegen Gideon. Toch waren er maar twee en dertig duizend strijdbare mannen bijeen, en de Midianieten waren ontelbaar in menigte als het zand aan de oever van de zee. Hoe licht had Gideon derhalve

kunnen tegenspreken, toen de Heer hem zeide, dat hij een gedeelte van zijn leger moest wegzenden. Was bij Jozua niet gebleken, in de strijd tegen Ai, dat *een deel* van het volk niet genoeg was? Was daarna niet het hele volk opgetrokken? Zo had Gideon kunnen spreken, maar hij deed het niet, want hij wist, dat het een tijd van verval was. De dagen van Jozua, waarin het hele volk moest optrekken om uitdrukking te geven aan de eenheid, waren voorbij. Persoonlijke getrouwheid werd nu vereist en gehele afhankelijkheid; de overwinning moest zichtbaar alleen van de Heer zijn. *“Anders zou Israel zich tegen Mij kunnen beroemen, zeggende: mijn eigen hand heeft mij verlost”*.

En dat Gideon dit geloofde en derhalve op God alleen vertrouwde, was het bewijs, dat hij deze eerste karaktertrek bezat van een getuige ten tijde van het verval. De christenheid in onze dagen beroemt zich over de uitbreiding van het werk, en over de vele aanhangers van het christelijk geloof. Roept *God* iets goeds te voorschijn, zo beroemt *zij* zich er op, en zegt als Laodicéa: *“Ik ben rijk en verrijkt en heb aan niets gebrek”*. Maar in onze dagen werkt Hij door kleine kracht. De mens valt geheel weg. *Hij* is het, die de deuren opent en sluit, en wij hebben slechts naar binnen te gaan. Dit begreep Gideon. En daarom deed hij, wat God tot hem zei.

“Wie bang is en beeft, kere terug en sluipe weg van het gebergte Gilead” Zo luidde het woord van de Heer. Mozes heeft eens iets dergelijks gezegd. In Deuteronomium 20:8 lezen wij: *“Wie is bevreesd en week van hart? Hij mag heengaan en naar zijn huis terugkeren, opdat het hart van zijn broeders niet versmelte zoals het zijne”*. Dit toont ons

een tweede karaktertrek aan. Een getuige Gods moet alles van *Hem*, en niets van *zichzelf* verwachten, maar moet toch ook niet bang zijn of beven. Gideon was niet bevreesd om de boodschap van de Heer aan zijn leger te brengen. Hij was ook niet bang, toen die twee en twintig duizend weggingen. Want hij wist, dat de *Heer* met hem was. En dat is, vooral ook in onze dagen, van zoveel gewicht. Een dienaar Gods, die niets te verliezen heeft, omdat hij alles van God verwacht, is vol moed voor zijn werk.

Ach, daar zijn er thans zo velen, die bang zijn en beven! Maar God moet ongedeelde harten hebben in zijn dienst. Niet iemand die van mensen afhankelijk is, die iets te verliezen heeft, die zich daarom voor velerlei in acht moeten nemen, en die zodoende een schadelijken invloed op andere getrouwen kunnen uitoefenen. Nee, die twee-en-twintig duizend krijgen wel deel aan de buit, maar God kan ze niet gebruiken voor de strijd. Zij, die bang zijn en beven, kunnen wel de zegen van het getuigenis ondervinden, maar zij bezitten meestal niet de nodige eigenschappen om dragers van het getuigenis te zijn.

“Toen deed Gideon het volk afdalen naar het water”. Zo lezen wij verder. Een derde karaktertrek toch is: met het hele hart bij de zaak zijn, zodat men alles geheel *als verlies* beschouwt. Die op hun knieën bukten om het water aan hun mond te brengen, waren negenduizend zeventienhonderd man. Zij waren voorzichtig en maakten het zich zo gemakkelijk mogelijk. Maar geheel anders was het met die driehonderd man gesteld. Zij hadden energie. Er was geen tijd te verliezen; geen gemak mocht er worden gezocht; zij verloochenden

zich. Zij hadden kunnen denken aan het gevaar van in de beek te vallen, als zij zich languit neerwierpen; zij hadden kunnen zeggen: het lekken met de tong en het haastige brengen van het water met de hand tot onze mond kan ons allerlei doen inslikken, waarvoor we geen gevaar lopen, als we op onze knieën liggen en kunnen zien wat we doen. Maar zij redeneerden zo niet; zij waren aan de beproeving gewend. En bovendien, zij begrepen dat het er thans niet om ging om van de zegeningen te genieten. De beek stelt namelijk Gods zegeningen voor. De grote menigte zette zich kalm neder om daarvan rijkelijk profijt te trekken. Maar de driehonderd man begrepen, dat het om de strijd en de overwinning ging, en daarom gebruikten zij haastig van het goede, alleen als een verfrissing voor hun dienst. Veel Christenen zijn aan de grote menigte van deze tien duizend mannen gelijk. Zij zetten zich rustig neder bij de aardse zegeningen, in plaats, dat zij er slechts als in het voorbijgaan van genieten. In Psalm 110 lezen wij: *“Hij drinkt onderweg uit de beek”*. Dat heeft de Heer Jezus gedaan. Genietend als in het voorbijgaan van het goede, dat God Hem gaf, richtte Hij zijn aangezicht om te reizen naar Jeruzalem, waar Hem strijd en lijden, maar ook de overwinning wachtten (Luk. 9: 51).

Deze driehonderd man nu, die gelekt hadden, zouden het volk verlossen. Zij namen de teerkost in hun hand, en hun bazuinen. En Gideon liet allen heengaan, maar die driehonderd man behield hij. Met hen zou hij moedig de vijand, die daar beneden in het dal lag, tegemoet gaan.

Toch was Gideon niet geheel rustig, en daarom moest hij nog twee persoonlijke ervaringen opdoen, om hem in de strijd te

sterken. De eerste ervaring leerde hem, dat hij, op zichzelf, niet beter was dan de anderen, die waren weggegaan. *“Indien gij echter bevreesd zijt om die binnen te vallen”*, zo zegt de Heer, *“daal dan met uw dienaar Pura af naar de legerplaats”*. Gideon had kunnen antwoorden: “Ik ben moedig; ik heb immers naar de vier winden het bazuïngeluid doen horen, om heel Israël te verzamelen ten strijde.” Maar hij zeide dit niet. Hij nam deze waarheid, die hem zeker tot ootmoed moest stemmen, aan, en ging af naar het leger.

En daar bracht God hem in de tegenwoordigheid van vijanden, die talrijk waren als de sprinkhanen. En wat moest hij daar horen? De strijdbare held werd vergeleken met een eenvoudig gerstebrood, een grove spijs van bijna geen waarde. Hoe schoon is dit! God inspireerde een droom en zijn verklaring om aan te tonen, hoe zwak Gideon was; zo zwak als gerstebrood, dat licht breekt. Maar het gerstebrood was in het vuur geweest en men werd er door verzadigd, al was het gewoon brood. En zo was het ook met Gideon. Door God beproefd, zou hij, hoewel zwak en nietig, eenvoudig maar krachtig werken. *“Dit is niet anders,”* zo lezen wij, *“dan het zwaard van Gideon!”* Een fraai zwaard, voorwaar, om er zulk een menigte vijanden mee te verslaan! Maar - het zwaard van Gideon is het zwaard *van de Heer*. Daarin ligt de kracht. Gideon leert dus op deze tocht zichzelf kennen. Ook hij is niets. God zal hem de overwinning geven, maar de vijand is eigenlijk al overwonnen. *“God,”* zo zegt de Midjaniet tot zijn kameraad, *“heeft Midjan en de gehele legerplaats in zijn macht gegeven”*. En wat werkt dit bij Gideon uit? Hij werpt zich neder en *aanbidt*. O, mocht ook bij ons gevonden worden, tegenover het vlees, de wereld en de satan, het

bewustzijn, dat deze vijanden al door de Heer overwonnen zijn. Dat zal ons moed in hun tegenwoordigheid geven.

Vol vreugde en vertrouwen keerde Gideon nu tot het leger van Israël terug en zeide: *“Staat op, want de Here heeft de legerplaats van Midjan in uw macht gegeven”*. En daarop verdeelde hij de driehonderd man in drie hopen, en gaf hun in de hand: bazuinen, lege kruiken en fakkels in de kruiken. En met deze wapens moesten zij de vijand tegemoet gaan. Door deze kruiken en fakkelen kwam het hele leger in verwarring en schreeuwden de vijanden van angst. *“Het zwaard van de Here en van Gideon!”* riepen zij. En toch - zij hadden geen zwaard. Maar deze wapens, die eigenlijk geen wapens waren, waren de Gode welgevallige middelen om de macht van de vijand te verdoen. Zij bliezen al op de bazuinen vóór de overwinning was behaald!

Wij hebben met elkaar overdacht, welke de karaktertrekken van een getuige Gods ten tijde van het verval zijn. Hier zien wij, waarin het getuigenis Gods in zulk een tijd bestaat.

In Numeri 10 vinden wij de betekenis van de *bazuinen* in bijzonderheden aangegeven. Zij waren de stem Gods, door welke bij vier gewichtige gelegenheden Gods gedachten aan het volk werden medegedeeld. Zij gaven ten eerste het sein tot vergaderen, ten tweede het teken tot optrekken, zij riepen ten derde tot de strijd op, en nodigden ten vierde uit tot het vieren van de gezette hoogtijden. Welnu, wat eens deze bazuinen voor het volk van Israël waren, dat is nu het Woord Gods in nog veel heerlijker mate voor ons. Gods Woord nodigt ons uit, ons tot de Heer en rondom zijn getuigenis te vergaderen. Gods Woord wijst ons de weg,

sterkt ons in de strijd, en leidt onze aanbidding. Een groot gedeelte van de kinderen Gods meent, dat het Christendom alleen daarin bestaat, dat het Evangelie aan onbekeerden moet gebracht worden. Maar Gideon leert ons anders. Hij begon daar, waar God begint.

“Hij blies op de hoorn, en de Abiezrieten werden opgeroepen om hem te volgen” (Richt. 6:34). Hij is het middel in Gods hand om de door het verval verstrooide kinderen van Israël te *vergaderen*. O, geliefde broeders! liggen de kinderen Gods ons ook zo aan het hart? Laat ons Gods Woord nemen en zijn stem anderen doen horen. Er zijn er zo velen, die niet meer gewoon zijn, het klare bazuingsgeschal te vernemen. En toch - Gods Woord is er. En overal in ons land en in andere landen bestaan er tijdschriften en boeken, die als bazuinen de waarheid Gods bekend maken. Door het verbreiden van deze geschriften, en door het spreken van een woord over Gods wil op de rechten tijd, kunnen wij de vreugde genieten, voor een Gode welgevallige zaak gewerkt te hebben, een zaak, die door Gods Woord “goed en liefelijk” wordt genoemd (Ps. 133:1). Maar de bazuin is niet alleen een teken tot vergaderen, zij is het ook voor de *wandel*; geen ander richtsnoer hebben wij voor ons leven dan *Gods Woord*. De *verschillende* openbaringen in de wandel van de gelovigen vinden alleen hun ontstaan in de afwijking van dit richtsnoer. Hoe heerlijk zou het zijn, als allen kloekmoedig met elkaar wandelden in het rechte spoor! Maar niet alleen tot vergaderen en tot optrekken weerklonk de bazuin. Zij riep ook *ten strijde*. Het getuigenis Gods is onmiddellijk met strijd verbonden. Dat zien wij in deze geschiedenis. Er moest niet alleen verzameld en opgetrokken worden; nee, er moest

ook een stelling worden ingenomen tegenover *de vijanden*. Zo moeten ook wij niet alleen ons vergaderen en tezamen wandelen in Gods weg, maar tevens luid verkondigen, dat wij niets met de wereld te doen hebben. En ten slotte riep de bazuin het volk op tot het onderhouden van de feesten. De Heer wil, dat wij zijn *dienst* betrachten, en ons daarin door Gods Woord laten leiden. Wij zouden over al deze dingen uitvoeriger kunnen spreken, maar dit zou ons te ver afvoeren; daarom geven wij alleen de gedachten aan, onze lezers verzoekende, ze verder in de tegenwoordigheid van de Heer te overpeinzen.

De *lege kruiken* vormen een tweede bestanddeel van het getuigenis Gods. Zonder twijfel behoorden zij tot de vaten, waarin het volk de meegenomen levensmiddelen had bewaard. Nu waren zij ledig geworden en hadden dus geen waarde meer. Maar Gideon, door God onderwezen, wist van deze ogenschijnlijk nutteloze voorwerpen gebruik te maken tot eer van God. 2 Korintiërs 4:1-10 slaat ongetwijfeld op deze geschiedenis. De apostel Paulus spreekt daar van de plaats, die hij als getuige tegenover de wereld inneemt. Hij heeft de waarheid te openbaren, en de lichtglans van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus voor de ogen van mensen te laten stralen, en daarbij voegt hij dan de woorden: *“Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid van de kracht van God is, en niet uit ons”*. Zo wordt dan het *“sterfelijk vlees”* van Paulus, de grote Apostel van de heidenen, met een aarden vat vergeleken. Lege kruiken - ziet daar, waarde lezers, wat Gideon en zijn medestrijders in zichzelf waren. De driehonderd mannen moesten allen voor zich persoonlijk hetzelfde onderwijs ontvangen, dat hun

aanvoerder in het leger van de Midianieten was gegeven. Zoals het aarden vat van Paulus, zo waren ook deze slechts lege kruiken, geschikt om gebroken te worden. Als God een getuigenis in het aanzijn roept, zo verheerlijkt Hij zich slechts door gebroken werktuigen. Hij laat zijn Evangelie aan de volkeren door een Saulus brengen, die op de weg naar Damaskus in het stof was geworpen, en Hij verheerlijkt de uitnemendheid van zijn kracht in een Paulus, die Hij ten einde toe als het ware verbrak. *“In alles verdrukt, maar niet benauwd; geen uitweg ziende, maar niet geheel zonder uitweg; vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet omkomend; altijd het sterven van Jezus in het lichaam omdragend”*.

Maar waartoe moesten deze lege kruiken dienen? Om de *fakkels* in zich op te nemen. Dat is het derde bestanddeel van het getuigenis Gods. De bazuin geeft het zuiver geluid en leidt ons in alle dingen. Wij zijn lege kruiken, niets waard. Maar God wil zijn licht in ons doen schijnen. *“Opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar wordt”*, zegt Paulus. De bazuin is Gods Woord, de kruik is de gelovige, de fakkel is het leven van Jezus, het licht van Christus. De beide eerste dienen er toe, opdat het derde te midden van de duisternis zou kunnen schijnen. De mannen van Gideon bliezen met de bazuinen en stieten met de kruiken, en het licht straalde in de rondte. Zo is het ook met de getuigen in deze tijd. *“Want wij die leven, worden altijd aan de dood overgegeven om Jezus’ wil, (God Zelf zorgt er voor, dat de vaten verbroken worden!) opdat ook het leven van Jezus openbaar wordt in ons sterfelijk vlees”*. Er staat hier niet: het leven van Christus, maar het leven van Jezus, het leven van deze Mens, die hier

beneden in heiligheid heeft gewandeld. Wij zijn geroepen om de Mens Jezus, zoals Hij hier geleefd heeft, te openbaren in ons leven. Daarin bestaat ons getuigenis, zolang wij hier vertoeven.

Er is geen enkel Christen in deze wereld, die deze drie bestanddelen van het getuigenis van God niet openbaren kan. Waarom vindt men ze dan zo weinig? Omdat men niet naar de wil Gods er mee handelt. Men moet met de bazuinen blazen, de kruiken breken, en de fakkels mag men niet onder een korenmaat zetten. Leven wij naar de gemakzucht van deze wereld? Hebben wij nooit iets ervaren van wat de Apostel moest doorstaan? Ach, dan zijn wij ongelukkig. God heeft ons dan nog niet waardig geacht, de lichtglans van het Evangelie voor de ogen van de wereld te brengen. “Welgelukzalig zijn de gebrokenen,” zegt de Heer; en Hij voegt er bij: “Verheugt u en weest blijde, want uw loon is groot in de hemelen!”

De driehonderd mannen stonden een ieder op zijn plaats, rondom het leger, en riepen: *“Het zwaard van de Here en van Gideon!”* Legt dan ook *u* getuigenis van Christus af, stelt Hem door woord en wandel aan anderen voor, zonder u om uzelf te bekommeren; laat alleen Gods Woord uw wapen zijn, en gij zult zien, dat de hele macht van de satan en van de wereld u niet kan weerstaan. En tevens zal dit anderen wakker schudden. Het is bemoedigend te zien, hoe het ene getuigenis steeds het andere te voorschijn roept. Deze driehonderd werden door God gebruikt, om het hele volk weer te verenigen. De mannen van Israël vergaderden zich en vervolgden Midian, en alle mannen van Efraïm verzamelden

zich en namen trouw deel aan de vervolging en aan de buit van de vijand. Zo zal het ook met ons gaan, als wij getrouw zijn. Zijn wij getuigen van Christus, dan zullen wij ook de ijver opwekken van anderen, die Hem toebehoren.

Moeilijkheden en valstrikken in de uitoefening van de dienst

Vanaf het ogenblik, dat wij met God wandelen als de dragers van zijn getuigenis, kunnen wij verzekerd zijn, dat wij moeilijkheden van allerlei aard op onze weg zullen aantreffen. Het achtste hoofdstuk van het boek van de Richteren toont ons dit duidelijk aan. In het vorige hoofdstuk ondervonden Gideon en zijn driehonderd mannen al enige bezwaren. De strijd ging met verloochening gepaard. Zij moesten gemak- en genotzucht verzaken. In dit hoofdstuk worden de bezwaren echter groter. De mannen van Efraïm begonnen met Gideon te twisten. In de dagen van Debora hadden zij een ereplaats ingenomen (Richt. 5:14); maar sinds die waren zij afgeweken, en onder het bestuur van God had Gideon hen niet ten strijde geroepen. Zo waren zij dus achteruitgezet. Dit maakte hen jaloers op datgene, wat God aan hun medebroeders had toevertrouwd (Jes. 11:13). IJverzucht is steeds iets schrikkelijks, zoowel in het huisgezin als in de vergadering van de Heer. Meestal is scheiding er het gevolg van. Vele scheuringen zijn het gevolg van jaloezie geweest tegen degenen, die echt de wil van de Heer dienden.

“Wat is dit voor een handelwijze jegens ons?” Ingenomen met hun eigen gewichtigheid, dachten de mannen van

Efraïm aan zichzelf in plaats van aan God. Dat is menigmaal de oorzaak van veel onenigheid en twist tussen broeders. Meestal is het eigen ik geprikkeld, zodat men meent, dat men is voorbijgezien, dat anderen niet genoeg notitie van ons hebben genomen. En het gevolg is boosheid. Gelukkig als men dan nog maar zich rondweg tegen de persoon in kwestie uitsprekt, zoals Efraïm hier doet. Dan worden ten minste anderen er niet mee bezoedeld, en kan alles goedge maakt worden. Het is schoon te zien, hoe Gideon, deze man Gods, hier in de kracht Gods de moeilijkheid overwint! In het boek van de Richteren vinden wij drie voorbeelden van twist onder broeders: hier bij Gideon, later bij Jefta, en eindelijk bij de strijd van de elf stammen met Benjamin. In de beide laatste gevallen werd de twist niet bijgelegd, waardoor veel ellende ontstond. Hier in dit geval werd de breuk hersteld. Als onder broeders twisten ontstaan, waar is dan hulp te vinden? Wat moeten wij doen? In volkomen ootmoed wachten! Gideon had dit in de school Gods geleerd, en daarom viel het hem niet moeilijk, dit te verwezenlijken. God had er voor gezorgd, dat Gideon het leerde verstaan, dat zijn dapperheid en kracht niet van hemzelf waren, en dat het zwaard van Gideon op zichzelf niet meer waard was dan een gerstebrood. En daarom past Gideon, door wie God zulk een wonderbaar verlossingswerk tot stand bracht, wel op, om in de tegenwoordigheid van Efraïm over zijn eigen persoon te spreken. Hij houdt zich bezig met datgene, wat God door de hand van zijn *broeders* had gedaan. *“Wat heb ik nu gedaan in vergelijking met u?”* zo zegt hij *“Is de nalezing van Efraïm niet beter dan de wijnoogst van Abiëzer?”* Hij neemt de laagste plaats in en erkent zonder enige terughouding de

ijver voor God, met welken Efraïm ondanks alles bezielde was. Door deze ootmoed werd een grote moeilijkheid uit de weg geruimd. O, laat ons evenzo handelen! Laat ons, als wij van onze broeders spreken, niet hun fouten optellen, maar veelmeer de dingen, die God door hen heeft gewerkt. Kan ik niet Christus in mijnen broeder zien, als ik opmerk, hoe God zich met hem bezig houdt om hem klein te maken? Door niets worden twisten beter bijgelegd, dan daardoor, dat wij in anderen Christus aanschouwen.

Gideon en zijn mannen stoten spoedig op een nieuwe moeilijkheid, die nog groter was dan de vorige. *“Ondanks hun vermoeidheid zetten zij de vervolging voort”*. Zij voelden aan hun lichaam de dagelijkse inspanning, die het deel van allen is, die in het getuigenis volharden. Maar zij gaven het toch niet op. Zij bereikten Sukkoth, een stad in Israël, die tot de stam van Gad behoorde. Sukkoth wijst hen af, en weigert zelfs, hun brood te geven. Er was dus in het midden van het volk een hele stad, die, hoewel zij de naam van Israël droeg, elke gemeenschap met de getuigen van de Heer ontkende. Zij zeiden: *“Hebt gij de handpalm van Zebah en Talmuna reeds in uw hand, dat wij brood aan uw leger zouden geven?”*. Zij hadden een grote gedachte van de macht van de vijand, en waagden het daarom niet, zich bloot te stellen door partij te kiezen voor Israël. Zo is heden ten dage het aantal christenen groot, dat wel de naam van Christus wil dragen, maar nochtans met het bondgenootschap van de wereld en met de vriendschap tegenover haar niet breken wil. Uit vrees van zich bloot te geven maken zij liever een overeenkomst met onze vijanden en leggen zij de gelovigen, die de overwinning willen behalen, moeilijkheden in de weg. Wij moeten ons

daarover niet verbazen; en de rechtmatige toorn, die zich van ons meester maakt, als we dit ondervinden, moet ons niet op de weg doen stilhouden. Zoals bij Gideon moeten onze harten geheel bij de krijg zijn. De man Gods vervolgde zijn weg. De schandelijke handelwijze van de mannen van Pnuël houdt hem evenmin op als die van de lieden van Sukkoth. Voor de getuige Gods heeft elk ding zijn bestemden tijd. De duivel zoekt de dingen met elkaar te verwarren, om ons daardoor moeilijkheden te bereiden. Maar Zebah en Talmuna mogen ons niet ontsnappen. Voor de bestraffing van de oproerige steden is later nog tijd. Zo moeten ook wij ons in onze strijd in deze wereld niet laten ophouden door bozen en verkeerden, die in hun oproerigen geest het er op aanleggen, om ons op de weg ten strijde en ter overwinning hindernissen in de weg te leggen. Bij zijn terugkeer oefent Gideon tucht uit in de gemeente van Israël, en doet “de boze uit het midden weg,” want het zou tot oneer van God zijn, als het boze in de vergadering Gods werd geduld.

Ik meen genoegzaam aangetoond te hebben, hoe in deze hele geschiedenis Gideons ootmoed en geloofsenergie aan het licht treedt; de energie, die nodig was om het volk bijeen te roepen en te louteren, zodat zij ten strijde konden trekken en de vijand vervolgen; de ootmoed, die van zichzelf en van zelfvertrouwen leert afzien, om alle kracht in de Heer te zoeken. En toch werkte Satan juist op deze beide punten, waarin Gideon zo sterk scheen te zijn, en voor welke het scheen, dat hij het minst waakzaam behoefde te zijn, om deze machtigen verlosser van Israël een strik te spannen.

De overwonnen koningen begonnen Gideon te vleien, en die vleitaal was des te gevaarlijker, waar zij niet van zelfzuchtige bedoelingen scheen uit te gaan. Hij vraagt hen: *“Waar zijn de mannen, die gij op Tabor gedood hebt?”* En zij antwoordden: *“Zij waren aan u gelijk, van gestalte ieder als een koningszoon”*.

Mijn lezer, laat ons nooit de vleierijen van de wereld vertrouwen. Het eenvoudig christelijk verstand zegt ons, dat de wereld ons alleen vleit om ons te verzwakken, en om de wapens, waarmee wij strijden, ons uit de hand te nemen. Gideon wordt gelukkig door deze vleitaal niet van de weg Gods afgebracht, maar het schijnt mij toe, dat zij toch invloed op hem uitoefende. Hij verliest het ware begrip van de macht van de tegenstander en begint hem te verachten in plaats van hem te vrezen. Jozua had dit niet gedaan, toen hij de vijf koningen tot zijn gevangenen maakte. In Jozua 10:22-27 vinden wij, dat hij er ver van af is, om de macht van de vijand te verkleinen tegenover de mannen van Israël. *“Treedt nader,”* zeide hij tot de *oversten* van het krijgsvolk, *“zet uw voeten op de nek dezer koningen.”* En daarna vervolgde hij: *“Vreest niet en weest niet verslagen, weest sterk en moedig.”* Hij bewees daardoor, dat hij zich zoowel van de macht van de vijand als van die van de Heer goed bewust was. Twee dingen betamen ons in de strijd: een zekere vrees, wat onszelf betreft, daar wij een diep bewustzijn hebben van de macht van de vijand, en tevens een volkomen vertrouwen op God, die alle vrees verbant! Gideon heeft dit niet volkomen verwezenlijkt, Hij gaf aan zijn zoon Jether de opdracht, de beide koningen te doden. *“Maar de knaap trok zijn zwaard niet, omdat hij bang was, want hij was nog jong”*. In het vorige hoofdstuk had Gideon degenen, die vreesden, afgezonderd en mochten

zij niet aan de strijd deelnemen. En hier neemt Gideon een kind om een eerste plaats in te nemen.

Dan zeggen de koningen tot hem: *“Sta jij zelf op en stoot ons neer, want zoals de man is, is zijn kracht”*. Opnieuw een vleierij, tegen welke Gideon niet genoeg op zijn hoede was. Zijn kracht was inderdaad het tegenovergestelde van die van een man. Had de Engel van de Heer niet tegen hem gezegd: *“Ga heen in deze uwe kracht?”* En was dat niet duidelijk gebleken in die gedenkwaardige nacht, toen de Heer hem openbaarde, dat een gerstebrood alle tenten van Midian zou omverwerpen? Als Gideon op zijn hoede geweest was, zou hij niet toegelaten hebben, dat deze kiem van zelfvertrouwen in zijn hart werd geplant.

En ziedaar, weldra komt hij voor een nieuwen valstrik. Nu is het niet de vleierij van de wereld, maar de vleierij van het volk van de Heer. *“De mannen van Israël nu zeiden tot Gideon: Heers over ons, zowel jij als uw zoon en uw kleinzoon, want jij hebt ons uit de macht van Midjan verlost”*. Zo wilden de Israëlieten hun aanvoerder in de plaats van de Heer stellen en boden hem de scepter aan. Niets ligt zo zeer het volk Gods na, als een zogenaamde “geestelijkheid” in te voeren. De gelukkige uitvoering van de dienst, de overwinning, die de Heer geeft, brengt zo licht het gevaar met zich om de dienaar tot iets te maken en God uit het oog te verliezen. Het geloof van Gideon ontgaat, Gode zij dank! dit gevaar geheel. Met beslistheid zegt hij: *“Ik zal over u niet heersen en ook mijn zoon zal over u niet heersen, de Here zal over u heersen”*. Het doel van elke dienst is, dat God de eerste plaats inneemt en behoudt.

De efod van Gideon

Tot op dit ogenblik was Gideon te midden van de moeilijkheden en valstrikken wonderbaar bewaard gebleven. Zijn hart was nog vol van de beste bedoelingen; maar - een bepaald gif had al een geheime schade aangebracht, en, zoals éérst voor het verval van het gehele *volk*, staan wij nu voor het verval van de *richter*.

“Voorts zeide Gideon tot hen: Een verzoek wil ik u doen. Ieder van u geve mij een ring uit zijn buit”. Het volk bewilligde in dit verzoek graag. Gideon was niet zoals Achan, op goud en zilver belust. Hij was edel en dacht niet aan zichzelf. Van het goud wilde hij een goed gebruik maken. Hij had de afgodsbeelden omvergeworpen, en hij dacht er geenszins over, ze weer op te bouwen; nee, hij wilde, enigszins door het gevoel van zijn eigen gewichtigheid geleid, in zijn vaderland Ofra een gouden herinneringsteken aan de behaalde overwinning oprichten. Dit gedenkteken zou de vorm van een efod hebben, dus een voorwerp van goddelijke oorsprong zijn. De efod toch was een deel van de kleding van de hogepriester, als deze voor God het volk van God vertegenwoordigde. Zo was de efod dus inderdaad een heerlijk voorwerp, maar het was waardeloos in de ogen van de Heer, als het niet in verbinding stond met de hogepriester, die het dragen moest. Ach, heel Israël begreep de bedoeling dan ook verkeerd en hoereerde de efod van Gideon na, dat wil zeggen: zij beschouwden hem als een middel om tot God te naderen, en wierpen zich voor de efod neder. En het werd Gideon zelf en zijn huis tot een valstrik!

Ook in de Christenheid zijn de efods niet vreemd. Talrijk zijn de door God Zelf ingestelde dingen, die men van Christus losmaakt, en door welke men nu tot God zoekt te naderen. De vorm treedt dan in de plaats van het wezen. Maakt men niet zelfs van de gekruisigden Christus in de Roomse kerk een afgodsbeeld? Hoe verootmoedigend is het, dat de aanvoerders van het volk de eersten stoot tot de afgodendienst kunnen geven! Gideon was geen hoogmoedig man, maar zijn hart was niet meer louter voor God. Een talrijke familie omgaf hem, maar hij voedde in zijn huis een slang op, die de val van zijn geslacht zou bewerken. Abimélech, zo noemde hij deze zoon. "Mijn vader is koning" betekent deze naam. Een bewijs te meer, dat Gideon niet nederig was gebleven.

Nauwelijks had Gideon de ogen gesloten, of Israël gaf zich weer geheel over aan de afgodendienst en maakte zich Baäl-Berith *tot een God*. Is het niet diep treurig? Gelukkig, één troost blijft bij alle afwijking: God laat zich nimmer onbetuigd. Hij behoudt steeds een getuigenis voor zijn Naam. Laat ons dan in getrouwheid getuigen van de Heer zijn, en het woord van Gideon in gedachtenis houden: "*De Heer zal over u heersen!*"

En hiermede zijn wij aan het einde gekomen van de mooie geschiedenis van *Gideon, Gods strijdbare held*. Moge de overdenking van hetgeen deze man Gods in de kracht Gods deed, ons aansporen om in ootmoed en met geloofsenergie onze weg te gaan te midden van het verval. Dat ook zijn afwijking van het rechte pad ons een waarschuwend voorbeeld mag zijn om toch altijd ook als wij al veel in de

dienst van de Heer deden waakzaam en biddende te zijn en in afhankelijkheid van onze God te leven en te wandelen.

Richteren 9

Abimélech

Het is merkwaardig, dat het *langste* hoofdstuk van het Boek van de Richteren gewijd is aan de diep treurige geschiedenis van de man, van wie de naam wij hier boven plaatsten. Na de mooie hoofdstukken, waarin ons de treffend heerlijke geschiedenis van Gideon wordt medegedeeld, worden wij hier ingeleid in een zó bedroevend gedeelte van de tijd van verval, dat het bij de eersten oogopslag schijnt, alsof er geen enkel rustplekje voor het geloof in te ontdekken valt. Waarom dan een dergelijk onderwerp zo uitvoerig wordt behandeld? Het antwoord is niet moeilijk. God wil ons doen zien, dat Hij het boze straft, al wordt het ook jaren lang schijnbaar onopgemerkt en straffeloos bedreven. Hij weet en ziet alles. Hij kent de drijfveren van het hart. En dit ene is zeker en vast: de zonde wordt door Hem achterhaald.

In het voorgaande hoofdstuk hebben wij gezien, hoe het volk tevergeefs probeert om Gideon tot Koning te maken, ten einde hem de hoogste macht te verlenen. Hier echter vinden wij

de wolf, die wederrechtelijk de plaats van de herder inneemt en zich meester maakt van de kudde, om haar te verslinden. Het is de willekeurige autoriteit van de boze knecht, die in de afwezigheid van zijn Heer aanvangt zijn mededienstknechten te slaan, en eet en drinkt met de dronkaards (Matt. 24:48 en 49). Het herinnert ons met één woord aan de grondstelling van de zogenaamde geestelijkheid in het huis Gods, en aan haar onheilvolle aanmatiging. De ellendige Abimélech was geen Richter. Hij was met deze plaats ook niet eens tevreden. Hij streefde naar iets hogers: hij wilde Koning worden en daarom liet hij zich tot Koning uitroepen (vs. 6). En doordat hij zich openlijk tot heerser opwierp (vs. 2), deed hij geheel en al het tegenovergestelde van hetgeen een door God verwekte Richter verrichtte (Richt. 8:23). En om deze plaats, die hij zo zeer begeerde, te verkrijgen, gebruikte hij niets dan menselijke middelen. In naam van de broederschap verleidde hij de mannen van Sichem door de broeders van zijn moeder, die een bijvrouw van Gideon was. Zij stelden hun vertrouwen in de verrader. Hun zedelijke toestand was zó laag, dat zij de band, die hen met Israël verbond, vergaten en verbraken, ja, van Abimélech zeiden: "Hij is *onze* broeder". De broederschap had dus voor hen haar ware betekenis verloren, en was alleen nog een naam voor een partij.

De invloed van deze man steunt op de schatten, die uit het huis van de valse goden weggenomen waren (vs. 4). De veroveraar van de troon maakt aanspraak op de beurs van het volk en neemt er in 't minst geen aanstoot aan, dat dit geld een onreine herkomst heeft. De zeventig zilverlingen dienen hem om het werk van de duivel ten uitvoer te brengen. De schat van Baäl is in de plaats getreden voor de

macht van de Heer en geeft de rover de middelen in de hand om de nakomelingschap van het geloof, de familie Gods, te vervolgen en uit te delgen. Alleen Jotham, de jongste van alle zonen van Gideon, blijft over. Één man die kan vluchten en zich weet te verbergen.

Abimélech, had dus het spel gewonnen. Hij huurde voor het geld van Baäl ijdele en lichtvaardige mannen, en vermoordde al zijn broeders, omdat hijzelf koning wilde wezen. Alles ging volkomen naar wens. Maar daarom was zijn werk nog niet goed! Vele mensen menen, dat het goed is, wat zij doen, omdat zij succes hebben. Doch dit is geen bewijs. In Numeri 32:23b lezen wij: *“en gij zult gewaar worden, dat uw zonde u vinden zal”*. Het succes, dat de een of andere verkeerde zaak soms heeft, moet ons niet op een dwaalspoor leiden. Want wij zien het einde nog niet. Denken we slechts aan Asaf. En hier bij Abimélech was het einde verschrikkelijk. Ja, de boze geest kan voor een tijd triomferen. Dat zien we ook in Abimélechs geschiedenis. Maar treffend is het tegelijkertijd op te merken, dat deze boze geest nooit een geest van vrede onder de mensen werkt. Tweedracht, verraad, strijd om de eerste plaats, drinken, en vloeken ten gevolge van dronkenschap, eerezucht (Gaäl), arglistigheid (Zebul), en gewelddadigheid (Abimélech) dat zijn de dingen, die wij onder zijn optreden in Israël vinden. Welke vreselijke dingen spelen er zich af in het leger van Israël, nadat het volk van Israël het getuigenis Gods verlaten had! Het is één woest schouwspel, uit ruwheid, bloedvergieten en haat samengesteld. Nauwelijks heeft Abimélech de troon bestegen en een drietal jaren geregeerd, of God zond een bozen geest tussen Abimélech en tussen de burgers van Sichem, en de burgers van Sichem handelden

trouweloos tegen Abimélech; opdat het geweld, gepleegd aan de zeventig zonen van Jerubbaäl, kwam, en opdat hun bloed gelegd werd op Abimélech, hun broeder, die hen gedood had, en op de burgers van Sichem, die zijn handen gesterkt hadden om zijn broeders te doden (vs. 2224). Ook de boze geesten zijn in Gods macht. Hij gebruikt ze tot zijn dienst, zelfs voor de gelovigen. Satan heeft geen macht over de gelovigen, maar God laat het dikwerf toe dat zij door hem aangerand worden. Zoals bijv. bij Job. De Heer had als het ware een omheining om hem gemaakt, en verder dan de Heer wilde mocht de duivel niet komen. De Satan mocht niet eens in de zwijnen varen zonder Gods toelating!

Doch door Gods genade komt er te midden van deze dikke duisternis toch nog een lichtstraal. De Heere God laat altijd een getuigenis voor zijn Naam achter. Wij mogen dat met vertrouwen vasthouden, zelfs wanneer wij door de moeilijkste tijden heengaan. En al zou er zelfs, zoals hier, slechts één enkele getuige voor God in deze wereld overblijven, welnu, laat ons dan die enige getuige zijn. Want al was Jotham de laatste van allen, al moest hij vluchten en zich verbergen, hij was getrouw en hield aan God vast. Door de Goddelijke Voorzienigheid geleid, "*ging hij bovenop de berg Gerizim staan*" (vs. 7). Mozes had in vroegere dagen verordend, dat zes stammen op de berg Ebal zouden staan ten vloek, en zes stammen op de berg Gerizim om te zegenen. Jozua gedacht aan dit bevel, toen het volk Kanaän was binnengetrokken. Sinds die tijd evenwel had het volk Israëls in zedelijke zin de berg Ebal verkoren. Doch Jotham voor zich kiest de berg Gerizim, de plaats van zegen en *staat daar helemaal alleen*. Hij is de getuige Gods voor het hele volk. En

voor de oren van de gehele menigte verheft hij zijn stem en verkondigt in een gelijkenis zoowel de zegeningen van het geloof, als de gevolgen van de ontrouw van het volk. Zwak en vervolgd, maar toch staande in de gunst van God, van wie hij getuigenis geeft, en tot wiens verheerlijking hij vruchten draagt, is Jotham in zijn persoon de vertegenwoordiger van het ware Israël Gods.

Drie bomen, zo verhaalt hij, weigeren koning te zijn over de andere. Deze bomen stellen, naar het Woord, de verschillende karaktertrekken van Israël onder de zegenende hand van de Heer voor. De *olijfboom* zegt: *“zou ik de vettigheid prijsgeven, welke God en mensen in mij eren, om te gaan zweven boven de bomen?”* De olie is het beeld van de Heilige Geest, en Israël kon alleen dán zijn geestelijke macht verwezenlijken, wanneer het zich heel van de volkeren en hun grondbeginselen gescheiden hield. De volkeren maakten zich koningen (1 Sam. 8:5), terwijl de Heer de enige Heerser wilde zijn over zijn volk. De *vijgenboom* zei: *“zou ik mijn zoetigheid prijsgeven en mijn goede vruchten, om te gaan zweven boven de bomen?”* Israël kon slechts vruchten voortbrengen, als het zich gescheiden hield van de volkeren. En de *wijnstok* sprak: *“zou ik mijn most prijsgeven, die God en mensen vrolijk maakt, om te gaan zweven boven de bomen?”* De most stelt de vreugde voor, welke te vinden is in de wederkerige gemeenschap van de mensen met God. Dit genot, het hoogste, dat zich denken laat, was verloren, zodra Israël de geest en de zeden van de volkeren navolgde. Deze drie bomen zijn dus de symbolen van het volk Israël. En het is door Gods Geest geleid, dat Jotham juist deze bomen koos, die *vetheid*, *zoetigheid* en *vreugde* voorstellen.

Langzamerhand ging de toestand van het volk naar beneden, totdat de doornbos aantoonde, hoe al het liefelijke had plaats gemaakt voor dorheid. De doornstruik geeft geen schaduw, en toch zegt zij: *“komt dan en schuilt in mijn schaduw”*. Voor *vettigheid* trad dus *kaalheid* in de plaats!

Wat een belangrijke lering ligt hierin ook voor ons opgesloten, geliefde lezers! De wereld staat voor ons gelijk met wat de volkeren voor Israël waren. Volgen wij haar, dan verliezen wij olie, vruchten en most, dat wil zeggen: geestelijke kracht, werken, die God ons bereid heeft, en de vreugde van de gemeenschap. Mochten wij toch op alle uitnodigingen van de wereld antwoorden: “Zou ik dat, wat mij geluk en vreugde schenkt, wat mijne kracht uitmaakt, opgeven ter wille van een vruchteloze onrust, of om de lusten en eerzuchtige neigingen van het menselijke hart te bevredigen?” Jotham erkent, evenals zijn vader, de waarde van deze schatten voor het Israël Gods, en blijft liever alleen op de berg Gerizim. Hij bewaart zijn gezegende plaats. In de tegenwoordigheid van het hele afgeweken volk is hij de ware en laatste spruit van het geloof, de enige getuige Gods. Welk een eer voor de jonge en zwakke zoon van Jerubbaäl! Hoewel van allen verstoten, is toch zijn lot het enige benijdenswaardige; want hij alleen verheerlijkte God in deze treurige wereld. Mochten ook wij, zoals hij, van het boze gescheiden leven! Want dan zullen wij alle vruchten van de bomen van God genieten; en wie deze eenmaal heeft geproefd, wil ze niet meer missen.

Nadat Jotham het volk zijn dwaasheid had voorgehouden, en er het oordeel over had aangekondigd, was voor hem het ogenblik aangebroken om te vluchten en te ontwijken. Hij

verliet het volk Israëls en liet het over aan de tuchting, die al vóór de deur stond. Hij ging naar Beër en bleef aldaar. *“Dit is de bron, waarvan de Here tot Mozes gezegd had: Vergader het volk, dan zal ik hun water geven. Toen heeft Israël dit lied gezongen: Wel op, gij bron: zingt haar in beurtzang toe; de bron, die de vorsten groeven, die edelen des volks boorden met hun scepter, met hun staven”* (Num. 21:1618).

Zo trekken ook heden te midden van de voor het oordeel opgeschreven Christenheid de getrouwe getuigen zich naar Beër terug, naar de plaats van echte reiniging of afzondering, naar de plaats waar de bron van levend water is, waar liederen en lofgezangen worden gehoord!

Richteren 10 – 12

*Tola, Jaïr, Jeftha en zijn dochter, Ebzan, Elon en
Abdon*

Waar ons in het negende hoofdstuk van het boek van de Richteren zulke treurige dingen over de goddeloze zoon van Gideon worden meegedeeld, wordt ons in het tiende hoofdstuk in zeer korte trekken de geschiedenis geschilderd van twee richters in Israël, genaamd Tola en Jaïr, die beiden in vrede het volk hebben gericht, maar van wie nochtans, merkwaardigerwijze, niets wordt verhaald. Toch waren zij beiden mannen, die op de voorgrond traden: de eerste door zijn afstamming, want Genesis vermeldt zijn voorouders onder de kinderen van Israël, die naar Egypte trokken, waar Tola en Pua opgenoemd worden onder de zonen van Issaschar (verg. 1 Kron. 7:1); de tweede door zijn rijkdom, door het aantal van zijn zonen, door zijn welvaart en zijn steden. God gebruikt hen beiden, noemt Tola zelfs de behouder Israëls, laat hen beiden lang, ongeveer een gelijk aantal jaren, regeren, maar Hij verheerlijkt Zich toch niet op bijzondere wijze door hen.

Dit herinnert ons aan de woorden in 1 Korintiërs 1:29-29: *“niet vele wijzen naar het vlees, niet vele invloedrijken, niet vele aanzienlijken. Integendeel, wat voor de wereld dwaas is, heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en wat voor de wereld zwak is, heeft God uitverkoren om wat sterk is te beschamen; en wat voor de wereld onaanzienlijk en veracht is, heeft God uitverkoren, dat, wat niets is, om aan hetgeen wel iets is, zijn kracht te ontnemen, opdat geen vlees zou roemen voor God”*. God gebruikt niet vele edelen en machtigen, en als Hij ze gebruikt, is het vaak niet tot de gewichtigste dingen. Met voorliefde verkiest Hij zwakke vaten tot zijn dienst. Dit is ook de reden - zoals wij vroeger al opmerkten - waarom zo vele richters in het een of ander opzicht de stempel van zwakheid dragen. En dit is nu nog zo, want de waarde van een werktuig Gods bestaat o.a. ook dáárin, dat het een voorstelling geeft van Christus in zijn vernedering. Een machtig, rijk persoon, van hoge geboorte, geeft ons niet zo licht het beeld te aanschouwen van Hem, die hier beneden zwak, arm en gering was, opdat Hij ons de genade Gods zou brengen.

De vreedzame tijden onder Tola en Jaïr verhinderden evenwel niet, dat het volk steeds dieper zonk. Het verval nam toe, en de boosheid vermeerderde. *“De Israëlieten deden opnieuw wat kwaad is in de ogen des Heren; zij dienden de Baäls en de Astartes, de goden van Aram, Sidon en Moab, de goden der Ammonieten en der Filistijnen, maar de Here verlieten zij en dienden Hem niet”* (Richt. 10:6). Nog nimmer waren zo vele afgoden in Israël verenigd geweest, als juist in deze tijd. Een verregaande afgodendienst kenmerkt de toestand van het volk.

De kinderen Ammons worden door de Heer als roede gebruikt; zij onderdrukken Gilead achttien jaren lang en trekken daarna over de Jordaän, om tegen Juda, Benjamin en het huis van Efraim te krijgen.

En nu was het Gods tijd om een nieuwe opwekking in Israël te geven. Onder de druk van de omstandigheden zou Hij het geweten van het volk door zijn genade wakker schudden.

Het is merkwaardig, dat, als het verval zijn hoogtepunt bereikt heeft, ook in diezelfde mate het geweten wordt wakker geschud. Denken wij slechts aan het loflied van Debora, hetwelk alle *voorrechten* van Gods volk weer in een helder licht stelde. Israël echter voelde zijn *verantwoordelijkheid* niet aan; het geweten was nauwelijks getroffen en aan het oordelen van zichzelf werd ternauwernood uitdrukking gegeven. Hier vinden wij voor de eerste maal, dat het goddelijk licht in het *geweten* van het volk dringt, en het volk *daarheen geleidt wordt om zichzelf ernstig te oordelen*. *“Wij hebben tegen U gezondigd, want wij hebben onze God verlaten en de Baäls gediend”*. Zo horen wij thans het volk spreken.

Maar God wilde hen nog liever tot inkeer doen komen. Daarom herinnert Hij hen, als antwoord op hun schuldbekentenis, aan de vroegere bewijzen van zijn genade, hoe Hij hen uit de hand van zo vele volkeren gered had, en voegt er dan bij: *“Gij echter hebt Mij verlaten en andere goden gediend...”* Dezelfde woorden, welke zij, door de nood afgeperst, hadden uitgesproken, doet de Heer als een pijl in hun hart terugkeren, en eindigt dan met de straf aan te kondigen: *“... daarom zal Ik u niet meer verlossen”* (vs. 13). Israël kan in

zijn éénheid als volk niet meer hersteld worden. Zo is het ook met de gemeente.

Bij het vernemen van deze ernstige woorden gaan de kinderen van Israël een schrede verder op de goede weg, waarop Gods Geest hen geleid had. Zij zeggen: *“Wij hebben gezondigd. Doe met ons al wat U goeddunkt...”* Terwijl zij hun zonde belijden, over zichzelf het oordeel uitspreken en de rechtvaardigheid van het oordeel Gods erkennen, voegen zij er bij: *“...Maar red ons toch deze keer!”* (vs. 15). Zij roepen de genade aan. Zou deze zich voor hun klachten doof houden? Onmogelijk! Deze boetedoening brengt er hen toe, de Heer beter dan ooit te voren te leren kennen.

Deze bekering zou van geen kracht geweest zijn, indien de vruchten uitgebleven waren. Maar wij lezen: *“En zij verwijderden de vreemde goden uit hun midden en dienden de Here”* (vs. 11). En op het moment dat zij zich van de afgoden afkeren om de levenden en waarachtige God te dienen, opent de Heer hun weer de schatten van zijn medegevoelend hart.

Geve God, dat ook in onze treurige dagen deze stempel op iedere opwekking gedrukt wordt! Het is goed, wanneer de zielen hun voorrechten en hemelse roeping leren kennen; maar het is even noodzakelijk, dat een diepe verootmoediging en een ernstig onderzoek van het geweten met de opwekking gepaard ga, opdat de Christen vruchten draagt van ware heiligmaking en ootmoedige overgave, vruchten van een volkomen overgave, welke zichzelf niet op de voorgrond plaatst om van zich te laten spreken, maar die de afgoden verlaat om de *Heer* te dienen.

Hoe gezegend evenwel een dag van opwekking ook mag zijn, wij missen toch een gewichtige zaak, namelijk de kennis van de grondwaarheden, welke God aan zijn volk toevertrouwd had. *“Toen zei het volk (de vorsten van Gilead tot elkander): Wie is de man, die de strijd tegen de Ammonieten aanbindt? Hij zal aan het hoofd staan van alle bewoners van Gilead”* (vs. 18). Het bewustzijn van de eenheid van het volk is verdwenen; Gilead neemt een plaats voor zich alleen in. Het gezag en de leiding van Gods Geest worden ternauwernood nog erkend; anders zouden zij niet vragen: “Wie is de man?” Het ontbreekt er slechts aan, dat zij deze man zelf kiezen, ja, zij doen dit later ook, zoals wij in de verzen 4 - 11 van het volgende hoofdstuk zullen zien. Ik wil daarmee geenszins zeggen, dat Jefta niet door God zou zijn verkoren, maar Gilead speelt hier toch een voorname rol bij de keuze van deze man. Hoe zeer staat deze verkiezing van Jefta bij die van Gideon ten achter, en hoe kenmerkend is *deze inmenging van de mens* voor de tijden van het verval!

Jefta

Het elfde hoofdstuk brengt ons met deze man in kennis, die, hoewel door mensen aangewezen, nochtans door God tot een bevrijder was uitverkoren. Ook hij draagt, evenals zo vele andere richters, het teken van zwakheid. Jefta, de Gileadiet, was *een strijdbaar held*, maar... hij was van onreine geboorte. Als *hoerenkind* moest de gedachte aan zijn moeder hem schaamrood maken. Doch God bedient zich van hem, ja, nog meer, Hij doet door hem enige karaktertrekken van Christus aan het licht treden. Laat ons er toch steeds aan denken, dat

de geschiedenis van de gelovigen, ook van de oude bedeling, de grootste waarde voor ons heeft, in zoverre zij ons de een of anderen trek in het beeld van onze Heiland voorstelt. De geschiedenis van Jefta brengt ons in verlegenheid en biedt ons weinig verkwikkelijks, wanneer wij niet datgene er in zoeken wat het karakter Gods voor ons aan het licht brengt. Ongetwijfeld schildert Gods Woord ons aan de ene kant de natuurlijke, geheel van God vervreemde mens; aan de andere kant ook de zwakheden van geloofshelden, zoals hier bij Jefta; maar God geeft in hun geschiedenis meer dan dat, Hij stelt ons *Christus* voor. Dát is het wat deze mannen voor ons zo merkwaardig maakt. Laat ons daarop acht geven, opdat het ons tot lering en tot nut zij. Zo gemakkelijk valt het ons vaak om de gebreken bij onze broeders te ontdekken, terwijl wij ons veel meer moesten inlaten met de wijze waarop God Zich met hen bezig houdt, hen bewerkt en vormt, om, niettegenstaande alles, getuigen van Christus van hen te maken.

Jefta heeft, wat zijn afstamming betreft, een zekere gelijkenis met Abimélech, doch staat verder in bepaalde tegenstelling met deze goddeloze man. Abimélech beijverde zich van de aanvang af om zichzelf te verheffen en zich in de plaats te dringen van de rechtmatige nakomelingen van Gideon. Jefta was, afgezien van zijn afkomst, de oudste van zijn familie, maar werd door zijn broeders verdreven. Zij zeiden: *“Gij krijgt geen erfdeel in onze familie, want gij zijt de zoon van een andere vrouw”* (vs. 2). Herinnert ons dat niet aan het woord: *“Wij willen niet, dat deze over ons koning zij?”* En wat deed Jefta? *“Daarop vluchtte Jefta van zijn broeders weg om te wonen in het land Tob”* (vs. 3). Jefta laat zich

beroven en buigt zich, in plaats van die bozen zijn macht te laten voelen. Hij laat al zijn rechten varen en ontwijkt naar een vreemd land. Doch God weet hem op te sporen en op het toneel terug te voeren. De tijd kwam, dat degenen, die hem verdreven hadden, om hulp smekend tot hem komen moesten. Hij zegt: *“Hebt gij mij niet gehaat en uit mijn familie verstoten?”* En terecht. Evenals vroeger Jozefs broeders zijn deze oudsten thans gedwongen, de door hen smadelijk behandelde redder te erkennen en hem in hun nood tot hun overste te kiezen. Deze titel wijst Jefta echter af vóór de overwinning (vs. 9). Zo zal ook Christus eerst dán openlijk als hoofd van Israël erkend worden, wanneer Hij over zijn vijanden getriomfeerd heeft. Mooi is het, in deze door de wereld verachte, maar die verachting gewillig dragende Jefta de zwakke afschaduw van de Messias te zien, want men mag zeggen, dat hij om in dit opzicht een voorbeeld van Christus te zijn, waardig geacht wordt om het volk te richten.

De kinderen Ammons waren in die tijd gezworen vijanden van Israël. De ergste tegenstanders van Gods volk stammen steeds naar het vlees van gelovigen af. Midian, de tegenpartij van Gideon, was een nakomeling van Ismaël; Moab en de kinderen Ammons stamden van Lot af; Edom was de zoon van Izaäk. Wel waren er ook andere geduchte tegenstanders, zoals b.v. Jabin in de tijd van Barak, en de Filistijnen ten tijde van Simson; maar wij mogen toch wel zeggen, dat onze meest verbitterde vijanden door onze dwalingen of door ons vlees verwekt worden. Wat vooral het getuigenis en het geestelijke leven van de gemeente in de weg staat, is de bittere vrucht van het vlees. Het neemt weliswaar de naam van Christus aan, doch zijn afgodisch, van het goddelijk leven

vervreemd karakter, benevens zijn list en vijandschap, blijven tot de einde toe voor het volk van God een strik, een gesel, en een oorzaak tot verootmoediging.

De kinderen Ammons, partij trekkend van Israëls treurige toestand, verhieven zich en trachtten het aan Israël behorend gebied in te palmen en zich de voorrechten van dit volk toe te eigenen. Wat baatte het thans de Israëlieten, dat zij hun knieën voor de afgoden van de Ammonieten gebogen hadden? Zij waren onder het oordeel Gods en in de handen van de vijanden van de Heer gevallen. Wanneer wij ons gelijkstellen met de wereld, berooft zij ons; zij doet ons onze voorrechten verliezen en maakt er zich meester van. Een vreselijke verwarring ontstaat daardoor. De wereld zegt dan tot ons: “Wij hebben dezelfde rechten als gij, wij zijn even goed Christenen, want gij toont immers dezelfde lust tot de dingen van deze aarde als wij.” *“Israël heeft, toen het uit Egypte getrokken was, mijn land vermeersterd van de Arnon tot de Jabbok en de Jordaan. Nu dan, geeft het mij goedschiks terug”,* zegt de koning van de Ammonieten (vs. 13).

Onder deze omstandigheden heeft een opwekking soms een merkwaardige uitwerking. Jefta loochent de treurige toestand van het volk niet; maar hij gaat in zijn onderhandelingen met de kinderen Ammons terug tot de oorsprong van de regeringen van Israël (vs. 15-27). Wel verre van zich te schikken in de toenmalige stand van zaken, of zich bezig te houden met het sedert achttien jaren op het volk drukkende juk van de kinderen Ammons, beroept hij zich op de eerste zegeningen van de Israëlieten ten dage, toen zij

uit Egypte togen, om de reis naar Kanaän te ondernemen.⁵ Hij houdt de zegeningen, waarop het volk gesteld was, hoog. “Wij zullen wandelen,” zegt hij, “naar de instellingen, die God ons in de aanvang gegeven heeft en die steeds ons deel blijven.” Hij beschouwt het volk, de familie Gods, zoals God het in de aanvang erkende en zegt: “Onze strijd geldt niet de kinderen Ammons maar de Amorieten.”

Evenzo is het met de gemeente. Haar strijd is tegen de geestelijke machten van de duisternis in de hemelse gewesten (Ef. 1), zoals Israël te strijden had tegen de Kanaänieten. Wij hebben met de godsdienstige verwickelingen, die in het vlees hun oorsprong vinden, niets anders te doen, dan dezelve noch als vriend noch als vijand te beschouwen en ze alleen dan te bestrijden, wanneer zij ons daartoe noodzaken. Onze leuze is die van Jefta: “*Zo nemen wij in bezit al wat de Here, onze God, voor ons onteigent*” (vs. 24). Derhalve, wij willen datgene bezitten, wat de Heer ons gegeven heeft!

Nadat Jefta zo gesproken had, viel hem een nieuwe zegening ten deel: “*Toen kwam de Geest des Heren over Jefta*” (vs. 29).

De macht van God begeleidde hem op zijn weg. Zich *niet* in het verval te schikken, alsof God dit erkent, maar te handelen naar de instellingen, ons *in de beginne door God toevertrouwd* - dát is de weg van kracht, zelfs wanneer slechts twee of drie zouden samenstemmen om zich in zijnen naam te vergaderen.

5 Hoe blijkt hieruit tevens, dat Jefta uitnemend de geschiedenis van zijn volk had leren kennen!

“Toen kwam de Geest des Heren over Jefta”. Maar ach! zoals dit vaak gebeurt, werd ook bij hem het vlees werkzaam. Hij vergenoegt zich niet met de goddelijke genade en kracht. Onbekend met het ware karakter van God, beloofde hij de Heer een gelofte (vs. 30). Hij sluit een overeenkomst met God; en terwijl hij zich zo op een wettelijk standpunt plaatst, valt hij in dezelfde fout, die de kinderen van Israël eens in de woestijn begingen. *“Indien Gij de Ammonieten in mijn macht geeft, dan zal hetgeen mij uit de deur van mijn huis tegemoet komt, wanneer ik behouden van de Ammonieten terugkeer, de Here toebehoren, en ik zal het ten brandoffer brengen”* (vs. 31).

God gaat op dit voorstel niet in, noch wijst het terug; hij laat aan Jefta de verantwoordelijkheid en de gevolgen van zijn belofte over ⁶. De hemel schijnt gesloten te zijn voor de stem van de leidsman Israëls. Nochtans doet de Geest van de Heer hem de zegepraal behalen.

Jefta keert naar zijn huis in Mizpa terug, en, ziedaar! zijn *dochter* komt hem tegemoet met trommelen en reien. *“Zij was zijn enig kind”*. Deze opmerking herinnert ons aan meer dan één plaats van de Schrift. God zegt tot Abraham: *“Neem toch uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, Isaak”* (Gen. 22:2).

6 Behalve dat het doen van een dergelijke belofte het innemen van een verkeerd standpunt verried, was het ook een zeer gewaagde en overmoedige daad. In Prediker 5:1 lezen wij: “Wees niet overijld met uw mond, en uw hart haaste zich niet om een woord voor Gods aangezicht uit te spreken; want God is in de hemel en gij zijt op de aarde, laten daarom uw woorden weinige zijn”. Dit is de ernstige vermaning van een wijze, waarvan ook wij in onze tijd veel kunnen leren.

Terwijl Abraham evenwel zijn zoon “door het geloof”, *op Gods bevel*, offert, offert Jefta zijn dochter vrijwillig, uit “gebrek aan geloof”. Het woord “enig kind” herinnert ons ook nog aan Eén, groter dan Izaäk. En zoals Jefta in het begin, zo geeft hier zijn dochter ons op roerende wijze iets van de persoon van de Heer te zien. Het geloof, dat in deze weg de vader ontbrak, wordt thans gevonden - en wel op helder-stralende wijze - bij het kind. Christus onderwierp Zich naar een te voren bestemd raadsbesluit en door de voorkennis Gods. En deze enige dochter, te voren door een onbezonnen gelofte tot offer bestemd, onderwierp zich ook, en dat zonder haar vader enig verwijt te doen. Zij zegt: *“Vader, als gij tegenover de Here een woord gesproken hebt, doe mij dan naar wat gij beloofd hebt, nu de Here u volledig wraak verschaft heeft over uw vijanden, de Ammonieten”*. Zij onderwerpt zich aan de wil van de Heer, en is in zoverre een voorafschaduwing, al is het zonder twijfel een zwakke, van Hem, die gezegd heeft: *“Ik kom, o God! om uwen wil te doen”*. Met het oog op de overwinning rekent zij het geven van zichzelf als een offerande voor de Heer als niets. Geen zelfzuchtige gedachte houdt haar terug, zich over te geven. Hoe schoon is deze zelfverloochening van het geloof, dat slechts op God het oog gericht heeft! Jefta wordt in de brief aan de Hebreeën onder de geloofshelden opgenoemd, en zijn dochter verdient een plaats in de rij van de gelovige vrouwen.

Het was zeker voor Jefta's dochter geen geringe zaak, zich de Heer op te offeren. Zij zou haar gehele leven als een afgezonderde moeten doorbrengen, en geen man zou tot haar mogen naderen. Dit was in het bijzonder voor een gelovige, Israëlietische vrouw een grote beproeving. De

wens van deze was de moeder te worden van de beloofde Messias. Dit was voor de dochter van Jefta zo'n vreselijke teleurstelling, dat zij haar vader vraagt: *"geef mij twee maanden uitstel om heen te gaan, het gebergte in te trekken en met mijn vriendinnen mijn maagdom te bewenen"*. Maar na twee maanden geschiedde de zaak aan haar. Toen zij bij haar vader terugkwam, volbracht deze aan haar zijn gelofte, die hij beloofd had. En wij lezen van haar: *"zij heeft geen gemeenschap gehad met een man"*. Het is zeer schoon, deze vrijwillige overgave bij dit meisje te zien. Niettemin - hoe schoon ook - wordt ze verre overtroffen door hetgeen de Heer Jezus deed. Hij, wie alles toebehoorde, was, met het oog op het verlossingswerk, gereed om van alles en allen afgesneden te worden en *niets te hebben*. Hij gaf Zichzelf over als een offerande voor God. Maar Hij heeft *zaad gezien*, en de Heer zal *zijn zaad in eeuwigheid zetten* (Jes. 53; Ps. 89:29). Inderdaad, deze dochter van Jefta, hoewel in zichzelf zwak, laat ons enkele volmaaktheden van de persoon van Christus te zien. Klar en helder straalt haar geloof uit; zij onderwerpt zich aan Gods wil. Laat ons haar tot een voorbeeld nemen! Laat ons leren, onszelf te vergeten, en ons leven ten offer te brengen aan Hem, die Zich voor ons heeft opgeofferd! Mochten wij bereid zijn, in "het geloof, dat de beloften niet ontvangen heeft," te sterven, en hoewel wij misschien geen zichtbare vruchten op onze arbeid aanschouwen, toch onze volkomen bevrediging dáárin zoeken, dat wij te midden van mensen zijn als brieven van Christus, tot zijn roem en ter eer van God!

Jefta en Efraïm

Het twaalfde hoofdstuk geeft ons weer iets geheel anders te aanschouwen, namelijk één van de ergste verschijnselen van het verval: de strijd, ja, de open oorlog tussen broeders. Vroeger, toen het volk nog niet zijn eerste liefde verlaten had, en zijn aanvoeders nog meer geestelijke kracht openbaarden, had dit ongeval kunnen afgewend worden. De satan is er steeds op uit, om onder de kinderen Gods verdeeldheid te verwekken. Hij weet, dat hun kracht bestaat in het eendrachtig zich scharen om een gemeenschappelijk middelpunt, en daar hij deze door God gemaakte eenheid op zichzelf niet verwoesten kan, zoekt hij tenminste de openbaring, voor welke instandhouding de gelovigen verantwoordelijk zijn, te verstoren. Wij weten, helaas! dat hij zijn doel bereikt heeft.

In het boek Jozua vinden wij het eerst dit pogen van de duivel, waar hij de twee en een halve stam, die naar het Overjordaanse terugkeerden, van de anderen wilde aftrekken. Door het altaar, dat wordt opgericht (Joz. 22), werd dit boze streven gelukkig verijdeld. En door de energie van de stammen en de ijver van Pinehas werd elk sektarisch beginsel geweerd.

Later, in het Boek van de Richteren (hfdst. 3:1-3), werd de strijd tussen Efraïm en Gideon dáárdor beslecht, dat de laatste nederig de laagste plaats innam en de nalezingen van Efraïm beter noemde dan de wijnoogst van Abiëzer. In dit achtste hoofdstuk, en nog meer in het thans vóór ons liggende twaalfde, gaat het niet meer om de verdediging van goddelijke grondbeginselen. Wanneer het dáárom gaat,

kunnen wij niet energiek genoeg optreden, en moet het hoog houden van wat God gegeven heeft ons meer zijn dan vrede onder de broederen. Maar in elk ander geval, zoals in de hierboven genoemde, moet alle onenigheid vermeden worden. Doch het volk was hier niet meer in de kracht, die het openbaarde ten tijde van Jozua en de oudsten. Overdreven gevoeligheid was de oorzaak van Efraïms ontevredenheid. En hoewel hij zich door de ootmoed van Gideon voor een tijd tot bedaren liet brengen, zo was hij nochtans niet in het geweten getroffen en tot zelfveroordeling gebracht. En daarom brengt hij nu weer dezelfde beschuldigingen tegen Jefta in. Dit is zeer ernstig. Een fout - ontevredenheid, bemoeizucht, of welke andere fout ook - die wij niet waarlijk oordelen voor God, komt vroeger of later weer onder dezelfde omstandigheden te voorschijn. De toestand van Efraïm was sedert de dagen van Gideon nog slechter geworden. Toen had Efraïm ten minste nog een nalezing gehouden, maar nu had het niets gedaan. Deze omstandigheid maakte het echter nog meer jaloers op de resultaten, die zijn broeders door geloofsenergie verkregen hadden. Zo is het ook heden nog, en wij zijn allen in gevaar, in deze strik van de satan te vallen. Wanneer dienaren Gods in alle eenvoudigheid hun werk met de Heer doen, zijn er vaak anderen, die uit de hoogte op hen neerzien. In hun ogen heeft slechts waarde, wat *zij zelf* doen. Zij moeten ook voor alles gevraagd worden om hun medewerking. En zij zijn niet in staat om zich neder te buigen in ootmoed, om zich te verheugen in datgene, wat *God door anderen doet*. In het bijzonder zien wij dit vaak bij de machtigen en edelen thans, die telkens ijverzuchtig worden, wanneer het werk van de zwakke, door

God verkoren werktuigen voortgang heeft. Dan worden zij zelfs vijandig en gaan tenslotte tot dreiging en haat over, zoals hier in het twaalfde hoofdstuk: *“Daarom zullen wij uw huis boven uw hoofd in brand steken!”*

Ten tijde van Debora nam Efraïm de eerste plaats in. En onder Jefta werd deze stam als niets geacht door God. Van zijn vroegere zegeningen behield Efraïm slechts de herinnering aan zijn gewichtige plaats over en helaas! ook de behoefte om deze nog te doen gelden.

Het is jammer, dat wij niet alleen bij Efraïm, maar ook bij Jefta achteruitgang vinden. Hij had niet de zelfstandigheid en de ootmoed van een Gideon. Hij beantwoordt het vlees met het vlees, het eigen “ik” met het gekrenkte “ik”. Hij verdedigt zich door zichzelf op de voorgrond te stellen. In vers 2 en 3 lezen wij: *“Ik en mijn volk hadden een hevige twist met de Ammonieten; toen riep ik u, maar gij hebt mij niet uit hun macht gered. Toen ik zag, dat gij niet ter redding kwaamt, heb ik mijn leven op het spel gezet en ben ik tegen de Ammonieten opgetrokken, en de Here heeft hen in mijn macht gegeven. Waarom zijt gij dan heden tegen mij opgetrokken om mij te bestrijden?”* Jefta spreekt over zichzelf, over zijn eigen strijdkracht; en daardoor valt hij in de strik, die de satan hem gespannen had. Hij, die nog ten vorige dag zich met het hele volk had één gemaakt, en deze eenheid voor de kinderen Ammons luid had verkondigd (Richt. 11:12, 23 en 27), maakt nu een partij en zegt: *“Mijn volk,”* dat is Gilead: in tegenstelling tot Efraïm!

Door de woordenwisseling nam de strijd nog in hevigheid toe. In vers 4 lezen wij: *“En de mannen van Gilead*

versloegen de Efraimieten. Dezen immers hadden gezegd: Gij zijt weggelopen Efraimieten; (Gilead ligt midden tussen Efraim en Manasse)”. Geen enkel goddelijk beginsel kwam dus bij deze strijd in aanmerking. Aan beide zijden toont zich de ijverzucht en een hoge dunk van zichzelf. De harten zijn opgewonden. Het ene boze woord geeft aanleiding tot het andere, en in minder dan geen tijd is een burger-, een broederoorlog uitgebroken. Om elkaar te doden, onderscheidde men zich aan de veren van de Jordaan door een Schibboleth, door een zekere formaliteit, die in de plaats van de Heer werd gesteld, en welke niet het minst met de waarheid Gods in verbinding stond. “In die tijd vielen er van Efraim twee-en veertigduizend man”.

Wat verschrikkelijk! Hoeden wij ons voor een dergelijke valstrik. Want niets is de tijd van verval meer eigen, dan juist twist in de familie Gods. Laat ons niet enghartig, maar ruime harten hebben in relatie tot het werk van God in deze wereld. Wanneer dit ook aan andere handen dan de onze is toevertrouwd, zo moet dit nochtans voor ons van gelijk gewicht en van gelijke waarde zijn, als ware het ons eigen werk. Paulus schreef, terwijl hij in Rome gevangen zat, aan de Filippiërs, dat hij zich dáárover verheugde, dat de naam van Christus verkondigd werd, al was het ook door hen, die aan zijn banden verdrukking wilden toevoegen. Tegen deze gevaren is trouwens geen enkele tijd gewaarborgd geweest. Ze waren er zowel in de dagen van de eenheid, als ze er zijn ten tijde van het verval. In het begin van de gemeente ontstond twist en ijverzucht tussen de Grieken en de Hebreeën. Tot het bijleggen van deze strijd was meer nodig dan de ootmoed van een Gideon; de grote wijsheid

van de apostelen werd ertoe vereist. Zij gaven aan anderen de zorg over om de tafels te bedienen; zij deden vrijwillig afstand van een zekere macht, die hen in de besturing van de gemeente een eerste plaats gaf, om zich tot het gebed te verledigen en zich geheel aan de dienst van het Woord te wijden. Door deze handelwijze worden het geweten geraakt en de listige aanslagen van satan vernietigd.

Na de dood van Jefta verheugde Israël zich over de verkregen vrede onder de regering van drie richters. De eerste van deze richters stamde van Juda af, de tweede van Zebulon en de derde van Efraïm. Zij werden niet ten strijde geroepen, maar moesten het volk in de toestand bewaren, waarin de overwinning het gebracht had. Misschien bezaten zij niet dezelfde energie van een Jaïr, van wie gezegd wordt, dat hij “opstond en Israël richtte,” maar toch waren er twee van hen, die zich, evenals deze, in een grote welstand verheugden. De tijden van uiterlijk geluk zijn echter niet altijd de gezegendste voor het volk Gods. Wij horen hier iets van de persoonlijke betekenis van de richter, maar niets van de toestand van Israël. Wij vernemen wat deze aanzienlijke mannen waren en deden, maar niet hoe het met het hart en het geweten van het volk gesteld was.

En nauwelijks had de laatste van deze richters het toneel verlaten, of Israël viel weer in de vroegere toestand terug (Richt. 13:1). In sommige tijden gaat het er om “te overwinnen”, in andere tijden “vast te staan” (Ef. 6:13). Waartoe gebruiken wij de dagen van betrekkelijke vrede, die de Heer ons geeft? Om ons in de van God ontvangen waarheden te sterken, of om in de weldadige rust in te

sluimeren, totdat wij plotseling door een onverwachte aanval van de duivel worden opgeschrikt, om ons dan zonder kracht tegenover de vijand te zien? Wie nalaat voedsel tot zich te nemen, is ongeschikt tot de strijd. Gebruiken wij daarom de tijden van rust, om in de persoonlijke kennis van de Heer toe te nemen en in innige gemeenschap met Hem te leven. Wij zullen dan ook kracht ontvangen, om bij een nieuwe strijd weerstand te bieden en de overwinning te behalen; om voor nieuwe, vreselijke onderdrukkingen bewaard te blijven; om gebruikt te worden door de Heer in *nieuwe opwekkingen*, die Hij in zijn genade ten tijde van het verval geven wil.

Richteren 13

Het nazireeërschap

De hoofdstukken dertien tot zestien van het boek van de Richteren vormen een geheel nieuwe afdeling. In de door ons behandelde hoofdstukken drie tot twaalf, werd ons een reeks verlossingen, door middel van werktuigen van de Heer, voorgesteld. Dit was het tijdperk van de *opwekkingen*. Het gedeelte, dat ons thans bezig houdt, draagt een geheel bijzonder karakter.

Israël kwam opnieuw tot een val. *“De Israëlieten deden opnieuw wat kwaad is in de ogen des Heren; toen gaf de Here hen over in de macht der Filistijnen, veertig jaar”* (Richt. 13:1). Na de vreedzame regering van Jefta en de drie richters, die op hem volgden, lezen wij weer, dat de kinderen van Israël deden dat kwaad was in de ogen van de Heer. En hoewel wij niet weten, waarin het kwaad thans bestond, zo kunnen wij toch gissen, dat het hetzelfde kwaad is, hetwelk in Richteren 10:6 wordt vermeld, daar er niet alleen geschreven staat, dat zij kwaad *deden*, maar dat zij *voortgingen* kwaad te doen. En

aan de grootte van de straf, die God over zijn volk brengt als gevolg van dit kwaad, kunnen we zien, dat het geen geringe zaak was. De Heer gebruikte nu de Filistijnen als tuchtroede. En niets kenmerkt de toestand, waarin Israël zich bevond, duidelijker dan dit. Tot nog toe was de onderdrukking uitgegaan van de vijanden van buiten, of van Jabin, het hoofd van de vroegere bezitters van het land, of ook van die volken, die uit Abraham naar het vlees waren voortgekomen. Nu echter had de vijand zich genesteld *binnen in* het gebied van Israël en verwoestte het land. De Filistijnen heersten over het volk en onderdrukten het.

Een permanent nazireeërschap

Geestelijk bezien is er niet veel verschil tussen de tijd van de richters in Israël en onze dagen. De ontrouw van de kerk heeft al sinds lang de openbaring van het kwaad aan het licht gebracht. Wat zich vroeger buiten Gods huis bevond, heerst nu van binnenuit. De boze mensen wier karakter in Romeinen 1 en 2 Timoteüs 3:1-5 getekend wordt, zijn nu bewoners van het huis van God geworden, en deze vermenging noemt men 'de christenheid'. Wat blijft er in zo'n tijd voor het volk van God over? Er is een antwoord op deze vraag, en wel het 'nazireeërschap': een algehele en volkomen afzondering, het zich wijden aan God, dat moet ons nu kenmerken.

Wij willen dit belangrijke begrip nader toelichten. Onder de wet, zolang alles uitwendig nog in orde was, was het nazireeërschap *voorbijgaand*, het duurde maar een beperkte tijd (Num. 6). Maar in een tijd van verval wordt

het een *blijvende* zaak, zoals wij in de geschiedenis van de richter Simson kunnen zien. Simson was een nazireeër van de moederschoot aan. Dit karakter van een onafgebroken voortzetting van het nazireeërschap vinden wij in Samuël terug (1 Sam. 1:11), terwijl het verdwijnt met David (in wie wij een beeld zien van de koninklijke genade) en met Salomo (in wie wij een beeld zien van de koninklijke heerlijkheid van Christus). Daarop volgt dan het verval van het volk onder het verantwoordelijke koningschap van mensen, zoals dit vroeger al onder de meer directe regering van God was ingetreden. En nadat het verval van het volk en het koningschap volkomen is, wordt Israël aan de volken overgeleverd. Alleen een overblijfsel wordt weer samengebracht om de komst van de Messias te verwachten.

Het huis - Israël - was zonder twijfel gereinigd; maar het echte leven ontbrak. In die tijd nu werd Johannes de Doper verwekt, die ook geroepen was tot een permanent nazireeërschap van de moederschoot aan, zoals wij lezen in Lucas 1:15. En, door Johannes aangekondigd, verscheen Jezus, de ware Jozef – de Afgezonderde, de Nazireeër onder zijn broeders (vgl. Gen. 49:26 SV) –, evenwel zonder de uiterlijke kenmerken van een aards nazireeërschap, omdat Hijzelf de verwezenlijking ervan was. Toen het verval van het volk al aangetoond was, maar nog niet tot volle rijpheid was gekomen doordat Christus nog niet verworpen was, zond God dus de Redder in de nood, de ware Nazireeër wiens komst ook door een nazireeër werd voorbereid.

Wij weten dat Israël Hem niet heeft aangenomen, en daarom vinden wij de Heer aan het einde van Zijn loopbaan in het

hemelse gedeelte van Zijn nazireeërschap intreden (Joh. 17:17-19). Hij heiligde Zichzelf voor de discipelen in de hemel als de ware Nazireeër, gescheiden van de zondaars en aan de rechterhand van God gezeten, terwijl Hij de Zijnen hier beneden achterliet om van Hem en van Zijn nazireeërschap te getuigen. Nadat de wereld door Jezus' sterven aan het kruis het bewijs van haar zonde had geleverd en geoordeeld was, werden de discipelen (later de gemeente) *hemelse* nazireeërs te midden van deze wereld. Tenminste, dat was hun *roeping*. Maar hoe zij die vervuld hebben, zien wij in type helaas in Simsons geschiedenis.

Het is ook nog de moeite waard op te merken, dat wat onder de wet slechts het voorrecht van *enkelen* was, onder de genade het deel van *allen* geworden is. Het priesterschap dat oorspronkelijk slechts aan één enkele familie was toebedeeld, is thans het algemene voorrecht van *alle* kinderen van God geworden (1 Petr. 2:5-9). Nog minder talrijk dan de klasse van de priesters waren de nazireeërs in Israël. Zij bestonden slechts uit enige alleenstaande mannen of vrouwen; de Rechabieten ten tijde van de profeten laten wij nu buiten beschouwing (Jer. 35). Maar ook de toewijding van deze enkelen kenmerkt thans *alle* gelovigen. De oorzaak ervan hebben wij al aangeduid: de afzondering voor God is een noodzakelijk merkteken van Gods getuigen bij het in aanraking komen met verloren mensen en met een boze wereld, die aan de vooravond van de oordelen van Openbaring 6-19 staat. Deze waarheid van het volledige en permanente nazireeërschap straalt ons uit elk gedeelte van het Nieuwe Testament tegen. Zij is ook van buitengewoon praktische betekenis voor ons.

De drie kenmerken van het nazireeërschap

Onder de wet zonderde zich een nazireeër, hetzij man of vrouw, een tijd lang voor de dienst van God af. Deze afzondering bestond uit drie zaken (Num. 6:1-9), die feitelijk van invloed waren op de noodzakelijkste en belangrijkste elementen van het menselijk leven:

Eerste kenmerk

De gezelligheid van de sociale omgang hangt nauw samen met de menselijke natuur en met ons leven hier op aarde. De nazireeër nu moest zich onthouden van wijn en sterke drank.

Van de wijn lezen wij in Richteren 9:13, dat hij “God en de mensen vrolijk maakt”. Deze vreugde hadden de mensen met God kunnen delen, wanneer door de val de zonde niet tussenbeide gekomen was en het God onmogelijk gemaakt had Zich met hen te verheugen. Wie zich aan de dienst van God wenst te wijden, kan zijn vreugde dus niet langer in het gezelschap van onbekeerde mensen vinden; want God heeft geen gemeenschap met de vreugde van zondaren. Een dienstknecht van de Heer kan zijn vreugde dus niet zoeken in de wereld, noch kan hij aan haar vreugdemaaltijden en genoegens deelnemen, omdat God er niet is. En hoe

duidelijker zich het verval vertoont, des te scherper treedt deze waarheid aan het licht.

In dit opzicht falen christenen vaak. Zij hebben soms wereldse vrienden en zoeken hun gezelschap om de genoegens van hun omgang te genieten, niet opdat zij hun het evangelie mochten brengen. God legt veel nadruk op deze afzondering van de vriendschappelijke omgang met anderen. In Numeri 6:2-4 lezen wij: *“Wanneer iemand, man of vrouw, een bijzondere gelofte wil afleggen, de nazireeërgelofte, om zich aan de HERE te wijden, dan zal hij zich van wijn en bedwelmende drank onthouden, geen azijn van wijn of van bedwelmende drank drinken noch enige uit druiven bereide drank, en geen druiven eten, noch verse noch gedroogde. Al de tijd van zijn nazireeërschap zal hij niets eten, dat van de wijnstok afkomstig is, van de pitten af tot de toppen der ranken toe”*.

Brengen wij dit voorschrift in praktijk, beste lezers? Is ons werkelijk alles vreemd wat met het natuurlijk, menselijk hart in verbinding staat? Wij zijn door Gods genade geroepen tot het nazireeërschap, maar hoe verwezenlijken wij het? Misschien zegt u: Is het wel mogelijk zulke voorschriften op te volgen? Ons antwoord luidt: Ja, het *is* mogelijk. En *dat* het mogelijk is, komt door het *hemelse* karakter van ons nazireeërschap. Onze dierbare Heiland heeft ons hierin een heerlijk voorbeeld gegeven. Zijn nazireeërschap was niet van deze aarde. Daarom heeft Hij wel van de vrucht van de wijnstok gedronken. Maar de Heer, die in Zichzelf een volkomen Nazireeër was, afgezonderd voor God, heeft in Zijn leven hier beneden het *hemelse* karakter van het

nazireeërschap getoond. En dáárin kunnen wij Hem navolgen. De Heer die wij toebehoren, is gescheiden van de zondaars en hoger dan de hemelen geworden. Zo moeten wij die van Christus zijn, geestelijke en hemelse nazireeërs zijn. Hij heeft twee middelen gegeven om ons te heiligen voor Hem en ons aan Hem gelijkvormig te maken: ten eerste het Woord van God, dat ons met de Vader in de hemel in verbinding brengt; ten tweede Zijn eigen Persoon, want Hij is voor ons in de hemel afgezonderd om ons te betuigen dat onze plaats en onze betrekkingen hemels zijn (vgl. Joh. 17).

Tweede kenmerk

Behalve de onthouding van wijn, vinden wij nog een tweede voorschrift (en wel in Numeri 6:5): *“Al de tijd van zijn nazireeërgelofte zal geen scheermes over zijn hoofd komen; totdat de tijd, voor welke hij zich*

aan de HERE gewijd heeft, ten einde is, zal hij heilig zijn, hij zal zijn hoofdhaar lang laten groeien”. Behalve de sociale omgang, de gemeenschap, is er nog iets dat de mens in zijn diepste wezen raakt. Het is zijn eigen ik, waarmee zijn hele waardigheid en alles wat hij wil samenhangt. Het lange hoofdhaar van de nazireeër stelde zinnebeeldig voor dat hij van dit alles gescheiden leefde, want uit 1 Korintiërs 11 weten wij dat het lange haar het teken van afhankelijkheid en oneer voor de man is. Doordat de nazireeër zijn haar niet liet knippen of scheren, kondigde hij dus openlijk aan

dat hij van zijn waardigheid en zijn persoonlijke rechten afstand deed, om zich aan de dienst van God te wijden. Dat wat voor de *vrouw* een eer was, was voor *hem* een schande. Onder de sluier van zijn lange haar verborg hij nu als het ware zijn persoonlijkheid. Hij die tot een zekere waardigheid geboren was, achtte die niet. Hij die tot heersen bestemd was, onderwierp zich vrijwillig aan de HERE, zoals een vrouw zich aan haar man onderwerpt.

Welnu, dit geeft ons veel te leren. Wij moeten het natuurlijk, evenmin als bij de wijn, alleen in *uiterlijke* zaken zoeken. Voor ons wijst alles op geestelijke, hemelse dingen. *Ware afhankelijkheid* kan ons alleen geschikt maken voor de dienst van de Heer. Dat wat voor de nazireeër een teken van zwakheid was, werd voor hem een bron van kracht. En zo is het ook voor ons. Hoe meer wij onszelf vergeten en onszelf op de achtergrond plaatsen, des te meer zal onze dienst waarde hebben voor God.

Derde kenmerk

Ten slotte droeg de nazireeër nog een derde kenmerk: *“Al de tijd, dat hij zich aan de HERE gewijd heeft, zal hij bij geen dode komen; aan zijn vader noch zijn moeder, aan zijn broeder noch zijn zuster mag hij zich, na hun sterven, verontreinigen, want het nazireeërschap van zijn God is op zijn hoofd”* (Num. 6:6-7).

De nazireeër moest aanraking met de dood dus tot elke prijs vermijden, en wel vanwege het feit dat de dood het gevolg van de *zonde* is. Zelfs de sterkste banden, die van de bloedverwantschap, mochten dan niet in aanmerking

worden genomen, daar het de nazireeër erom ging zich aan de dienst van God te wijden. Hoe weinig verstaan wij dat! Hoeveel christenen zijn er die zeggen: “Sta mij toe eerst heen te gaan om mijn vader te begraven” (Luk. 9:59). Of: Ik kan niet, mijn ouders zouden het mij verbieden. Wie zo spreekt, is geen ware nazireeër. Een nazireeër mag zich niet laten beïnvloeden door familiebanden *als het gaat om de dienst van de Heer*. Hij moet het voorbeeld navolgen van de volmaakte Nazireeër, die zei: “Wat heb Ik met u te doen, vrouw? Mijn uur is nog niet gekomen”. Of: “Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?” (Joh. 2:4; Matt. 12:48). Men ziet dat het ook hier weer om de geestelijke toepassing gaat. De Heer staat boven alles en allen en voor Hem moet elke relatie hier beneden wijken, ten minste als het goed bij ons is.

De mogelijkheid van verontreiniging

Maar niet alleen dit. De nazireeër moest zich ook voor elke zonde en elke verontreiniging wachten. Het is bekend dat de wet geen voorziening kende voor zonden die moedwillig begaan waren⁷, wel echter voor zonden die onopzettelijk waren bedreven:

1. in het *dagelijks leven* van de Israëliet, voor een zonde door dwaling of door een vergrijp (Lev. 4 en 5);

7 De genade doet geheel anders. Die houdt zich juist het meest met zulke zonden bezig. Slechts met één uitzondering: het verlaten van het christendom. Dat ligt buiten de hulpbronnen van de genade (Hebr. 10:26).

2. in zijn *wandel*, voor zonde bedreven door gebrek aan waakzaamheid of uit onachtzaamheid (Num. 19);
3. en in zijn *dienst*, voor zonde uit nalatigheid en voor de niet-voorzienere verontreiniging, die de mens schijnbaar onmogelijk kan vermijden.

Over dit laatste lezen wij in Numeri 6:9: “*Sterft echter geheel onverwacht iemand in zijn omgeving, zodat hij het hoofdhaar van zijn nazireeërschap verontreinigt*”. Dat was dus een geval waaraan hij persoonlijk in geen enkel opzicht schuldig stond, maar toch was hij verontreinigd; en des te meer waar het ging om een belangrijke en eervolle dienst. Dit feit, deze zaak, spreekt tot ons geweten. Hoezeer wij ons ook afzonderen van het kwade, zo wordt *toch* ook ons nazireeërschap verontreinigd door zonde.

Wij hebben de drie kenmerken van de nazireeër nu besproken. Toch – dit kan zo gemakkelijk vergeten worden – waren deze drie dingen slechts de *uitwendige* kenmerken van zijn roeping. Zij waren alle drie het gevolg van een *gelofte*, van een zich wijden aan de dienst van de HERE, van een *innerlijke* afzondering voor Hem, zoals wij lezen in Numeri 6:2: “Wanneer iemand, man of vrouw, een bijzondere gelofte wil afleggen, *de nazireeërgelofte, om zich aan de HERE te wijden.*” Er was dus een *vast besluit* noodzakelijk om de HERE op een zekere wijze te dienen, om zich zonder enige beperking aan Zijn dienst te wijden.

Dezelfde overgegevenheid aan God en aan Christus ligt ten grondslag aan het *christelijk* nazireeërschap. Wanneer deze toewijding ontbreekt, lopen wij gevaar te vallen. Men kan

zeer goed uiterlijk de kenmerken van een nazireeër bezitten, zonder nochtans in het hart de afzondering te verwezenlijken. Wij bedoelen nu met die uiterlijke kenmerken niet de letterlijke navolging van wat in Israël gevonden werd. Men kan namelijk heel goed een lid of zelfs de voorzitter van een geheelonthoudersvereniging zijn, zonder daarom nog in het minst een nazireeër te zijn. Maar wij hebben het oog op de echt *christelijke* kenmerken: een openbaar getuigenis tegenover de wereld afleggen, een zich onthouden van de vreugde van de wereld, en een wandel in volkomen afhankelijkheid. Welnu, deze zaken kan men bezitten en openbaren, zonder nochtans echt een hart te hebben dat onverdeeld voor de Heer slaat. Daarom is zo belangrijk wat wij in Handelingen 11:23 lezen, dat Barnabas de gelovigen vermaande met een voornemen van het hart bij de Heer te blijven. Dat is het voornaamste: een *voornemen van het hart*, een *besluit van de wil* om zich aan Hem toe te wijden. Dan komen *uiterlijke* kenmerken vanzelf, en ze zijn in dat geval het gevolg van de *innerlijke* afzondering voor Hem.

Maar wat moest nu de nazireeër doen, als hij het hoofdhaar van zijn nazireeërschap *verontreinigd* had? Wij lezen hierover in Numeri 6:9-11. Hij moest dan twee dingen verrichten:

Ten eerste, het hoofdhaar afscheren;

En ten tweede, twee tortelduiven offeren.

De eerste van deze handelingen had betrekking op het verlies van het uiterlijke nazireeërschap; de ander op het verlies van zijn innerlijke afzondering, van zijn gelofte. Hij erkende door het scheren van zijn haar openlijk dat hij had

gefaald en tevens de kracht van zijn nazireeërschap had verloren. En hij gaf een bewijs van zijn onbekwaamheid, doordat hij twee tortelduiven of twee jonge duiven offerde, want dit was het offer van iemand die het benodigde voor een stuk kleinvee niet bij elkaar kon brengen.

Het is goed op dit alles acht te geven en het in de tegenwoordigheid van de Heer te overwegen. Laat ons niet uiterlijk een houding van geestelijke kracht aannemen, terwijl wij de ware gemeenschap met de Heer verloren hebben! Laat ons liever ootmoedig met onze zonden voor God komen en ze Hem belijden, zodra wij in één bepaald opzicht in de vervulling van de plichten van onze dienst hebben gefaald. Ja, laten wij allen in de dienst van de Heer volharden zonder moe te worden, of ons door iets te laten terughouden.

Er kwam ook een dag waarop het nazireeërschap ophield en de nazireeër *alle voorgeschreven offergaven* bracht (Num. 6:12-18). Ook voor ons zal eenmaal die dag aanbreken: namelijk als de Heer zal terugkomen en de *zonde* er niet meer zijn zal – als het laatste en hoogste gevolg van Zijn offer –, als de dood zal zijn weggedaan en de satan voor eeuwig onder onze voeten zal vertreden zijn. Dan zullen wij het hoofdhaar van ons nazireeërschap afscheren. Dan zullen wij het hoofdhaar van ons nazireeërschap nemen en het

werpen in het vuur onder het dank- of vredeoffer. Dan zal al onze kracht gewijd zijn aan het genot van een *ongestoorde* gemeenschap met God. Laten wij in dit heerlijke vooruitzicht hier beneden als ware nazireeërs onze weg gaan tot een getuigenis en tot verheerlijking van God!

Laten we terugkeren tot ons hoofdstuk. Het volk, dat opnieuw ontrouw is geworden, is onderworpen aan de Filistijnen. Dat is dus als het ware het slotgedeelte van de geschiedenis van het verval. De kinderen van Israël roepen niet meer tot de Heer. Zij verdragen de heerschappij van de vijanden, zonder ook maar verlossing te wensen of te willen (Richt. 15:11); Zij proberen zelfs, opdat zij in deze toestand van slavernij rustig zouden kunnen voortleven, zich van hun bevrijder te ontdoen.

Te midden van dit onherstelbare verderf zondert God evenwel een trouw overblijfsel af, en tot hen richt Hij zijn mededelingen. Manoach en zijn vrouw vreesden de Heer, hoorden naar zijn stem en zij spraken met elkaar over Hem en over hetgeen Hij deed (Mal. 3:16). Hierin zijn ze een treffend voorbeeld van het gelovig overblijfsel ten tijde van de Heer Jezus, die, zoals Maria, Elisabet, Anna, Zacharia en Simeon, op de echte Messias, de Verlosser van Israël, wachtten; alsook van het toekomstige trouwe overblijfsel, dat door de tijd van de grote beproeving gaat en de komst van zijn Koning verwacht en op de weg van gerechtigheid zal wandelen.

Simson, de bevrijder van Israël, vindt bij zijn geboorte niet een volk, dat hem toejuicht, maar alleen godvruchtige ouders, dat in zijn zending gelooft. Zo was het ook met de

Heer, toen Hij op deze aarde kwam en toen Hij onder zijn volk optrad. Niet geacht en niet erkend, dan alleen door enkele heerlijken op deze aarde, die in Psalm 16 genoemd worden degenen, in dewelke al zijn lust was.

De tijd van het onherstelbare verval is dus de tijd voor de overblijfsels. Dat is ook waar voor het tegenwoordige tijdperk van de algemene geschiedenis van de christelijke kerk. De Heer Zelf heeft dit tijdstip aangekondigd door te spreken van een vergadering, welke slechts zou bestaan uit twee of drie, die zich gedurende zijn afwezigheid om Hem zouden scharen als om het ware Middelpunt.

Wat nu dit overblijfsel steeds kenmerkt is het *Nazireeërschap*, d.w.z. de *gehele afzondering voor de Heer*. De Engel van de Heer, die aan de vrouw van Manoach verscheen, zeide tot haar: *“Zie, gij zijt onvruchtbaar en baart niet, maar gij zult zwanger worden en een zoon baren. Dus neem u in acht en drink geen wijn of bedwelmende drank en eet niets onreins”* (vs. 3 en 4). Deze vrouw moest zich dus aan het Nazireeërschap onderwerpen, omdat zij het door God uitverkoren vat was, om aan het volk de beloofden redder te schenken. De Engel gaat verder en zegt: *“Want zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren; geen scheermes zal ooit op zijn hoofd komen, want van de moederschoot af zal de jongen een Nazareeër Gods zijn; hij zal een begin maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen”* (vs. 5). Met het Nazireeërschap van Simson was dus tevens dat van zijn moeder inbegrepen. Om de redder van Israël te eren, moesten zij, die met hem in verbinding stonden, voor aller oog datgene openbaren, wat hem later zou kenmerken.

En deze waarheid geldt voor alle tijden. Wanneer wij hier beneden niet Christus in ons openbaren, d.w.z. het kenmerk van een volkomen afzondering voor God in ons omdragen, dan kunnen wij onmogelijk getrouwe getuigen voor onze Heiland zijn. Het *blijvende* Nazireeërschap moet sedert de komst van Christus, zoals het *Hem* heeft gekenmerkt, ook *alle getrouwen* kenmerken. Hoe meer het verval toeneemt, des te meer treedt dit aan het licht. De tweede brief aan Timoteüs, waarin ons de tijden van het einde beschreven worden, is vol van de karaktertrekken van het Nazireeërschap. In hoofdstuk 2:19 is het de Nazireeër, die van elke aanraking met de zonde of ongerechtigheid afstaat. In hetzelfde hoofdstuk vers 21 vinden wij zijn reiniging voor God. In hoofdstuk 3:10 en 11 en 4:5-7 wandelt de dienstknecht van God als iemand, die zichzelf vergeet, alles om des Heeren wil verdragende, en in afhankelijkheid van God. Ook in andere brieven vinden wij iets dergelijks, en het zou ons niet moeilijk vallen, de vele plaatsen, die hierop betrekking hebben, aan te halen. Maar wat we genoemd hebben voldoet, om duidelijk in het licht te stellen, dat geen goede wandel, geen waar getuigenis en geen getrouwe dienst mogelijk is zonder het Nazireeërschap, d.w.z. zonder afzondering voor God.

In vers 6 vertelt de vrouw van Manoach aan haar man het bezoek van de Engel, en zegt: *“Een man Gods kwam bij mij, die er uitzag als een engel Gods, zeer vreselijk. Ik heb hem niet gevraagd, vanwaar hij was, en hij heeft mij zijn naam niet bekendgemaakt”*. De arme vrouw had niet veel inzicht; want zij wist niet, vanwaar de Engel kwam, noch wie hij was; zij had het hem ook niet gevraagd, een bewijs, hoe weinig omgang zij met God had. De tegenwoordigheid van de God

van de belofte had haar zelfs verschrikt, in plaats van haar een gevoel van vertrouwen te schenken. De Engel leek haar “zeer vreselijk”. Manoach zelf was een man van oprechte vroomheid; toch had hij ook weinig kennis en wenste meer te weten. Hij wilde weten, *“wat wij met de jongen moeten doen”* (vs. 8) en verder *“hoe moeten dan de leefwijze en het werk van de jongen zijn?”* (vs. 12). De Engel van de Heer zegt hem echter, in plaats van zijn vragen te beantwoorden: *“De vrouw neme zich in acht voor alles, wat ik haar genoemd heb. Zij mag niets eten, dat van de wijnstok afkomstig is; wijn of bedwelmende drank mag zij niet drinken en niets onreins eten. Zij moet alles in acht nemen, wat ik haar geboden heb”* (vs. 13 en 14). Waarom sprak de Engel op deze wijze? Omdat God niet in de eerste plaats kennis en inzicht eist. Een ware persoonlijke afzondering voor God moet aan het verkrijgen van kennis en inzicht voorafgaan. O, dat dit meer bedacht werd!

In de verzen 17-19 lezen wij: *“Daarop zeide Manoach tot de Engel des Heren: Hoe is uw naam, want, wanneer uitkomt, wat gij gezegd hebt, dan willen wij u eren. Maar de Engel des Heren zeide tot hem: Waarom vraagt gij toch naar mijn naam? Immers, die is wonderbaar. Daarop nam Manoach een geitenbokje en een spijsoffer en offerde dit op een rots aan de Here. Toen deed Hij een wonder, terwijl Manoach en zijn vrouw toezagen”*. Als wij de geschiedenis van het hele boek van de Richteren nagaan, dan vinden wij in elk verschillend tijdperk zekere grondbeginselen aan de dag treden. De tijden van Othniël, Ehud, Barak, Gideon en Jifta stellen ons elk weer een nieuw grondbeginsel voor ogen. Maar de kostbaarste waarheden bewaart God voor de

laatste tijden van het verval. Dat is een handelwijze, die de God van liefde waardig is. Waar Hij de moeilijkheden van de zijnen te midden van het toenemende ongeloof kent, stelt Hij ze steeds kostbaarder waarheden voor de aandacht.

Deze waarheden hebben tot uitgangspunt *het offer*. Manoach, die meer begreep van de bedoeling Gods dan Gideon bij een dergelijke gelegenheid (Richt. 6:19 en 20), nam het geitenbokje en het spijsoffer en offerde het de Heere op de rots. Het kruis is de grondslag van al onze voorrechten als kinderen Gods. Manoach wenste veel te weten, maar de Engel kon hem dit tevoren niet openbaren. Zodra echter deze grondslag gelegd was, handelde de Engel wonderlijk in zijn doen, of, duidelijker gezegd, hij deed een *wonder*. *“Terwijl de vlam van het altaar omhoog steeg naar de hemel, voer de Engel des Heren op in de vlam van het altaar. Toen Manoach en zijn vrouw dit zagen, wierpen zij zich op hun aangezicht ter aarde”* (vs. 20). Manoach en zijn vrouw zagen toe. Zij ontdekten in dit offervuur een nieuwen, tot op dat ogenblik ongebaande weg, de weg van de plaatsvervanging, die tot Hem naar boven voerde, en hun op de Engel gevestigde blikken zagen een verheerlijkten persoon, wiens woonplaats zij nu, nadat hij voor hun ogen verdwenen was, kenden. *“Toen begreep Manoach, dat het de Engel des Heren geweest was”* (vs. 21). Het hart en de belangstelling van dit “getrouwe overblijfsel” werden in dit ogenblik van de wereld afgetrokken om de weg van de Engel te betreden en met Hem als het ware de hemel binnen te gaan. Deze eenvoudige gelovigen kunnen dus nu spreken van een weg, die ten hemel voert, en van een Persoon, die Zich daar bevindt en die het voorwerp van hun hart geworden is,

terwijl zij nog beneden zijn. Natuurlijk was dit alles in zekere mate voor hen onbewust. Zij verwachtten de redder van Israël en zagen nu op een typische, voor hen duistere wijze deze dingen voorgesteld.

Voor ons is dit evenwel geheel anders. Golgotha is de grondslag van al ons weten, van al onze voorrechten. En het eerste wonderbare, wat onze aandacht trekken moet, is het toekomstige karakter van het Nazireeërschap. De Engel, die zich van Manoach en zijn vrouw scheidt, zondert zich af in de hemel. En de Heere Jezus heeft, toen Hij door de wereld verworpen was, met het oog op zijn discipelen gezegd: *“En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zijn door de waarheid”* (Joh. 17:19). Afgezonderd in de hemel, trekt Hij ons tot Zich en richt onze ogen op Zichzelf, opdat wij hier beneden uitdrukking zouden geven aan het hemelse karakter van ons Nazireeërschap. Tegenover zulk een openbaring, waarvan de betekenis door Manoach en zijn vrouw ternauwernood een weinig kon verstaan worden, vielen deze beiden met hun aangezichten ter aarde. En zouden wij dan, die de bedoeling kennen en die er door geleerd worden, niet nog meer die *God* aanbidden, die ons te midden van een wereld, die in het boze ligt, een weg heeft gegeven om tot Hem te naderen, en een Persoon heeft geschonken, een hemelse verheerlijkten Christus, die het Voorwerp van ons geloof is, en met wie wij gezet zijn in de hemelse gewesten, zodat wij hier in deze wereld Hem kunnen openbaren in een leven van afzondering? Zulke zegeningen zijn er toe bestemd, om onze harten met vreugde en dankbaarheid te vervullen. Hoe vele Christenen, die hun plaats in de wereld innemen, wandelen met gebogen hoofden, doordat zij op de toestand zien van

hen, die hen omgeven, en daardoor dagelijks, evenals Lot, hun rechtvaardige ziel kwellen! En God heeft ons toch niet geroepen om Lot na te volgen! Ons deel is met *Abraham, de vriend van God*. Het verval drukte *hem* niet terneer. Als een Nazireeër stond hij op zijn hogen berg, en zijn ogen waren niet gericht op Sodom, maar op de stad, die fundamenten heeft. Jezus heeft het van hem getuigd: *“Uw vader Abraham verheugde zich erop dat hij mijn dag zou zien, en hij heeft die gezien en zich verblijd”* (Joh. 8:56). Laat ons daarom, in plaats van ontmoedigd te zijn, veel meer God prijzen en Hem danken voor de hemelse schat, die Hij ons gegeven heeft.

Zoals zo vele Christenen onzer dagen, was ook Manoach met vrees vervuld, toen hij zich in Gods tegenwoordigheid bevond. *“Wij zullen zeker sterven”*, zei hij, *“want wij hebben God gezien”*. Maar zijn vrouw was een echte hulp voor hem. *“Indien de Here ons had willen doden, dan zou Hij geen brandoffer en spijsoffer uit onze hand hebben aangenomen en Hij zou ons dit alles niet hebben laten zien en ons nu zulke dingen niet hebben laten horen”*. Zo sprak zij terecht. Ja, de liefde Gods, die zich op het kruis voor ons onthuld heeft, is ons een zekere waarborg. God heeft aan het kruis bewezen vóór ons te zijn. Wie of wat zal dan tegen ons zijn? Hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven, hoe zal Hij ons met Hem niet *alle dingen* schenken?

Wie vindt er woorden, U te danken;
o Vader, uwe liefde is groot!
Wat zijn hier onze zwakke klanken,
Gij geeft de Zoon ons uit uw schoot.
Gij geeft, o God, uw eengeboor'ne,
voor zondaars stondt G' uw liev'ling af;
voor uwe haters, voor verloor'nen
deedt Gij Hem gaan in dood en graf.

Nu weten wij, God vol erbarmen,
dat Gij de liefde zelve zijt;
dat wij in uwe vaderarmen
door Christus rusten voor altijd.
In Hem geeft Gij ons 't eeuwig leven,
ja, alles... o, wie mint zo teer!
Een God, die zelfs zijn Zoon kon geven,
onthoudt ons in zijn trouw niets meer.⁸

8 Lied 9 uit de bundel Geestelijke liederen

Richteren 14

Simson, de slang, de leeuw en het feestmaal

Nadat wij in onze vorige beschouwing gezien hebben wat het Nazireeërschap is, kunnen wij thans tot de geschiedenis van Simson overgaan, waarin ons geleerd wordt, dat in het Nazireeërschap onze *geestelijke kracht* ligt.

Christus is de enige, die in zijn hele leven hier beneden zijn Nazireeërschap, de algehele zedelijke afzondering, verwezenlijkt heeft.

De Nazireeër Simson is hoogstens in zijn *zending* een voorbeeld van Christus (Richt. 13:5); in werkelijkheid is hij meer een voorbeeld van het getuigenis dat de gemeente in haar afzondering van de wereld, in de kracht van de Heilige Geest en in de gemeenschap met de Heer aflegt. De geschiedenis van deze man Gods is, hoewel zij vele machtige daden aanwijst, welhaast één van de treurigste, welke de Bijbel ons verhaalt. Evenals de gemeente, gebouwd op de verheerlijkten Christus, moest ook Simson een voorbeeld van

afzondering voor zijn God zijn. Maar, helaas! hij was dit in het geheel niet. En juist in vergelijking met het Nazireeërschap van Christus treedt de onvolkomenheid van deze man Gods des te sterker aan het licht.

In tweeërlei gestalten trad Satan de ware Nazireeër, Christus, in de weg; eenmaal in de woestijn als de listige, verleidelijke slang, daarna, aan het einde van zijn loopbaan, als de brullende leeuw, zoekende te verslinden. In de woestijn waren de wapens van de Heer tegen de verzoeken van de vijand *het Woord en de volkomen afhankelijkheid van God*; en met deze wapens behaalde Hij de overwinning.

Ook Simson ontmoette in het begin van zijn loopbaan een slang, welke hem in de gestalte van een dochter van de Filistijnen trachtte te verleiden. Tweemaal wordt van haar gezegd, dat zij "hem beviel" (Richt. 14:3 en 7). Van toen af vervulde hem de gedachte, zich te verbinden met deze vrouw, welke behoorde tot het volk van onderdrukkers van Israël.

Zo openbaren zich ook thans nog vaak enkele personen, en zelfs de gemeente in haar geheel, wanneer zij met de verleider in strijd komen. Satan, die in Christus geen aanknopingspunt vond, vindt bij ons zo licht harten, die hem tegemoet komen. Hij tracht onze harten te winnen door ons een voorwerp voor ogen te houden, dat ons aantrekt. Wij *behoeven* echter geenszins te struikelen, ook wanneer zulk een voorwerp voor onze ogen aangenaam is. Gods Woord en zijn genade kunnen ons bewaren!

De wens van Simson, om deze vrouw te bezitten, bewees, dat Gods Woord geen genoegzame waarde voor hem bezat. Zijn ouders, die minder dan hij Gods raadsbesluit *verstonden*, doch die des te beter Gods Woord kenden, zeiden tot hem: *“Is er onder de dochters van uw stamgenoten en onder heel mijn volk geen vrouw, dat gij een vrouw gaat halen bij de Filistijnen, die onbesnedenen?”* (vs. 3). Gods Woord spreekt inderdaad duidelijk genoeg over deze zaak: *“Gij zult u ook met hen niet verzwageren; uw dochters zult gij aan hun zonen niet geven, noch hun dochters nemen voor uw zonen; want zij zouden uw zonen van Mij doen afwijken, zodat zij andere goden zouden dienen, en de toorn des Heren tegen u zou ontbranden en Hij u weldra zou verdelgen”* (Deut. 7:3 en 4). Waarom sloeg Simson hierop geen acht? Christus, de volmaakte Nazireeër, erkende de autoriteit van de Schrift en voedde zich met ieder woord, dat uit Gods mond uitging. Voor Simson bezat het Woord geen genoegzame waarde, daarom geraakte hij op een hellend vlak, dat hem ten val bracht.

In Simsons leven komen drie vrouwen voor, die de drie trappen aanduiden, waarlangs hij van zijn Nazireeërschap afdaalde. De eerste was *beviel hem*, met de tweede knoopte hij *een voorbijgaande verbintenis* aan (Richt. 16:1), en de derde *had hij lief* (Richt. 16:4). Zodra zijn hart *geboeid* was (en dit niet opeens; langzamerhand komt men tot een val!), had ook de laatste ure van zijn Nazireeërschap geslagen.

Toch had Simson liefde tot de Heer en tot zijn volk. In vers vier lezen wij: *“Zijn vader en moeder wisten echter niet, dat dit zo door de Here beschikt was, dat hij een voorwendsel tegen*

de Filistijnen zocht.” Simson haatte hun heerschappij. En hij loerde op een gunstige gelegenheid om zijn slag te slaan, die het juk, dat zwaar op de schouders van de Israëlieten drukte, moest verbreken. Maar zijn hart was verdeeld, niet *volkomen* bij zijn werk. Hij zocht de lust van zijn ogen met de haat tegen de vijanden van zijn volk te verbinden. Terwijl hij zijn linkerhand aan de wereld bood, wilde hij haar met zijn rechterhand bestrijden! Toch hechtte God waarde aan wat in dit gedeelde hart voor Hem overbleef. “Het was van de Heer,” zo lezen wij; God kon Zich zelfs van Simsons zwakheden bedienen, om het raadsbesluit van zijn genade tegenover zijn volk ten uitvoer te brengen.

Deze geneigdheid van Simson om in de wereld te zoeken, dat wat voor ogen is, bracht hem in oneindig vele moeilijkheden, waaruit alleen de macht van God hem weer kon bevrijden.

En dit is ook voor ons van veel lering. Wij kunnen vele voorbeelden vinden in de Bijbel, waar de *eerste* blik van de gelovige, gericht naar de wereld hem in een nimmer weer te herstellen ongeluk stortte. Laat ons daarom met vrees en beven daarvoor waken, want wij kunnen niet weten wat voor een afgrond zich voor ons zou openen bij het toegeven aan één enkele begeerte. Denk alleen maar aan Adam, aan Noach, aan Lot en aan David. Gods genade kan ons bewaren, maar laten we niet met haar spelen, en niet menen, dat zij een dekmantel is voor onze lusten, een verontschuldiging voor onze zonden!

Laten wij op Gods genade steunen om staande en voor vallen bewaard te blijven, en haasten wij ons tot deze genade terug te keren, wanneer wij, treurig genoeg, een ogenblik

haar steunpunt verlaten hebben, opdat de verbroken gemeenschap met God weer hersteld word!

Simson stond op een moerassige grond. Zijn ogen waren gevangen; hij wenste deze dochter van de Filistijnen tot een vrouw te bezitten, want de verbinding met de wereld volgt de lust van de ogen op de voet. En daarom maakte hij een bruiloft (vs. 10). Hij neemt er deel aan, en hoewel hij ongetwijfeld de uiterlijke kentekenen van zijn Nazireeërschap bewaarde, want er wordt ons niet medegedeeld, dat hij met de Filistijnen wijn dronk, - zo neemt dit feestmaal voor hem toch een treurig einde.

Voordat wij echter verder gaan, willen wij even een blik slaan op de gebeurtenissen, die aan dit feestmaal voorafgingen. Wij hebben al opgemerkt, dat Satan ons niet alleen als een slang, maar ook als een brullende leeuw tegenkomt. In deze gedaante ontmoette hem de Heer Jezus in Getsemané en op het kruis. Satan trachtte Jezus' heilige ziel te verschrikken, om te trachten Hem zijn goddelijk, ten offer leidend pad te doen verlaten. In de kracht van de Heilige Geest en in volkomen afhankelijkheid van zijn Vader weerstond de Heer hem evenwel. En aan het kruis, waar Satan zijn mond tegen Christus opensperde als een verscheurende en brullende leeuw (Ps. 22:13), overwon de Heer "in het zwakke Gods" (1 Kor. 1:25) de "sterke", en maakte hem door de dood machteloos.

Satan vertoont zich aan Gods kinderen vaak in dezelfde gedaante. *"Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden"* (1 Petr. 5:8).

Gelukt het hem niet ons te verleiden door zijn listen, zoals een slang, dan tracht hij ons te verschrikken.

Met zo'n jonge leeuw, die zich in het land van de Filistijnen op hem werpt, heeft Simson nu te maken. En nu vertoont zich het Nazireeërschap van Simson in zijn hele kracht. *“Maar de Geest des Heren greep hem aan, zodat hij die uiteenscheurde, zoals men een bokje uiteenscheurt, zonder dat hij iets in de hand had”* (vs. 6).

Dat is ook onze plicht tegenover de satan. Wij mogen hem niet ontzien, want dan begint hij zijn aanval opnieuw. Wij moeten hem in deze strijd uiteen scheuren, zoals men een bokje uiteen scheurt. Vanaf het ogenblik, dat wij hem onbevreesd aanzien, kan hij ons niet meer schaden, want Jezus heeft hem al, zonder wapens, aan het kruis overwonnen!

Toen Simson na enige tijd langs dezelfde weg toog, week hij af om het aas van de leeuw te bezien en ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van de leeuw, met honig. Hij at van die honig al voortgaande en gaf ook zijn ouders daarvan. Ook daarin ligt voor ons een toepassing. De vrucht van Christus' overwinning aan het kruis stelt ons in het bezit van alle hemelse zegeningen. Zij bevinden zich voor ons als 't ware in de weggeworpen wapenrusting van de verslagen vijand (Kol. 2:15); en wanneer *wij* een overwinning over hem behalen, hoewel deze niets is in betrekking tot Christus' overwinning, dan wordt ook onze ziel met kracht en zoetheid vervuld. Wij kunnen dan ook anderen daarvan meedelen, maar, evenals bij Simson, die at, al gaande, zal onze *eigen* ziel *in de eerste plaats* daardoor gevoed worden.

Simsons overwinning over de leeuw van Timna is niet alleen een bewijs van kracht, doch ook tegelijkertijd een geheim tussen God en hem. Toen zijn ogen aangetrokken waren door de dochter van de Filistijnen, verhaalde hij dit aan zijn ouders; van zijn overwinning echter spreekt hij tot niemand. Het leven van Simson is even vol van geheimen als van machtige daden. Zijn Nazireeërschap zelf was een geheim, een voor allen onbekend verbond tussen de Heer en zijn ziel.

En dan troffen wij in dit hoofdstuk nog vier geheimen aan:

1. Simson had aan zijn ouders zijn plannen niet bekend gemaakt, noch het aandeel, dat de Heer in de zaak had (vs. 4);
2. Hij had hun zijn overwinning niet medegedeeld (vs. 6);
3. En ook niet de plaats, waar hij de honig vond (vs. 9);
4. en hij had hun zijn raadsel niet verteld (vs. 16).

Dit alles was, zolang het ongestoord tussen God en zijn ziel bewaard bleef, het enige middel voor hem om zijn weg van zegen door deze wereld ongestoord voort te zetten. Maar de geschiedenis leert ons, dat hij het tegenovergestelde deed.

Keren wij thans tot het feestmaal terug. Simson gaf de Filistijnen zijn raadsel op in de juiste veronderstelling, dat zij er niets van zouden begrijpen. Maar het gelukte de vijand, hem zijn geheim te ontrukken.

Zo handelt de wereld ook met ons. Wat voor Simson het verbond met God was, is voor ons de gemeenschap met God.

En de wereld doet niets liever dan door list die gemeenschap te verstoren.

Wanneer onze harten, evenals dat van Simson, zich laten inpakken door iets wat de wereld bieden kan, zal de gemeenschap spoedig verbroken zijn.

Het ontbreken van de gemeenschap sluit echter niet onmiddellijk het verlies aan kracht in zich; hoewel het de weg is, die daarheen leidt. Want zolang het Nazireeërschap bestaat, al is het ook maar uiterlijk, kan de kracht niet uitblijven. Dat bewees Simson aan de Filistijnen, toen het om de dertig wisselklederen ging. Toch, genoot deze man Gods geen waren vrede en ware vreugde gedurende de feestdagen. Hij werd lastig gevallen door tranen en plagerijen (vs. 17). Maar de vrouw, die hij zich verkoren had, verraadde hem. En zijn dertig *metgezellen*, “om met hem samen te zijn” legden hem met de hulp van zijn bruid lagen om hem te beroven.

Wie zich met deze wereld inlaat, kan zich nauwelijks voorstellen, dat deze zó slecht zou kunnen zijn, als ze werkelijk is. Simson zou het ook nooit geloofd hebben, van hen, met wie hij in aanraking was gekomen!

De genade Gods bespaarde Simson de laatste gevolgen van zijn misstap, en bevrijdde hem van de verbintenis met een Filistijnse vrouw, een verbintenis die God niet kon toelaten. De Geest van de Heer werd opnieuw vaardig over hem en deed hem grote daden verrichten. “*Maar zijn toorn was ontbrand*” (vs. 19). Simson had een karakter, dat hem altijd aan zijn eigen persoon deed denken. Hij liet zich in zijn handelingen leiden door zijn persoonlijk gevoel tegenover

het jegens hem gepleegde onrecht. Maar hoe dan ook, hij overwon de vijanden van de Heer, en hij behield niets van hun buit; hij gaf hun terug, wat hij hun ontnomen had; en hij verliet daarop deze onheilsplaats om terug te gaan naar het huis van zijn vader, waar hij had moeten blijven in plaats van zich bij de Filistijnen te voegen.

Laat ons hem hierin navolgen! Wanneer wij in de aanraking met de wereld op de een of andere wijze smartelijke ervaringen hebben opgedaan, laat ons dan als Simson snel terugkeren naar het huis van de Vader, hetwelk wij nooit, niet eens in gedachten, hadden moeten verlaten! Want dáár woont Hij, wiens gemeenschap de bron van onze vrede en ons geluk is gedurende al de tijd, dat onze pelgrimsreis hier beneden nog duurt, tot op dat heerlijke ogenblik, waarop wij voor eeuwig in dat Vaderhuis, in onze eeuwige woning, zullen binnengaan.

Richteren 15

Simsom en zijn overwinningen

In het vijftiende hoofdstuk worden ons de overwinningen van Simson medegedeeld. Vóór wij er evenwel toe overgaan hierover enkele opmerkingen te maken, willen wij eerst nog de aandacht vestigen op enige bijzonderheden, die het veertiende en vijftiende hoofdstuk, die samen een doorlopende geschiedenis vormen, gemeen hebben.

De eerste van deze bijzonderheden is deze, dat God steeds zijn plannen volvoert, al gaat het ook door een menigte van omstandigheden, die volstrekt niet in overeenstemming zijn met zijn gedachten. Ja, Hij bedient Zich juist van deze omstandigheden, om zijn voornemens ten uitvoer te brengen en tot het doel te doen komen, dat Hij Zich voor ogen heeft gesteld. Hier, in de geschiedenis van Simson, is dit doel de verlossing van Israël, aangebracht door een werktuig, dat door God zelf tot dit doel was verkozen en geschikt gemaakt. Uit deze omstandigheden laat zich ook de uitdrukking verklaren: het was door de Heer beschikt

(Richt. 14:4). God volbrengt zijn wil niet alleen door middel van dingen, die zijn goedkeuring wegdragen, nee, Hij laat zelfs onze fouten, zijn tuchtigingen, de tegenstand van Satan en van de wereld, in één woord *alles* medewerken, om de door *Hem* bedoelde einduitkomst te verkrijgen. Onze ontrouw benadeelt en verhindert de plannen Gods nooit; dat ziet men duidelijk in de gehele levensloop van Simson; en men kan dit ook opmerken in de geschiedenis van de christelijke kerk. Deze wegen Gods eindigen ten slotte alle met de overwinning en de uit die overwinning te voorschijn tredende zegeningen. Welk een troost ligt daarin voor ons opgesloten! Zeer dikwijls bereiken wij tot onze beschaming ons doel niet, zoals het voorbeeld van Simson ons leert, waar hij de dochter van de Filistijnen, die hij had willen huwen, niet tot vrouw gekregen heeft. Telkens weer zien zich de kinderen Gods genoodzaakt, ootmoedig op hun schreden terug te keren, daar zij hun weg door God versperd vinden, zodat zij niet in staat zijn die verder te bewandelen. Een anderen keer wordt onze wandel, die wij in de kracht van onze dienst hadden moeten voortzetten, plotseling onderbroken (en ook in dit opzicht levert ons de geschiedenis van Simson een waarschuwend voorbeeld), zonder dat ons de mogelijkheid geboden wordt om weer tot het punt, waar we afgedwaald waren, terug te keren. Iets dergelijks gebeurt echter nooit in de wegen van God. Zij zijn verheven boven al onze wegen. Door de dood van een blinden Simson behaalde de Heer de overwinning; en een Mozes, wiens loopbaan onderbroken werd, eer hij het beloofde land binnentrad, is later op de heiligen berg gekomen, waar hij de heerlijkheid van Christus Zelf aanschouwen mocht!

Een tweede, eveneens merkwaardige bijzonderheid is deze, dat Simson, hoe vermengd zijn beweegredenen ook mochten zijn, toch in de tijd van het verval “een voorwendsel zoekt” (Richt. 14:4). En waartoe? Om Israël te bevrijden en de vijand te verslaan, die het onderworpen had. Mocht een dergelijke beweegreden ook ons leiden! “De geschikte gelegenheid uitzoekt” zegt de Apostel, “omdat de dagen boos zijn” (Ef. 5:16). Mochten ook wij, die immers eveneens Nazireeërs zijn, een hart vol innig medegevoel hebben voor onze broeders, die zuchten onder het juk van deze wereld, en mochten wij tevens gelegenheid zoeken, om in liefde de nodige geestelijke wilskracht tot hun bevrijding aan de dag te leggen. De hoofdstukken 14 en 15 verklaren op treffende wijze deze waarheid, dat Simson een gelegenheid zocht om de Filistijnen afbreuk te doen. En, dank zij de oprechtheid en kracht van deze wens! vond hij ze ook, terwijl toch lafhartige en onverschilligen zeker voor elke hinderpaal, die op de weg voorkwam, zouden teruggeschrikt zijn.

Ten derde zien wij de uitdrukking: “*de Geest des Heren greep hem aan*” (Richt. 13:25; 14:6; 15:14) meermalen in deze hoofdstukken herhaald. Zo dikwijls wij deze woorden ontmoeten, kunnen wij verzekerd zijn, dat de strijd geheel en al naar de wil van God en zonder vreemde inmenging was. Ook wij kunnen zulke overwinningen behalen; en dat niet ten gevolge van een zeker voorbijgaand uitwendig aangegrepen worden door de Heiligen Geest, maar omdat wij, krachtens onze verlossing, met de Heiligen Geest en met macht *verzegeld* zijn geworden. Intussen is het gewichtig op te merken, dat wij de innerlijke waarde van een man Gods niet naar de grootte van zijn gave mogen beoordelen. In de

gehele Schrift is geen man te vinden, sterker dan Simson, maar tegelijkertijd ook geen man, zedelijk zwakker dan hij. Het Nieuwe Testament levert ons in de vergadering van Korinte een dergelijk voorbeeld op. In deze gemeente ontbrak het aan geen enkele gave, en toch dulde zij in haar midden alle soorten van zedelijk kwaad. Simson was een Nazireeër, die de Geest Gods dikwijls aangreep, maar tegelijkertijd ook een man, wiens hart, omdat hij het nooit recht geoordeeld had, niet in overeenstemming stond met de gave, die hij uitoefende. Op zijn hele loopbaan, van het begin tot het einde, zien wij hem niet één enkelen keer aarzelen, de weg van zijn begeerten en lusten in te slaan. Zonder strijd ging hij overal heen, waar zijn hart hem heentrok. Alhoewel de macht van de Geest in hem was, openbaarde hij zich als een vleselijk mens.

En hiermede zijn wij dan vanzelf aan ons hoofdstuk gekomen. Want al in het begin er van vinden wij daar Simson als een man, die toegeeft aan de neigingen van het vlees. Vleselijk waren zijn tedere gemoedsbewegingen, toen hij zijn vrouw met een geitenbokje bezocht; vleselijk was ook zijn toorn, toen hem de wereld in plaats van de hartstochtelijk begeerde vrouw een andere aanbood, die geen waarde voor hem had. Trouwens de wereld behandelt ons altijd zoo, tot onze schande en schaamte, wanneer we iets van haar begeerd hebben. Wat zij aan een kind van God na zo vele mooie beloften geeft, heeft voor hem toch geen waarde en kan hem nooit bevredigen.

Ik zei, dat ook de toorn van Simson vleselijk was. En dat blijkt duidelijk. De Geest van de Heer werd niet vaardig

over hem, toen hij die driehonderd vossen ging vangen. Hij wilde de Filistijnen “kwaad doen” door hun have en goed te verwoesten, en tot dit doel wendde hij listen aan, die geenszins naar de gedachten van God blijken geweest te zijn. De verwoede Filistijnen trekken op, verbranden zijn vrouw, haar medeplichtigen en haar vader.

Hun wraak gaf Simson een nieuwe gelegenheid om het werk van God ten uitvoer te brengen (vs. 7). Ook hier vinden we weer gemengde beweegredenen. Hij zegt: *“Indien gij zo doet, waarlijk, dan zal ik niet ophouden, voordat ik mij op u gewroken heb”* er wordt echter niet bijgevoegd, dat de Geest van de Heer vaardig over hem was. Maar hoewel God Zich niet openlijk vertoonde als een Helper door de macht van Zijn Geest, zo stond Hij toch ook achter dit toneel. Het was toch altijd een bevrijding voor het volk. *“Toen ging hij heen en hield zich op in de rotsspleet van Etam”* (vs. 8). Hier moest hij de loop van de dingen afwachten. Afgezonderd staat de gelovige, als hij tegen de wereld voor God partij kiest. En Simson verstond dat. Ach! in een tijd van verval worden de getuigen van Christus zelfs door *het volk van God* ter zijde gesteld.

Die drieduizend mannen van Juda, die zich door het getuigenis van Simson in de rust van hun slavernij gestoord zagen, waren bereid om de wereld behulpzaam te zijn tot het doen verdwijnen van die held. Zij verkozen het juk van de Filistijnen boven de moeilijkheden en gevaren, die dit getuigenis met zich bracht. In het gehele boek van de Richteren vinden wij geen droeviger toestand van het volk opgetekend. Israël riep niet meer tot de Heer; het *wilde niet*

bevrijd worden! De man Gods, hun eigen bevrijder, staat het volk in de weg. De Filistijnen zeggen: “Wij willen hem behandelen, zoals hij ons behandeld heeft” (vs. 10). Juda zegt: “*Wat hebt gij ons toch aangedaan?*” (vs. 11). Juda was *niet* meer Juda, waar het zich zó met zijn onderdrukker één maakte. Een volkomen gemeenschap ontstond tussen deze twee, want beiden waren *vijanden* van het getuigenis; maar Juda bevond zich in een veel ernstiger toestand dan de Filistijnen, omdat het de slavernij verkoos boven de vrije macht van de goddelijke Geest, wiens werktuig Simson was.

Simson liet zich door hen binden. Dat is ook de geschiedenis van de christenheid. Het volk Gods had met de Heilige Geest hetzelfde gedaan wat Juda met Simson deed. Zijn macht is de Christenen hinderlijk; zij verachten de vrijheid, welke de Geest hun brengt. Ze weerhouden zijn werkzaamheid en binden hem door al hun nieuwe methoden en ceremoniën, die gelijken op de nieuwe touwen, waarmee Juda zijn bevrijder bond, terwijl het er bijvoegde: “*doden zullen wij u niet!*” Simson had iets geheel anders kunnen doen, dan wat hij gedaan heeft; want die armzalige touwen waren voor hem, zoals hij later ook bewees, gelijk aan een spinrag. De sterke man spotte met hun nieuwe touwen. Toch liet hij zich gewillig leiden. Welk een verantwoordelijkheid laadden die drieduizend uit Juda op zich, door de hun van God gegeven gave zo gering te schatten! Welk een smaad voor hen! Voorzeker lag de schande niet aan de zijde van Simson. Wanneer ooit iets een verdiende schandvlek op de met de wereld verbonden christenen werpt, dan zijn het in de allereerste plaats de touwen, die zij de vrije werkzaamheid

van de Heilige Geest aanleggen, omdat deze hun te lastig zijn, en omdat ze niet weten, wat ze er mede beginnen zullen.

Op een gegeven ogenblik echter rukte de macht van de Geest alle banden los. *“De Geest des Heren greep hem aan en de touwen om zijn armen werden als in het vuur verbrande vlasstengels en zijn banden smolten weg van zijn handen”* (vs. 14). En daarop gebruikte God een eenvoudig stuk been, dat op het veld lag, een armzalig ezelskinnebakken, om een glansrijke overwinning te behalen; en voortaan heette die plaats Ramath-Lechi (Kinnebakkenheuvel) naar de naam van het verachtelijke werktuig, dat in de strijd gebruikt werd. Wij zijn gelijksoortige werktuigen in de handen van de Geest van God, en het is de Heer welgevallig om onze namen met zijn zegepraal te verbinden, zoals het was alsof het ezelskinnebakken *“één hoop, en twee hopen”* geslagen had (vs. 16).

Na zijn overwinning kreeg Simson heel erg dorst (vs. 18). De werkzaamheid van de gelovige is immers niet voldoende voor hem, want de strijd kan nooit de dorst lessen. Integendeel, de dorst wordt er door vermeerderd. Simson had iets nodig, dat met zijn persoonlijke behoeften overeenkwam, als hij niet, zoals hij zegt: *“nu moet ik van dorst sterven en zal ik in handen vallen van de onbesnedenen!”*. Zo is het ook met de gelovigen. Als wij de vruchten van de strijd niet verliezen willen, moeten wij het Woord van God, dat ons hielp in de strijd, ook tot onze verkwikking gebruiken ná de strijd. In zijn benauwdheid riep Simson tot de Heer, en God liet hem een verfrissende bron vinden, die uit een door Hem gekloofde rots ontsprong. De rots is overal en altijd *“Christus.”* *“Als*

iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken". Laat ons na de strijd tot Christus terugkeren! Zijn Woord zal ons steeds verkwikken.

Simson is zich van het gevaar, dat de overwinning als op de voet volgt, bewust. Het feit, dat God door de hand van zijn knecht zo'n grote verlossing gegeven had, werd tegelijk een gelegenheid, om persoonlijk in de handen van de onbesnedenen te vallen. En dit is ook voor ons zo, als onze ziel niet dadelijk toevlucht, verkwikking en kracht zoekt bij de van Christus uitgaande water van genade. Op die gezegende dag openbaarde Simson twee dingen: een grote werkzaamheid in de strijd voor anderen, en met het oog op zichzelf een ootmoedige afhankelijkheid van God, welke hem van de bronnen, die in Hem zijn, deden genieten.

Dit eerste gedeelte van de geschiedenis van Simson, de mededeling van zijn overwinningen, eindigt met de woorden: *"Hij richtte Israël in de dagen der Filistijnen, twintig jaar"* (vs. 20). Niettegenstaande al de fouten en verwarringen, die wij zo-even hebben beschouwd, laat God ons toch zien, hoe Hij openlijk de werkzaamheid van zijn dienstknecht erkent.

Richteren 16

Simsoms nederlaag en herstel

Met het zestiende hoofdstuk van het boek van de Richteren opent zich in de geschiedenis van Simson een nieuwe afdeling, die tevens het *slot* er van is. Het verlies van zijn Nazireeërschap en zijn daaropvolgend herstel zijn de voornaamste dingen, die er in behandeld worden.

In het vijftiende hoofdstuk zagen wij, hoe God zijn dienstknecht *tegen* diens wil voor een levenslange verbintenis met een vrouw, die andere goden diende, bewaart. Deze ondervinding had Simson echter niet van de boze neigingen van zijn hart genezen. Het eerste vers van ons hoofdstuk toont ons aan, waartoe deze hem brachten. Zijn hartstocht liet hij de vrijen teugel. Waar eens zijn hart uitging naar de afgodische wereld, ging hij nu verder. Hij zocht thans de wellustige, *onreine* wereld op, zonder er schijnbaar gewetensbezwaar in te hebben, zich met haar voor een ogenblik één te maken. Laat ons dit tot lering strekken! Een wereldse neiging, een hartstocht, waaraan toegegeven wordt, voert ons, wanneer

wij deze niet oordelen, noodzakelijkerwijze tot een diepere val.

Die verbinding was, zoals gezegd, slechts voorbijgaand. Simson verloor zijn kracht niet, omdat het geheim tussen *hem* en *God* nog bestond. Zijn vijanden legden hem de hele nacht hinderlagen in de stadspoort. Maar Simson stond te middernacht op en *“greep de deuren van de stadspoort en de beide posten, rukte ze met grendel en al los, legde ze op zijn schouders en bracht ze naar de top van de berg, die tegenover Hebron ligt”* (vs. 3). Meer dan éénmaal herinnert ons de geschiedenis van Simson aan die van Christus, zoo, bij voorbeeld, zijn overwinning op de leeuw van Timna, alsook het wegdragen van de stadspoort van Gaza. Zoals Simson, uit zijn slaap ontwaakt, de voornemens van de Gaziëten verijdelde, zo heeft ook de Heer, nadat Hij uit de dood was opgestaan, de plannen van de vijand te niet gedaan, doordat Hij de macht van de zonde en van de dood verbrak. Hij heeft datgene, wat ons gevangen hield, weggenomen. In Efeziërs 4:8 lezen wij: *“Hij heeft de gevangenschap gevangen genomen”*. En nadat Christus dit verricht had, is Hij ten hemel gevaren om daar het overwinningsteken op te richten. En hierin kunnen wij, die in Christus zijn, ons verblijden. De dood, het bolwerk van de satan, heeft geen poorten meer, die ons zouden kunnen tegenhouden. Integendeel, hij is voor ons tot een ware *doorgang* geworden. De berg, *“die in het gezicht van Hebron is”*, de plaats van de opgestane Mens in het aangezicht van de schaduwen van de dood, staat er ons borg voor, dat niets of niemand ons in de dood vermag gevangen te houden, evenmin als dit met Christus mogelijk was.

Wij hebben al vaker opgemerkt, dat een man Gods steeds geroepen is, in zijn hele openbaring de gezindheid van de Heer Jezus te vertonen. Helaas! Simson deed dit niet. Hoe mooi zou het zijn, wanneer Simson hier niet alleen een beeld, maar ook een waardig beeld van Christus in zijn overwinning over de dood zou geweest zijn, zoals hij dit eens was in zijn overwinning over de brullende leeuw! Maar ach! waar kwam deze sterke man, met de deuren van Gaza op zijn schouderen, vandaan? Wie had hem in deze moeilijke positie gebracht? In al deze dingen vormt zijn geschiedenis een onmiddellijke tegenstelling met die van onze aanbeddingwaardige Heer en Heiland.

In de volgende verzen lezen wij echter iets, wat nog meer tot ootmoed stemt (vs. 421). Terwijl Simson tot nu toe slechts een *voorbijgaande* verbinding met het boze en verkeerde gesloten had, ging hij nu verder. De dochter van de Filistijnen was bevallig in zijn ogen geweest; de vrouw van Gaza had hem voor een korten tijd in haar netten gevangen gehouden; Delila echter maakte zich *geheel* van hem meester. *“Daarna vatte hij liefde op voor een vrouw in het dal Sorek, Delila genaamd”* (vs. 4). Dit is het einde, waarheen de weg van een kind van God voert, wanneer het aan zijn hartstocht gehoor geeft, in plaats van die te oordelen. Tot op dit ogenblik had Simson, niettegenstaande al het droevige, dat was voorgevallen, zijn vertrouwde en geheime betrekkingen tot God bewaard. Hij bezat iets, dat de wereld niet kon verstaan en welks bron zij niet bereiken kon. Zijn kracht bleef daarom voor zijn vijanden een raadsel. Zonder twijfel zagen zij er de werkingen van, te meer daar deze tegen henzelf gericht waren. Dit maakte hen echter des te begeriger, hem het

geheim van zijn kracht te ontfutselen, om op die wijze een wapen te vinden tegen deze dienstknecht van de Heer. Zeer zeker lag ook in het lange hoofdhaar, dat door niemand anders zo gedragen werd, een openlijke bekentenis van zijn afzondering voor God. Maar de wereld kon nooit, wanneer het geheim ten minste niet verraden werd, op de gedachte komen, dat dit beeld van afhankelijkheid en van het vergeten van zichzelf, voor de Nazireeër de bron van zijn kracht was.

Simson *had Delila lief*. Hij oefende niet éénmaal, maar blijvend gemeenschap met deze vrouw, en God kan een gedeelde gemeenschap niet dulden. Wij kunnen onze neigingen voor de wereld en voor God onmogelijk met elkaar in overeenstemming brengen. *“Geen huisknecht kan twee heren dienen, want hij zal of de een haten en de ander liefhebben, of zich aan de een hechten en de ander verachten”* (Luk. 16:13). Door zijn liefde tot Delila en zijn gemeenschap met haar bekende Simson, dat hij God haatte en verachtte, al is het waar, dat hij Hem in werkelijkheid toch toebehoorde. Maar voor dat ogenblik was het toch werkelijk zo, dat Simson Delila verkoos boven God. En langzamerhand oefende deze vrouw steeds meerderen invloed op hem uit. *“Hoe kunt gij zeggen: Ik heb u lief, terwijl uw hart mij niet toebehoort?”* (vs. 15) zo spreekt de listige vrouw. En haar woord trof doel. Van nu aan had Simson ook zijn hart aan haar verloren; nu kon hij haar ook niet langer zijn geheim verbergen. Tot drie keer toe hadden de zeven verse zelen en de nieuwe touwen en de weversboom de macht van de Geest niet kunnen bedwingen. God stond zijn ontrouwen dienstknecht nog ter zijde, omdat hij het verbond nog niet verbroken had. Zodra hij echter het geheim verried, het teken van zijn afhankelijkheid verloor

en de gemeenschapsband, welke zijn ziel met God verbond, verbrak, was het uit. Wat bleef Simson thans nog over? Zijn gehele kracht was verdwenen. De ondervinding, die hij tot nu toe opgedaan had, dat God hem, niettegenstaande de ketenen, die hem inwendig telkens bonden, had geholpen en verlost, had er slechts toe gediend om hem te misleiden en in slaap te sussen. Tot driemaal toe had hij zich op het kritieke ogenblik “uitgeschud;” waarom zou hij het een vierde maal niet ook kunnen doen? In zijn verblinding denkt hij bij zichzelf: *“evenals de vorige keren zal ik vrijkomen en mij losrukken...”* Maar met het verlies van de *gemeenschap* was ook het *verstaan* van de *gedachten* Gods verdwenen. *“... maar hij wist niet, dat de Here van hem geweken was “* (vs. 20).

Overigens gevoelde Simson zich in ‘t geheel niet behaaglijk in de banden van Delila. *“En toen gebeurde het, nadat zij dag aan dag bij hem met haar vragen was blijven aandringen en aanhouden, dat hij ongeduldig werd tot stervens toe”* (vs. 16). Dit was dus alles, wat hij vond in die dingen, welke hem zo geweldig hadden aangetrokken. Hij zou graag geweigerd hebben om aan de aandrang van Delila toe te geven, maar daartoe was hij niet meer in staat. Zijn geestelijke kracht had hij verloren. En daarom had Simson ook geen vreugde. Een wereldling kan zijn genoegen vinden in de dingen van deze wereld, maar een gelovige nooit. Het hart van Simson was in de grond van de zaak toch enigermate met God en met het Israël Gods. Dáárdoor had hij dan ook die strijd, die worsteling, die kwellingen, die ellende. Ons geweten spreekt en laat ons niet tot ware rust komen; en de vreugde wordt daardoor vergald.

Eindelijk deed Simson dan die laatste schrede en openbaarde Delila “zijn hele hart” (vs. 17). En wat lezen wij nu? Toen *“liet zij hem op haar knieën inslapen”* (vs. 19). De ziel verliest elk gevoel van haar betrekkingen tot God, en valt, te midden van de duistere omgeving van het verderf, in slaap. De vijand, die, in hinderlaag verborgen, loerend wachtte op dit ogenblik, sloop nader, boeide en verblindde de sterke man, en maakte hem tot een van zijn ellendigste slaven. Welk een schrikkelijk lot! Simson is nu een arme, blinde slaaf, een speelbal voor de vijanden van de Heer. En dat die eertijds zo krachtige dienstknecht Gods! Maar laten wij ons niet vergissen! De vijand heeft het eigenlijk meer op God, dan op Simson gemunt. Want de overwonnen Nazireeër wordt tot een getuige van de openlijken triomf van de god Dagen op de waarachtige God des hemels en van de aarde. Zo is het ook nu nog. Het gebrek van ernst bij de Christen, zijn leven in de zonde, vormt het machtigste wapen van de wereld tegen Christus. Want in de verachting van de ontrouwen gelovige vindt de wereld een middel om Christus te verachten.

God zij dank! dat de geschiedenis van de laatste van de Richters niet met een *nederlaag* eindigt! De Heer wil de uiteindelijke overwinning behalen, ondanks de ontrouw van zijn getuigen. Simson vond op de rechte plaats, namelijk op die van bitter berouw en verootmoediging, zijn Nazireeërschap terug. *“Maar van het ogenblik af, dat zijn hoofdhaar afgeschoren was, begon het weer aan te groeien”* (vs. 22). Simson was geen man van gebed. In zijn gehele geschiedenis zien wij hem slechts tweemaal zich tot God wenden. In hoofdstuk 15:18 en hier in dit hoofdstuk vers 28. Terwijl de vijanden hun triomf vieren, roept hij tot God. En de Heer hoorde hem.

Welk een genade! Het is zeker te waarderen bij een man Gods, wanneer zijn levenseinde zich glansrijker ontwikkelt dan het *begin* van zijn loopbaan. Wel is dit niet het hoogste, wat er is. De weg van Christus, de volmaakten Mens, was één pad, van het begin tot aan het einde hetzelfde. Nochtans is echter een einde, zoals dat van Simson, of het einde van een Jakob, wiens leven vol menselijke plannen en listen, eindigde met een heerlijken profetische blik op de toekomst van Israël, te verkiezen boven het einde van een Salomo, die, na een heerlijke regering in wijsheid en macht, als een *afgodendienaar* zijn loopbaan eindigde. Ja, het einde van Simson was een glansrijke overwinning: “*De doden die hij in zijn sterven gedood heeft, waren talrijker dan die hij in zijn leven gedood had*” (vs. 20).

Mochten wij uit deze geschiedenis iets leren! En mochten wij tot degenen behoren, die noch een slecht *begin* noch een slecht *einde* van hun loopbaan behoeven te ervaren! Paulus, een mens van gelijke bewegingen als wij, ontkwam aan *beide*, doordat hij Christus navolgde. Laat *ons* dan ook leren, onze schreden te richten naar die van onze Heiland, ons heerlijk, vlekkeloos Voorbeeld!

Richteren 17 en 18

Het godsdienstig bederf van Israël

De leviet van Juda

Nadat wij in de vorige jaargang enige beschouwingen hebben gegeven over het eigenlijke boek van de Richteren, namelijk over de eerste zestien hoofdstukken, waarin ons de geschiedenissen van de Richteren worden medegedeeld, wensden wij thans in enkele artikelen nog een woord te zeggen over de laatste vijf hoofdstukken, het zogenaamde *aanhangsel* van dit boek. Wij willen met dit laatste niet zeggen, dat deze hoofdstukken van minder gewicht zijn; dat zij “maar” een aanhangsel vormen. Integendeel. Wij geloven, dat zij tot de voltooiing van het schilderij, die het verval van Israël voorstelt, van groot belang zijn. Maar geschiedkundig hebben de gebeurtenissen, die ons in deze hoofdstukken worden medegedeeld, plaats gevonden vóór het eigenlijke

begin van het boek van de Richteren; zij voeren ons zelfs ten dele terug tot de tijd van Jozua en van de oudsten, die hem opvolgden. Op drie verschillende plaatsen wordt ons dit, in deze hoofdstukken zelve, medegedeeld.

Ten eerste in hoofdstuk 18:1. Wij lezen daar, dat de stam van de Daniëten voor zich een erfenis zocht om te wonen, omdat het hun toegedachte deel voor hen te klein was. En uit Jozua 19:47 blijkt, dat de stam van Dan ten tijde van het uittrekken van de twaalf stammen, om hun erfdeel te veroveren, Lesem innam. Lesem nu is dezelfde stad als Laïs in Richteren 18.

Ten tweede in hoofdstuk 18:12. Machane-dan krijgt daar zijn naam door het optrekken en het er zich legeren van de stam van Dan, terwijl deze plaats al in de aanvang van de geschiedenis van Simson onder dezelfde naam bekend was (Richt. 13:25; Machane-dan = optrekking of legering van Dan).

En ten derde in hoofdstuk 20:28. Uit hetgeen wij daar lezen: *“Pinechas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aaron, deed in die dagen voor Hem dienst”* mogen wij besluiten, dat deze dagen onmiddellijk op de in Jozua 14 vermelde gebeurtenissen volgden (zie Jozua 14:33).

Geschiedkundig vond dit alles, wat in deze hoofdstukken vermeld wordt, plaats vóór Richteren 1. En dit is merkwaardig. Want daaruit blijkt, dat de innerlijke toestand van het volk al helemaal bedorven was voordat God het in de handen van de vijanden overgaf. Met de gemeente van de Heer is dit evenzo gegaan. Nauwelijks was de laatste apostel van het toneel verdwenen, of het innerlijk bederf vertoonde zich al. Wat

een grote kloof tussen de oorspronkelijke grondbeginselen van de gemeente en die, welke in de tijden, op de apostelen volgende, werden op de voorgrond gesteld en gehuldigd!

Wij hebben bij de beschouwing van de eerste zestien hoofdstukken van ons boek opgemerkt, hoe belangrijk het is om te zien, dat het verval zich trapsgewijze ontwikkelt, maar tevens, dat het bederf in Israël begon op het ogenblik, dat God het bewaren van de eerste zegeningen aan de handen zijns volks toevertrouwde. Verder hebben wij mogen opmerken, dat steeds het *einde Gods* niet het volkomen verval, maar veelmeer het herstel van zijn volk is. En ten slotte was het niet minder van belang om duidelijk aan het licht te doen treden de plaats, die het priesterdom tegenover het verval innam, en aan te tonen, hoe dit zich met het verval één maakte, ja, het bevorderde. Welnu, al deze hoofdtrekken van de waarheid Gods, en nog vele andere, vinden we hier in dit zogenaamd aanhangsel, hetwelk wij thans overdenken zullen, in het kort samengevat.

Deze laatste vijf hoofdstukken staan door een karakteristieke zinsnede, die er viermaal in voorkomt, met elkaar in verbinding. Deze zinsnede luidt: *“In die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn ogen”* (Richt. 17:6; 21:25). *“In die dagen was er geen koning in Israël”* (Richt. 18:1; 19:1).

Zo wordt dus de toestand van het volk in die boze dagen door twee feiten gekenmerkt.

Ten eerste: “Er was geen koning in Israël”. Dat wil niet zeggen, dat dit gewenst was. Maar de bedoeling is, dat het nog niet

de tijd was, dat vanwege Israël de wens zou geuit worden: *“stel nu een koning over ons aan om ons te richten, als bij alle andere volken”* (1 Sam. 8:5). Tot nu toe was de Heer de koning van het volk geweest. Maar thans was God vergeten, ter zijde gesteld, hoewel het koningschap, naar de wijze van de volkeren, nog niet was ingevoerd geworden. Maar dit verlaten van het volk van de goddelijke regering, zou ongetwijfeld leiden tot de regeringsvorm van deze wereld. En is het niet ook zo met de Christenheid in onze dagen gegaan?

Ten tweede: *“Een iegelijk deed, wat goed was in zijn ogen.”* Men had *gewetensvrijheid*. Ieder gaf voor, het licht van zijn geweten tot richtsnoer te hebben. Men vroeg niet meer naar het licht van Gods Woord. Men sprak er niet meer van. Het Woord Gods en de gedachten van de Heer hadden geen invloed meer. Een iegelijk deed, *wat hij meende*, dat goed was. Hoe geheel onderscheiden waren deze dagen van de dagen van Jozua, toen het Woord Gods het enige richtsnoer was, en alleen gezag voor Israël had (Jozua 1:79; 3:4 en 6; 8:30-35, enz. enz.). En in werkelijkheid kan ook het geweten, hoewel het een buitengewone waarde voor de mens heeft, geen *leidsman* voor ons wezen. Wel een *oordelaar*. Dat is echter een groot onderscheid! Deze oordelaar, naar wie de mens niet hoort, meent hij te eren door hem tot zijn leidsman te benoemen. Maar hoe zal een geweten, dat ingeslapen, afgestompt, misschien met een brandijzer toegeschroeid is, nog kunnen leiden? Wij zien in deze hoofdstukken, waarheen de Israëlieten gebracht werden, toen zij zich door het geweten de weg lieten wijzen. De afgodendienst verkreeg diepe wortelen naast andere nog overgebleven

godsdiensvormen. Men gaf zich over aan de neigingen van het hart en stortte zich in afschuwelijke zonden. Men *meende* toch *goed* te doen! O ja, ieder deed wat goed was, maar... niet wat goed was in Gods ogen. En hoe is het hiermede thans in de christenheid gesteld? Is het niet waar, dat men ook nu, over het geheel genomen, niet naar Gods Woord wil horen? Men wil zijn vormen, *zijn* godsdiens houden, omdat men meent, dat het goed is; het is zo heerlijk; veel beter, dan het eenvoudige, wat God geeft. En als dan Gods Woord wordt aangehaald, om te bewijzen, hoe lijnrecht men handelt tegen Gods gedachten in, dan maakt men zich met de een of andere nuttigheidsredenering er van af. Immers: *“Men doet wat goed is in zijn ogen.”*

Werpen wij nu een blik op het tafereel, dat zich voor onze blik ontvouwt in de hoofdstukken 17 en 18. In deze hele schildering van het godsdiensdig bederf van het volk, dat nog in het bezit was van de eerste rijke zegeningen Gods, is niet één enkel rustplekje voor het hart te vinden. Als wij dit bij het licht van Gods Woord overdenken, dan zullen wij leren verstaan, dat te midden van het verval, van de schrikwekkende toeneming van het kwade, alleen *God* onze toevlucht is.

Het geheel vergeten van Gods Woord en van de ordeningen, door Hem daarin gegeven, kenmerkt Micha, de man van het gebergte van Efraïm, en zijn moeder. De zoon steelt, hoewel God in de wet had gezegd: *“Gij zult niet stelen”*, en hij verkondigt zijn daad, zonder dat het zijn geweten enigermate schijnt te bezwaren. En de moeder zegt: *“Voorwaar, ik heilig dit geld aan de Here en sta het af ten behoeve van mijn zoon*

om er een gesneden en gegoten beeld van te maken” (vs. 3) niettegenstaande de Heer gezegd had: *“Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken”* (Ex. 20:3 en 4). Zij bracht dus, wat veel erger is dan alleen afgodendienst, de Heer met haar afgoden in verbinding, en haar geweten klaagde haar hierover niet aan. Zij had zich een godsdienst gemaakt naar haar gedachten, waaraan haar schuldige zoon ook geheel en al deelnam. Nu, de godsdienst van de hedendaagse godsdienstige wereld onderscheidt zich niet zo zeer van hetgeen deze vrouw deed. Men zal dit misschien niet denken, maar toch is het zo. Wordt niet de naam van de Heer in verbinding gebracht met allerlei voorwerpen van menselijke begeerlijkheid? Met die dingen, waarvan Johannes gezegd heeft: *“Kinderen, wacht u voor de afgoden”*. Kunst, muziek, goud en zilver, allerlei kostbare voorwerpen, dienen tot het aantrekkelijk maken van de zógenaamde godsdienst, en de mensen laten daarin alles, wat de wereld op prijs stelt en waarnaar zij streeft, haar rijkdommen, haar invloed en de menselijke wijsheid, de vrijen teugel.

“Deze Micha had namelijk een godshuis. Hij maakte een efod en terafim” (vs. 5). Hij verbond derhalve de valse goden, de terafim, met de efod. Maar de vormgodsdienst, die hij in het aanzijn riep, was waardeloos, want hij was gescheiden van de hogepriester, die de efod dragen moest!

Daarna wijdde hij een van zijn zonen en deze werd zijn priester. O, hoe was het Woord Gods in vergetelheid geraakt! Zijn zoon had geen recht op het priesterdom, en Micha had geen recht, die zoon tot priester te wijden.

Maar hierbij blijft het niet. Een geheel nieuwe zaak doet zich voor. Een Leviet uit Juda, die als zoodanig met het huis van de Heer in betrekking stond, kwam toevallig die weg langs, om naar een plaats te zoeken, waar hij gelegenheid zou vinden, zich enige tijd op te houden, daar hij als vreemdeling geen onderdak had. En dadelijk wendt Micha zich tot deze man, daar hij hem ten minste *een schijn van waren godsdienst* zou verlenen.

“Blijf bij mij” zegt hij, *“en wees mij tot vader en priester; dan zal ik u jaarlijks tien zilverstukken, een stel klederen en leeftocht geven”* (vs. 10). Micha gaat dus op de ingeslagen weg voort. In de eerste plaats mocht deze Leviet niet *offereren*. Hij had wel recht op het huis van de Heer, maar niet op het priesterschap. In de tweede plaats is *Micha* de man, die alles doet. *Hij stelt* een Leviet, die voor hem meer gold dan zijn zoon, *in de dienst, hij onderhoudt en hij bezoldigt* hem. Zo werd dan deze Leviet een geestelijke, door mensen aangesteld. En hoewel niet op dezelfde wijze, zo is toch het beginsel, dat hieraan ten grondslag ligt, hetzelfde, wat de hedendaagse “geestelijken” aangaat.

Nemen wij hierbij in aanmerking, *hoe* God ons deze dingen laat mededelen. Hij bestraft niet, noch geeft zijn ongenoegen te kennen. Hij vertelt alleen de feiten, en stelt die voor onze aandacht. Zij, die geestelijk zijn, zullen onderscheiden datgene, wat God afkeurt, of wat Hij prijst, en zij zullen dan de heerlijke ervaring opdoen, dat zij aan al de beginselen, waarvan ook dit hoofdstuk weer een zo treurige schildering geeft, even vreemd zijn, als God zelf er vreemd aan is. Maar de vleeselijk gezinde mens blijft in zijn verblinding voortgaan,

menend, dat hij goed doet. Micha meende zich de gunst van de Heer te verwerven doordat hij deed, wat in *zijn ogen* goed was. “Toen zeide Micha: Nu weet ik, dat de Heere mij weldoen zal, omdat ik deze Leviet tot een priester heb!”

Nadat ons in hoofdstuk 17 is voorgesteld het verval van één enkelen Israëliet en van degenen, die met hem in verbinding stonden of kwamen, wordt ons in hoofdstuk 18 medegedeeld, hoe een gehele stam, één van de twaalf stammen van Israël, zich in betrekking stelde met het godsdienstig systeem van Micha.

Dan had bewezen de zwakste onder de stammen van Israël te zijn. Door de Amorieten was hij in het door Jozua aangewezen gebied uit de laagte verdrongen en tot op enige plaatsen aan en op het gebergte beperkt (Richt. 1:34). Daardoor was hem, zoals hier geschreven staat, tot op die dag onder de stammen van Israël niet genoegzaam ter erfenis toegefallen. Bovendien was hij te zwak van geloof om later nog van zijn erfdeel bezit te nemen en zond nu vijf dappere, strijdbare mannen, om het land te verspieden en te doorzoeken, opdat er woning zou gevonden worden voor de Daniëten.

Lais was een vreedzame en welvarende stad, in het uiterste noorden van Kanaän gelegen, ver van de Sidoniërs, van welke zij waarschijnlijk een kolonie was. Hulp bij mogelijke aanval kon zij dus niet verwachten, maar, daar zij niets met enig mens te doen had, was zij stil en zeker en vreesde geen kwaad. Op deze stad nu had Dan het oog gevestigd. Zij bood hem wel is waar niet het uitzicht op een roemrijke verovering, maar zij bevatte alles, wat het natuurlijke hart van Dan maar wensen kon, en dat was voor hem hoofdzaak. De spionnen

berichten: *“het is een oord, waar aan niets ter wereld gebrek is”* (vs. 10). Afgezien van de verdorvenheid, geleek Laïs, evenals Sodom vóór zijn verwoesting, op een tuin van de Heer. De verovering, welke de verzwakte stam van Dan zo aantrok, was dus een verovering, een Lot waardig. Ach, waar was de geest van een Abraham! Dan had zeer goed *binnen* zijn grenzen de strijd kunnen strijden en de overwinning kunnen behalen, en dat wel over de Amorieten in het dal. Maar dat was Dan te bedenkelijk. Hij verkoos een minder gevaarlijke verovering aan het einde van het land, ver van de ogen van de getuigen van de Heer, en ver van de plaats, waar de werkelijke vijand zich bevond, die hij, zonder een woord te zeggen, in zijn erfdeel liet.

De vijf spionnen treffen op hun reis de Leviet in het huis van Micha aan, en vragen hem: *“Wie heeft u hierheen gebracht? Wat doet gij hier en wat voert gij hier uit?”* Deze vragen hadden de ogen van de Leviet moeten openen, ten minste wanneer ooit vragen daartoe in staat zijn. Want wat kon hij er op antwoorden? Zijn eigen wil had hem *hier gebracht*, want hij had een plaats gezocht om te wonen en in zijn onderhoud te kunnen voorzien. Hij *deed* voorts wat Micha hem had opgedragen, en hij *had* geld, de bezoldiging, die hij ontving. Dit zijn alle karaktertrekken van de zoogenaamde geestelijkheid, die een plaats heeft gezocht, die doet wat haar door mensen aangewezen is, en die werkzaam is voor een vast loon.

“Zij zeiden tot hem: Vraag God dan, opdat wij weten of de tocht die wij maken, voorspoedig zal zijn” (vs. 5). Tot zulk een man, die zulk een droevig antwoord geven moest op hun

vragen, wenden zij zich nu verder om raad, wat betreft het gaan van hun weg, en zij ontvangen het antwoord: *“Gaaf in vrede! De tocht die gij maakt, is de Here welgevallig”* (vs. 6). Deze valse aanmatiging, van het orakel van het volk te zijn, moest nog vermengd worden met de naam van de Heer! Verleider en verleiden, mag men wel zeggen. Zij vleien de priester door hem in zijn waardigheid te erkennen, en hij vleit de spionnen door hun een antwoord te geven naar hun wens. En waarlijk, het woord van de Leviet kwam uit. Hun weg is voorspoedig. Met weinig moeite worden de inwoners verdreven en zij bouwen zich een stad. Zij hebben later zeker de Heer gedankt, door de priester, voor het voorspoedig maken van hun weg. Maar, helaas! hun hart was niet recht voor God. Hier hebben wij een zeer duidelijk bewijs, dat het gelukkig gevolg van een zekere onderneming nooit op zichzelf een bewijs van goddelijk welgevallen is. God laat veel gelukken, wat wij zonder zijn wil, zonder Hem eerst te vragen, tegen zijn wil zelfs, voornemen en ten uitvoer brengen. De wettige hogepriester te Silo zou zeker een geheel ander antwoord gegeven hebben dan deze Leviet van Micha, die zich de waardigheid van priester had laten geven. De hogepriester zou hun gezegd hebben, dat zij de Amorieten moesten verdrijven en dat zij niet hun erfenis moesten verlaten (Joz. 17:12-18).

Later, toen de kinderen van Dan gewapend het gebergte van Efraïm voorbij trokken, droegen de Daniëten er allereerst zorg voor, de goden van Micha te bemachtigen en hem zijn priester afhandig te maken. Zij schilderden hem zijn bevordering in schone kleuren voor de ogen door te zeggen: *“ga met ons mee en wees onze vader en priester; wat is beter*

voor u: priester te zijn voor het huis van een man of priester te zijn voor een stam en een geslacht in Israël?” Zo werd de Leviet tot een meer invloedrijke en gewichtiger positie geroepen. En wat deed hij? De gedachte aan de wil Gods kwam in het geheel niet bij hem op. “Toen werd de priester blij gestemd, hij nam de efod, de terafim en het gesneden beeld en voegde zich bij het volk” (vs. 20). Hij nam zijn afgoden mee; en met deze man, die door de arme Daniëten “hun priester” werd genoemd, nam de afgodendienst in het midden van Dan een ambtelijk karakter aan.

Toen Micha dit hoorde, verzamelde hij zijn mannen en jaagde de rovers na. *“Mijn god, die ik gemaakt heb”, zo roept hij hun toe, “en ook de priester hebt gij meegenomen, en zijt weggegaan. Wat rest mij nu nog? Waarom zegt gij dan tot mij: Wat is er?”* (vs. 24). Welk een taal! Zijn godsdienst en zijn goden waren hem afgenomen en nu had hij *niets meer over*. Een man van geloof had het verlies van deze uiterlijke dingen nooit kunnen ondervinden. God zelf, zijn Woord, het priesterdom Gods en het huis van de Heer te Silo, waren immers altijd voor hem gebleven. O, mochten wij de gewichtige les, die uit al deze dingen te leren valt, ter harte nemen! Laat ons bidden tot God om ons geopende ogen en een opmerkzaam hart te geven, opdat wij niet luisteren naar de stem van ons geweten, waar het betreft het doen van Gods wil, het handelen naar zijn gedachten, maar opdat wij Gods Woord ter hand nemen en door de Heiligen Geest geleid, daaruit leren verstaan, wat goed is in *Gods ogen*.

De kinderen van Dan gingen hun weg, sloegen Laïs met de scherpste van het zwaard, verbrandden haar met vuur,

herbouwden haar en *“noemden de stad Dan, naar de naam van hun stamvader Dan”* (vs. 29). De naam Dan had voor hen meer betekenis dan de naam van de Heer.

Hiermee is in korte lijnen een donkere schets gegeven, van deze hoofdstukken over het godsdienstig bederf van Israël.

Richteren 19

Het openbaar verval van Israël

De leviet van Efraïm

Onze vorige beschouwing heeft ons de godsdienstige toestand, waarin het volk van Israël was gekomen, op treffende wijze voor ogen gesteld. Wij hebben tevens gezien welk een invloed door een valse priesterlijke klasse op het volk werd uitgeoefend. Dit zogenaamde priesterschap, dat vanuit godsdienstig oogpunt gezien, geheel verdorven was, kweekte bij het volk het verder godsdienstig verderf aan. En hoewel de in hoofdstuk 17 vermelde gebeurtenissen in hoofdzaak hebben plaats gevonden vóór de tijden van de Richteren, was het toch noodzakelijk, ze pas aan het einde mee te delen om zo de trapsgewijze ontwikkeling van het boze in Israël duidelijk voor ogen te kunnen stellen. Een dergelijke verplaatsing van de gebeurtenissen, met het doel

om een gezamenlijke indruk te geven betreffende sommige zedelijke waarheden, treffen wij ook in het Nieuwe Testament aan, en wel in het Evangelie van Lukas.

Het kwaad in zijn laatste en ergste openbaring vinden wij dan ook hier in dit negentiende hoofdstuk. Simson, de laatste van de Richteren, riep nog tot zijn God. In alle gewichtige en moeilijke ogenblikken wendde hij zich tot de Heer. De Leviet uit Juda deed het alleen nog in betrekking tot zijn beelden en terafim. Maar bij de Leviet uit Efraïm, over wie wij thans met elkaar spreken, is in het geheel geen godsdienst te vinden. De Heer schijnt voor hem niet meer te bestaan. En, let wel! deze man is een *Leviet*, en behoort tot een geslacht, dat zich heeft gewijd aan de dienst van Jahweh, van het priesterschap en van het huis Gods.

In het hoofdstuk, dat vóór ons ligt,⁹ vinden wij de verhouding van de Leviet van Efraïm tot de zedelijke toestand van Israël opgetekend. Bij de vorige Leviet kon er nog sprake zijn van de godsdienstige toestand; hier niet. Helaas! waar deze laatste treurig was, zoals wij de vorige maal zagen, de eerste was nog veel droeviger. De bijvrouw van de Leviet loopt van hem weg, nadat zij hem van te voren ontrouw was geworden. De Leviet raadpleegt niet met de Heer, wat hij in zulk een diepverootmoedigend geval had moeten doen. Wel nee, zijn hart drijft hem naar haar uit; hij snelt haar achterna, en hij verenigt zich weer met deze ontrouwe vrouw. Hij handelde

9 Mogen wij onze lezers nog eens eraan herinneren dat het heel noodzakelijk en nuttig is, bij elke beschouwing, die wij geven, steeds het hoofdstuk, dat behandeld wordt, eerst te lezen en daarna ook te raadplegen?

naar het goeddunken van zijn eigen hart. Dat bevalt de vader uitnemend, want in de handelwijze van de Leviet ziet hij een eerherstel voor zijn dochter. Ach, het doen van deze Leviet was zonder twijfel een rechtvaardiging van het kwaad, een goedkeuren van de onreinheid en dit was des te vreselijker omdat hij een plaats behoorde in te nemen van afzondering. De schoonvader is vrolijk over zijn schoonzoon, en hij houdt hem een paar dagen, want hoe langer hij bleef, des te duidelijker en ruchtbaarder werd de aanneme en het eerherstel van zijn dochter.

De wereld bewijst ons haar liefde en vriendschap, naarmate wij haar belangen dienen. De verbintenis met de familie Gods is haar volstrekt niet onaangenaam. Als men natuurlijk maar met haar meegaat!

De Leviet laat zich dus ophouden. Daar hij niet God of zijn Woord, maar slechts zijn geweten tot richtsnoer nam, liet hij zich door anderen overhalen, bleef de één dag na de anderen, liet het juiste ogenblik van vertrekken voorbijgaan, en stortte zich zodoende in het ongeluk.

En wat nu? Deze man, die er geen probleem in zag, om zich met een hoer te verbinden, wilde niet bij de Jebusieten en in hun stad overnachten! *“Wij zullen niet afslaan”* zegt hij, *“naar een vreemde stad, waar geen Israëlieten wonen”*.

Iets dergelijks vinden wij vaak bij de Christen. Hij wil zich uiterlijk niet met de wereld verbinden, terwijl de bodem van zijn hart met dezelfde dingen verontreinigd is. Men kan in het openlijk optreden zeer nauwgezet, maar tegelijkertijd, wat de persoonlijke heiligmaking betreft, zeer zwak zijn. Het

gaat dan als bij de Leviet; niet om de Heer, maar om het volk. De Leviet gevoelde zich nauwer aan het volk, dan aan God verbonden. Beter gezegd, met God hield hij geen rekening meer. Maar tegenover het volk nam hij toch nog een schone schijn aan. Met een zekeren nationale trots, want van vroomheid was geen sprake, wendt hij zich van de Jebusieten af. Hij schijnt de mening toegedaan, dat alleen dat, wat uit Israël komt, goed kon zijn, terwijl hij toch weten moest, dat Israël de Heer reeds smadelijk verlaten had. Deze beginselen worden *nog* gevonden, en kentekenen *ons* verval evenzeer als dat van het oude volk Gods. Men prijst en roemt het christendom in tegenstelling met de heidense, afgodische volkeren, hoewel men weet, dat het christendom zelf de kweekplaats geworden is van alle zedelijk en godsdienstig bederf.

De Leviet moet nu de ervaring opdoen, dat hij geen opname vindt bij een volk, tot hetwelk God gezegd had: *“Neem u ervoor in acht, dat gij de Leviet niet aan zijn lot overlaat, zolang gij in uw land woont”* (Deut. 12:19). Het bedorven getuigenis biedt de man Gods (ik spreek hier natuurlijk over zijn roeping, niet over de zedelijke toestand, waarin hij zich bevindt) geen bescherming. Men ziet in vers 18, welke gevoelens er daardoor in het hart van de Leviet gewekt worden. Hij zegt: *“Ik ben daarvandaan; ik ben naar Bethlehem in Juda geweest en ben op weg naar huis,*

¹⁰ *nu is er niemand, die mij meeneemt naar zijn huis*". Een alleenstaande vreemdeling, die te midden van het verdorven Gibea woont, en die, evenals Lot, er ook zelf het bewustzijn van omdroeg, (want hij zegt: *“alleenlijk vernacht niet op de straat”*) bewijst de Leviet gastvrijheid en neemt hem met zijn vrouw in huis op. En dan gebeurt die vreselijke, schandelijke zaak. De onreine, woeste hartstochten van de mensen, die de naam van de Heer droegen, ontketenden zich, en dreven tot handelingen, die aan die van de Sodomieten gelijk stonden. Deze dingen vinden nu niet in de vervloekte heidense stad, maar in *Israël* plaats, en ze zijn daarom vreselijker dan de geschiedenis van Lot. Want zoals dode vliegen de welriekende apothekerzalf laten stinken, zo is het verderf van Gods volk het verschrikkelijkste van alle verderf.

Hier komen dan ook geen engelen, om in te grijpen in de gebeurtenissen en de rechtvaardigen te bevrijden. De heer des huizes gaat, evenals Lot, naar de deur om met de mannen van de stad te onderhandelen. *“Niet, mijn broeders, doet toch zo kwalijk niet; naardien deze man in mijn huis gekomen is, zo doet zulke dwaasheid niet. Ziet, mijn dochter die maagd is, en zijn bijwijf, die zal ik nu uitbrengen, dat zij die schendt, en haar doet, wat goed is in uw ogen; maar doet aan dezen man zulk een dwaas ding niet”*. Hij wil zich dus een kleiner onheil laten welgevalen om een veel groter af te wenden. Dit is altijd noodzakelijkerwijze het beginsel,

10 De Statenvertaling heeft hier: “en ik was naar Bethlehem–Juda getogen, maar ik trek nu naar het huis des HEREN; en er is niemand, die mij in huis neemt.” De Darby-vertaling vertaald dit vers met: “and I have to do with the house of Jahweh”. Dat wil dus zeggen: Ik sta in verbinding met de tempel; ik ben een Leviet (note rev. 2005).

waarnaar de gelovigen handelen, wanneer zij midden in de wereld leven. God bewaart deze man, dat zijn huis niet door die schandjongens verontreinigd werd, maar hij zelf zag geen anderen uitweg, dan zijn dochter prijs te geven. Wat verschrikkelijk! Toen kwam de Leviet en leverde zijn bijvrouw aan de schande over. Door een ernstig roepen tot God, door een herinnering aan zijn bescherming in vroeger dagen, had dit onheil nog afgewend kunnen worden. Zou de Heer niet ook nu het volk met blindheid hebben kunnen slaan? Maar geen gebed om hulp stijgt tot Hem omhoog, want van het hart van de Leviet ging geen weg tot de Heer.

De arme vrouw, die zonder berouw en zonder gewetensoefening van haar vroegere hoererij had afstand gedaan, stierf nu aan de vreselijke gevolgen van datgene, waarnaar vroeger haar hart was uitgegaan. God laat de maat van het kwade vol worden. Maar toch weet Hij, zoals wij uit de volgende hoofdstukken zien zullen, uit het kwade altijd, zelfs hier uit deze afschuwelijke daad, iets te voorschijn te doen komen tot verheerlijking van Zijn Naam.

Het Woord van God stelt ons twee grote waarheden voor ogen: wie God is, en wie de mens is. God zoekt nooit de toestand, waarin de mens zich bevindt, te bemantelen; wanneer Hij dat deed, zou Hij niet de God zijn, die licht is, en zijn Woord zou in zijn beide elementen vervalst zijn. God schildert ons de mens als onverschillig, als natuurlijk beminne swaardig of godsdienstig, als gewelddadig of verdorven, als steeds zelfzuchtig, huichelachtig, goddeloos en afkerig; zowel zonder wet als onder de wet en onder de genade, en dat wel onder alle omstandigheden, terwijl

Hij ons tevens het werken van zijn genade in het hart van mensen onder allerlei vormen aantoont. Op deze wijze hebben wij een goddelijke schilderij van onze toestand, en worden wij uitgenodigd, daaruit de gevolgtrekking te maken, dat wij in onszelf volkomen hulpeloos zijn, en dat er geen hulp en geen toevlucht voor ons is, dan alleen in het hart van onze God.

Richteren 20

Scheuring en herstel

Als gevolg van de misdaad, te Gibeon gepleegd, vergaderen zich alle stammen, van het Noorden tot het Zuiden, van Dan tot Berséba toe, *als een één man tot de Heer te Mizpa*. Schijnbaar is tegen dit eendrachtig optrekken tegen het kwaad weinig in te brengen. Er was *ijver* om het kwaad op te sporen en er zich van te reinigen. Tegelijkertijd werd de *eendracht van het volk* aan de dag gelegd. Later, onder Debora, Gideon en Jefta werd dit in het geheel niet gevonden. *“Toen togen alle kinderen Israëls uit”* (vs. 1). *“Toen maakte zich al het volk op, als een enig man, zeggende: Wij zullen niet gaan, een ieder naar zijn tent, noch wijken, een ieder naar zijn huis”* (vs. 8). *“Alzo werden alle mannen van Israel verzameld tot deze stad, verbonden als een enig man”* (vs. 11). Daar was dus een schone schijn van eenheid, want alleen de kleinste stam ontbrak, maar die was dan ook de schuldige. Voorts werd het middelpunt, de verzamelplaats voor het volk, door allen erkend, want zij vergaderden zich

voor het aangezicht van de Heer te Mizpa. En zij maakten zich op, en togen opwaarts naar Bethel (ten huize Gods), en “bleven daar voor het aangezicht van de Heer” (vs. 18 en 26). Wat ontbrak Israël dan?

Ja, bij al het goede, dat er gevonden werd, was er, helaas! toch één zaak, die gemist werd, en dat was “*de eerste liefde,*” Deze richt zich zoowel tot God als tot de broeders.

Welnu, *tegenover God* was de liefde van Israël verkoeld, want Israël vraagt God eerst om raad, wanneer alles reeds beraamd en besloten is (vs. 18). In plaats van met het Woord Gods te *beginnen*, *eindigt* het volk daarmee. Het Woord wordt wel niet geheel terzijde gesteld, maar het neemt toch niet meer de eerste plaats in; en dat is een teken van het verlaten van de eerste liefde. De eerste liefde is het gehecht zijn aan de Persoon van de Heer, het zien naar zijn ogen en het luisteren naar zijn stem. “*Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het die Mij liefheeft*”. “*Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord bewaren*” (Joh. 14:21 en 23). “*Want dit is de liefde Gods, dat wij zijn geboden bewaren*” (1 Joh. 5:3). Een tweede teken van de teruggang van Israël vinden wij in het feit, dat de harten er meer over bedroefd waren, dat Israël onteerd was geworden, omdat de burgers van Gibeon zulk een schandelijke daad en dwaasheid in Israël gedaan hadden, (vs. 6, 10 en 13) dan dat zij er onder leden, dat Gods eer was aangerand. O, hoe vaak vertoont zich hetzelfde beginsel nog in de Gemeente van de Heer. Hoe menigmaal denkt men bij de uitoefening van de tucht meer aan de Gemeente, dan aan wat het voor de Heer is. Dit komt, omdat God dan niet meer de eerste plaats in ons hart heeft.

Onze toegenegenheid tot Hem is dan niet zóó, dat wij bij alles het eerst aan Hem denken.

Het verlaten van de eerste liefde is ook zichtbaar in onze openbaring tegenover de broeders. Wij weten toch, dat de betrekkingen tot God en de broeders op het nauwst en innigst met elkaar verbonden zijn. *“Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben”* (1 Joh. 4:21). En dit werd bij het volk van Israël niet gevonden. Israël beschouwt Benjamin niet als een broeder, maar als een vijand, en bij al de schone schijn van eenheid, denkt het er niet over, om de zonde van de één stam te erkennen als de zonde van het hele volk. Zij zeggen: *“Wat voor een kwaad is dit, dat onder ulieden geschied is?”* (vs. 12). Zij zeggen niet: *“Wat voor kwaad is dit, dat onder ons geschied is.”* Welk een onderscheid tussen deze liefde en die, welke in 1 Korintiërs 13:47 beschreven wordt! De ijver ontbrak niet, dat is waar; maar de ijver heelt geen wonden; ze brengt niet het verlaten van de eerste liefde terecht. Het woord aan de Efeziërs, die eveneens hun eerste liefde hadden verlaten, geldt ook hier: *“dat u de bozen niet kunt verdragen”* (Openb. 2:2). Maar de Heer had ook thans, evenals later aan de gemeente te Efeze, zijn volk kunnen toeroepen: *“Maar ik heb tegen u”*. Waar waren de broederlijke gevoelens, toen de elf stammen aan hun vraag de woorden spraken: *“Zo geeft nu die mannen, die kinderen Belials, die te Gibeon zijn, dat wij hen doden, en het kwaad uit Israël wegdoen”* (vs. 13). Het is trouwens altijd een gevaar, bij het uitoefenen van tucht, dat men vergeet met broeders te doen te hebben. En merken wij wel op, dat, waar Israël eerst zegt: *“Wat kwaad is dit, door ulieden bedreven,”* het dáárna spreekt van *wij*. Dit *“wij”* is dan wederrechtelijk. Zij

gevoelen hun eigen gewichtigheid. En het verlaten van de eerste liefde brengt dit altijd mee. Men is dan meer bezig met zijn werk en met zichzelf, dan met God en zijn Woord.

Aan de anderen kant echter staat niet alleen het goddeloze Gibeon, maar ook de stam van Benjamin, die niet zelf tegen Gibeon optrad. Benjamin zondigde zwaar, doordat het in zijn midden het kwaad duldde. De voorstellingen en de vermaningen van Israël hadden Benjamin moeten verootmoedigen, maar in plaats daarvan wordt hij er door geprikkeld om een van de slechtste dingen te doen: een broederkrijg te voeren.

“Maar de kinderen van Benjamin verzamelden zich uit de steden naar Gibeon, om uit te trekken ten strijde tegen de kinderen Israëls” (vs. 14). Benjamin gaat dus naar Gibeon, de plaats waar de schanddaad verricht was. Hij monstert zijn volk in Gibeon, stelt ze in slagorde bij Gibeon, en begint van uit Gibeon de strijd (vs. 14, 15, 20 en 21). Gebrek aan ootmoed sleept altijd vreselijke gevolgen met zich. Niet alleen laat Benjamin het kwaad ongestraft, maar komt er zelfs noodzakelijkerwijze toe, het te verontschuldigen en met het kwade partij te kiezen tegen het volk Gods. Benjamin geeft wel de schijn, alsof hij *zonder* de mannen van Gibeon ging, want uit de steden werden afzonderlijk zes en twintig duizend mannen geteld. Maar in werkelijkheid monstert hij toch ook de inwoners van Gibeon, en gebruikt haar 700 uitgelezen krijgshelden. Onder het volk van Benjamin, in het leger, waren ook zeven honderd uitgelezen mannen het aantal was dus juist zo groot als dat van de mannen van Gibeon. Deze waren allen *linkshandig*. Een dergelijke zwakheid wordt

tot kracht in de dienst van de Heer, als een Ehud de strijder is (Richt. 3:15), maar hier zijn het linkse, uitgelezen mannen in de strijd *tegen de Heer*.

Eerst nadat de verhandelingen hebben plaats gevonden, vraagt Israël God om raad (vs. 18). “Juda het eerst,” antwoordde Hij, die Israël tuchtigen wilde; en twee en twintig duizend mannen van Juda werden neergeslagen. En toch, welk een genade van God wordt in deze nederlaag betoond! Israël moest leren, dat in de strijd tussen broeders geen overwinnaars en overwonnenen zijn, maar dat allen overwonnen moeten worden, opdat de Heer ten slotte zou triomferen. God bedient Zich ook van de nederlaag, om zijn veelgeliefd volk, dat zo verscheurd was, te herstellen. Israël trad uit de strijd, waarbij het zoveel verloor, gesterkt te voorschijn. Nadat de 22.000 man “ter aarde vernield” waren op één dag, *versterkte zich het volk* (vs. 22).

Laat ons zien, welke rijke vruchten de tuchtiging voor de Israëlieten afwierp.

- 1e Zij brengt er hen toe, de tegenwoordigheid van de Heer in Bethel op te zoeken.
- 2e In plaats van toorn treedt er een Gode welgevallige droefheid in; hun tranen leveren daarvoor het bewijs.
- 3^e De droefheid is niet van voorbijgaande aard, want zij wenen tot aan de avond.
- 4^e Zij leren waarlijk van God afhankelijk te zijn en vragen niet meer: “Wie van ons zal eerst optrekken?” maar: *“Zal ik wederom ten strijde trekken?”*

5^e Het gevoel voor de gevallen broeder wordt wakker, want Israël zegt: *“de zonen van mijn broeder Benjamin”*.

Waarlijk, een heerlijk resultaat, Gode waardig! En deze vruchten werden niet afgeworpen door een overwinning, maar door een nederlaag. God tuchtigde zijn volk, en deze kastijding gaf aan hen, die door haar geoefend werden, een vreedzame vrucht van de gerechtigheid. En God zou nog verder werken; nog meerdere vruchten zouden gezien worden.

De Heer zeide: *“Trekt tegen hen op”* (vs. 23). En de kinderen van Israël trokken de andere dag ten strijde tegen de kinderen van Benjamin. Maar wat gebeurde er nu? Een tweede nederlaag volgde, en 18.000 mannen werden ter aarde neergeveld. Wat zou Israël thans doen? Het is zo schoon wat wij lezen: *“Daarop trokken alle Israëlieten, het gehele volk op, en kwamen te Bethel; daar bleven zij wenen voor het aangezicht des Heren, vastten op die dag tot de avond en offerden brandoffers en vredeoffers voor het aangezicht des Heren”* (vs. 26).

1e Al het volk ging op, *alle* kinderen van Israël. Niet één bleef achter. Allen gevoelden diepe smart over hetgeen gebeurd was, en waren één van zin om de Heer te zoeken.

2e Niet alleen weenden zij tot de avond, maar zij weenden en bleven aldaar voor het aangezicht van de Heer. De droefheid werd groter en blijvend voor God.

- 3e Zij vastten op die dag tot de avond. Dat was nog meer dan droefheid. Dat was verootmoediging, oordeel over het vlees, en boete.
- 4^e Zij offerden brandoffers en dankoffers voor het aangezicht van de Heer. Zij vinden dus opnieuw hun vreugde in deze beide onschatbare dingen: de waardering van het offer en van de gemeenschap. Het volk heeft het bewustzijn, dat het zich in de tegenwoordigheid van de Heer bevindt, en nadert dus tot Hem, die tussen de cherubim woont, door middel van een priester.
- 5^e De eigenwil van het volk is geheel gebroken. Israël zegt nu door de mond van Pinehas: *“Zal ik wederom ten strijde trekken tegen de zonen van mijn broeder Benjamin, of zal ik daarmee ophouden?”*

Wat een heerlijk herstel! Eerst een vreselijk kwaad en een vreselijke scheuring; maar door dit kwaad en door deze scheuring nader tot God gebracht. Niet alsof daardoor het kwaad zou vergoelijkt worden, en God de maatstaf van het boze zou veranderd hebben; maar Hij bedient Zich, tot heil van zijn volk, zelfs van het verkeerde om zijn volk te zegenen. Dit gaat nog vaak zo in de Gemeente van de Heer. Mocht Gods weg en werk altijd door ons opgemerkt worden!

Van het ogenblik af, dat Israël terecht is en een goede gezindheid heeft tegenover de Heer, kan God de overwinning schenken. Nu vindt er wel een slagplaats, waarin het herstelde Israël de ervaring opdoet, dat het zwak en onbekwaam is, maar het behaalt toch de overwinning; bijna de hele stam werd uitgeroeid. Het was een overwinning, een overwinning

van de Heer, maar ook tegelijkertijd een verlies, want één van de stammen van het volk verdween bijna geheel.

Dit zijn de beginselen van alle ware tucht in de Gemeente. Zonder liefde, zonder afhankelijkheid van God en zijn Woord, zonder zelfoordeel ook, zal de tucht steeds gebrekkig zijn. Slechts onder deze voorwaarden zal men zich met alle beslistheid van het oude zuurdeeg kunnen reinigen.

Richteren 21

Vruchten van het herstel

Het herstel van het volk Israël had ten gevolge de onvoorwaardelijke weigering van de verbinding met het boze. *“De mannen van Israël”* zo lezen wij in het eerste vers van het laatste hoofdstuk van het boek van de Richteren, *“nu hadden te Mispá gezworen: Niemand van ons zal zijn dochter aan een Benjaminit tot vrouw geven”*. Wanneer de zielen, in een tijd van verval, door de machtige werking van Gods genade weer tot de eerste liefde terugkeren, en die heerlijke gevoelens van de toegenegenheid jegens de Heer bij hen werkzaam zijn, zo worden zij daardoor niet verdraagzamer tegenover het boze. Vergeten wij niet, dat, hoe inniger en vertrouwelijker de gemeenschap met God is, des te meer ook de volkomen scheiding van het verkeerde zal gevonden worden. De afzondering verstompt echter anderzijds geenszins de hartelijke liefde van de gelovigen, die alzo wandelen, tot hun broederen. Wij zien dat hier. Voor de derde keer trekt het volk naar Bethel op. Deze plaats is thans

voor hen onontbeerlijk. De nederlaag had het volk er heen gedreven; de overwinning doet het de weg er heen opnieuw inslaan. *“Toen dan het volk te Bethel gekomen was en daar tot de avond voor Gods aangezicht bleef”*. Bij hun laatste bezoek te Bethel hadden zij *geweend*, en waren daarna voor Gods aangezicht *gebleven*. Hier is het andersom; het volk *blijft* eerst. Dit is heerlijk! Er was behoefte om blijvend Gods aangezicht te zoeken. Men gevoelde, dat het nodig was, om in zijn tegenwoordigheid te verwijlen. David zegt: *“Van Uwentwege zegt mijn hart: Zoekt mijn aangezicht. Ik zoek uw aangezicht, Here”* (Ps. 27:8). En wanneer wij een gevoel hebben van de treurige toestand, waarin de Gemeente zich op deze aarde bevindt, zullen wij ons geluk er in vinden om, te midden van het kwaad, dat er is, en de droevige hedendaagse omstandigheden, het aangezicht van de Heer te zoeken en als het ware tot de avond bij Hem te blijven. Weet ge wat het gevolg zal zijn? De tranen komen! En wat voor tranen! Wij lezen van Israël: *“verhieven zij hun stem, weenden luid”*. Voor het eerst gevoelen zij thans de hele smart, die de geslagen wonde heeft veroorzaakt. Zij zeggen: *“Waarom, Here, God van Israël, is dit in Israël geschied, dat er thans een stam uit Israël gemist wordt?”* Zij zeggen niet: Het boze is weggedaan, en nu hebben wij eindelijk rust en vrede. Nee, het weer ontwaken van hartelijke gevoelens voor de Heer en de broeders brengt een bittere smart met zich. De scheuring is er. Eén stam ontbreekt. Het hele lichaam voelt de smart van scheiding van het éne lid. De God van Israël is onteerd, *Hij*, die in de tabernakel de gouden tafel met de twaalf toonbroden steeds voor ogen had! Israël denkt thans niet meer aan zijn eigen smart, zoals vóór de verootmoediging.

Nee, hete tranen worden gestort in de tegenwoordigheid van de Heer, en juist daar, waar de eenheid voor altijd verloren schijnt te zijn, vindt zij haar verwezenlijking in het hart van het volk. In de ogen van de Heer is dit nog eer de ware eenheid, dan die schijnbare eenheid van het afgefallen volk in het begin van het twintigste hoofdstuk.

De eerste stralen van de opgaande zon vinden Israël bezig om een altaar te bouwen. Het volk kan nu met de Psalmist zeggen: *“O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad”* (Ps. 63:2 SV). De verootmoediging en het verval verhinderen niet om God te dienen en te eren. Zij kunnen hun altaar bouwen om Hem offeranden te brengen. Welk een genade is het, dat te midden van de treurige toestand een altaar van de Heer blijft! Drie dingen zijn deze eredienst voorafgegaan en hebben er toe geleid hem in te voeren, namelijk: De algehele afzondering van al het kwade; het zoeken van Gods tegenwoordigheid; en de algehele erkenning van het diepe verval, waarover grote droefheid heerst. In deze toestand brengen de Israëlieten hun brand en vredeoffers. Ja, zó verstaat het hart, wat het offer van Christus voor God is. O, mocht de gezindheid van Israël ook praktisch bij ons werkzaam zijn! Alleen het diepe gevoel van de toestand, waarin de Gemeente zich bevindt, kan ons op Gode welgevallige wijze eredienst doen plegen. Dan zullen wij wenen over de smaad de Gemeente aangedaan door de scheuringen, en tegelijkertijd zullen wij niet wijken van het aangezicht Gods, maar in zijn tegenwoordigheid offers van dank brengen voor het deel, dat Hij ons, met Zichzelf, aan Christus' offerande gaf.

Al deze zegeningen, op de weg van verootmoediging herkegen, vormen het uitgangspunt voor het oordeel over Jabes in Gilead. Uit deze stad was niemand tot de Heer naar Mizpa opgekomen. Enerzijds lag daarin een zekere onverschilligheid in betrekking tot het oordelen van het kwaad; anderzijds een geringschatting van de door God gemaakte eenheid van het volk, die in de houding van de elf stammen zo schoon tot uitdrukking gekomen was. Waarschijnlijk hebben de mensen van Jabes tot elkaar gezegd: “Wat gaat dat *ons* aan?” O, hoe vaak hebben wij in onze dagen dergelijke woorden gehoord! De toestand dier mannen was nog ernstiger dan het kwaad zelf. Voor zulk een weigering kon geen erbarmen gelden. Het oordeel moest worden uitgeoefend. Vóór dit evenwel tot uitvoering kwam, denkt Israël echter toch aan barmhartigheid. Wij lezen in vers 6 en 7: *“De Israëlieten hadden echter medelijden met hun broeder Benjamin en zeiden: Heden is er een stam van Israël afgesneden; hoe kunnen wij aan hen die overgebleven zijn, vrouwen verschaffen, nu wij bij de Here gezworen hebben om hun geen van onze dochters tot vrouw te geven?”* Ja, niet alleen denken zij vóór de uitvoering van het oordeel aan barmhartigheid, maar het oordeel leidt er zelfs toe om deze barmhartigheid in praktijk te brengen. Want de afsnijding van Jabes had het herstel van Benjamin als doel. Dát is het, wat Israël uit deze langen en smartelijke strijd gewonnen heeft. Gelukkig een iegelijk, die uit zulke dingen leert, en die een volkomen haat tegen het boze weet te verenigen met een ongehuichelde liefde jegens zijn broeders.

De inwoners van Jabes werden geslagen met de scherpte van het zwaard, maar vierhonderd jonge dochters, die maagden

waren, werden gespaard en aan het armzalig overblijfsel van Benjamin tot vrouwen gegeven. Dit was echter nog niet genoeg. De wonde moest geheel en al verbonden worden. De liefde is vindingrijk in het zoeken van middelen om ze te helen. En zij geeft Israël een middel in de gedachte, waardoor het zijn broeders kon te hulp komen zonder zijn verplichting tegenover God te verzaken, of de maatstaf van afzondering van het kwade te verlagen. Israël laat zich door Benjamin te Silo beroven, derhalve in zekere mate onder de ogen van de Heer. Terwijl het dus bereid is, de rol van overwinnaar met die van overwonnenen te verwisselen, laat het zijn door de tucht zo zwaar beproefde broeder het laatste woord.

“Het erfbezit der ontkomenen” zo lezen wij in vers 17-21, “moet aan Benjamin blijven, opdat er niet een stam uit Israël worde uitgewist. Maar wij kunnen hun uit onze dochters geen vrouwen geven. Want de Israëlieten hebben gezworen: Vervloekt zij, wie aan Benjamin een vrouw geeft! Toen zeiden zij: Zie, jaarlijks is er een feest voor de Here in Silo, dat noordelijk van Bethel ligt, oostelijk van de heerbaan, die van Bethel naar Sichem loopt, en zuidelijk van Lebona. Zij gaven dan aan de Benjaminieten de volgende aanwijzing: Gaat u in hinderlaag leggen in de wijngaarden. Let dan goed op; zie, wanneer de meisjes van Silo uittrekken om reidansen uit te voeren, komt dan uit de wijngaarden te voorschijn, schaakt u ieder een vrouw uit de meisjes van Silo en gaat dan naar het land Benjamin”.

Voorts is het merkwaardig, welk een teder gevoel voor Benjamin er is bij het volk van Israël. In vers 22 wordt gezegd: *“Mochten haar vaders of broeders komen om met*

ons te twisten, zo zullen wij tot hen zeggen: Geeft ze ons goedschiks, want in de strijd hebben wij niet voor ieder een vrouw veroverd. Voorzeker, gij hebt ze hun niet gegeven; anders zoudt gij schuld op u hebben geladen". Dit is een geheel andere gezindheid dan in het begin. Toen zei Israël: "Wat voor een kwaad is dit, dat onder *ulieden* geschied is?" (Richt. 20:12). Maar nu scheidt Israël zijn zaak niet meer van die van zijn broeder. Het beschouwt zich één. En deze door God zelf gemaakte eenheid van het volk heeft in de ogen van de getrouwen, die in deze boze dagen van verval leven, haar volle betekenis herkregen.

Moest het ook bij ons niet alzo zijn, geliefde lezers? Wanneer ook de mensen, ja, wanneer zelfs christenen de goddelijke eenheid van de kerk van Christus geringschatten; wanneer zij deze uiterlijk door allerlei armzalige inzetten zoeken te vervangen, om zich dan met een schijn van eenheid te vergenoegen; wanneer zij zelfs een bondgenootschap sluiten tussen de verschillende genootschappen en sekten en daardoor het verval rechtvaardigen, omdat zij het blijven handhaven, ik zeg, wanneer dergelijke droevige ervaringen door ons worden opgedaan in de Christenheid, laat ons dan zulke dingen de rug toekeren; laten wij ons verootmoedigen betreffende het verval van de Gemeente, en laat het ons luide verkondigen, dat er maar "één lichaam en één Geest" is, terwijl wij er tegelijkertijd naar streven om de "eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede!" Laat ons elke gemeenschap met het zedelijk en godsdienstig kwaad onzer dagen van de hand wijzen, en "boven dit alles de liefde, dat is de band van de volmaaktheid" (Kol. 3:14).

Dat is de lering, die niet alleen het nu behandelde gedeelte van Gods Woord, maar die *het gehele boek van de Richteren* aangeeft. Het sluit dan ook met een plechtige herhaling van de woorden, die de boze dagen kenmerken: *“In die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn ogen”* (Richt. 21:25).

God verandert deze beklagenswaardige toestand niet. Hij stelt hem alleen vast en wendt de blik van de zijnen af van het dwaallicht voor het geweten, dat weliswaar hen geoordeeld, maar hen nooit geleid heeft, om die te richten op het helder schijnende licht van zijn onfeilbaar Woord, dat ons leidt, opbouwt, en een erfdeel geeft onder al de heiligen (Hand. 20:32).

“Tot de wet en tot de getuigenis!” Zo zegt Jesaja tegen het volk van Israël, dat in verval is. En ditzelfde woord is van gewicht ook voor ons. Het geeft ons een machtig wapen in tijden van verval.

En hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze beschouwingen over het boek van de Richteren. Wij hebben door Gods goedheid in dit belangrijke boek van het verval veel leerrijks mogen opmerken; ook telkens de trouw van de Heer tegenover de zijnen mogen waarnemen. God geve, dat de overdenkingen voor ons allen gezegend mogen geweest zijn!